TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ İLE ROMANTİK İLİŞKİ DOYUMLARI VE EŞLERİNİN İLİŞKİ DOYUMLARINA YÖNELİK ALGILARI

Seyda ÖZBİÇER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA, 2013

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ İLE ROMANTİK İLİŞKİ DOYUMLARI VE EŞLERİNİN İLİŞKİ DOYUMLARINA YÖNELİK ALGILARI

Seyda ÖZBİÇER

Danışman: Doç. Dr. Meral ATICI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ADANA, 2013

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne;

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan: Doç. Dr. Meral ATICI

(Danışman)

Üye: Yrd. Doç. Dr. E. Ercüment YERLİKAYA

Üye: Yrd. Doç. Dr. Metehan ÇELİK

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

……/……/2013

Prof. Dr. Yıldırım Beyazıt ÖNAL

Enstitü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

ÖZET

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DUYGUSAL ZEKÂ DÜZEYLERİ İLE ROMANTİK İLİŞKİ DOYUMLARI VE EŞLERİNİN İLİŞKİ DOYUMLARINA YÖNELİK ALGILARI

Seyda ÖZBİÇER

Yüksek Lisans Tezi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalı
Danışman: Doç. Dr. Meral KILIÇ ATICI
Aralık 2013, 98 Sayfa

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerine göre yaşadıkları romantik ilişkilerindeki ilişki doyumlarının ve eşlerinin ilişki doyumlarına yönelik algılarının incelenmesidir. Araştırmaya katılan bireylerin duygusal zekâ düzeylerini belirlemek için Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği, romantik ilişki doyumlarını belirlemek için Hendrick İlişki Doyum Ölçeği, demografik değişkenler için Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. Bireylerin, eşlerinin ilişki doyumlarına yönelik algılarını belirlemek için de nitel veri toplama tekniklerinden görüşme kullanılmıştır. Araştırmaya toplam 546 üniversite öğrencisi katılmıştır. Bu öğrencilerin 274'ü Çukurova Üniveristesi'nde, 272'si de Mersin Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir; 282 kişisi dördüncü sınıf, 264 kişisi üçüncü sınıf öğrencisidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin tamamı Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği'ni doldurmuştur. Hendrick İlişki Doyumu Ölçeği'ni romantik ilişkisi olan 410 kişi doldurmuştur; bu kişilerin 261'i kadın, 149'u erkektir. Görüşmeye ise on heteroseksüel çift katılmıştır. Bunlardan 6 çift Çukurova Üniversitesi'nde, 4 çift de Mersin Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir. Elde edilen nicel verilerin istatistiksel analizinde SPSS for Mac 20.0 programından yararlanılarak değişkenler arasında anlamlı bir ilişki ya da farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Görüşmeden elde edilen nitel veriler, içerik analizi ile analiz edilmiştir.

Sonuçlar, duygusal zekânın romantik ilişki doyumunu yordadığını göstermektedir. Buna göre, duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişilerin romantik ilişki doyumları da yüksektir. Duygusal zekâ ve romantik ilişki doyumu cinsiyete göre

farklılık göstermemektedir. Duygusal zekâ ve romantik ilişki doyumu ile yaş arasında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır. Sevgilisi olanların duygusal zekâ düzeyleri sevgilisi olmayanlara kıyasla daha yüksek çıkmıştır. Duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişilerin, eşinin duygularına ve düşüncelerine yönelik algıları, eşlerinin duygu ve düşünceleri ile paraleldir. Bu kişilerin eşlerinin ilişki doyumları; eşinin duygularına yönelik algıları, eşlerinin duyguları ile benzeşmeyen kişilerin eşlerine kıyasla daha yüksektir. Sonuçlar, kişinin eşinin düşüncelerine ilişkin algılarının, eşlerin düşünceleri ile paralel olup olmamasının ilişki doyum düzeyini etkileyen bir unsur olmadığını desteklemektedir. Duygusal zekâsı yüksek olan kişilerin romantik ilişki doyumlarının da yüksek olduğunu ve kişinin duygusal zekâ düzeyinin, kendi romantik ilişki doyumunun farkında olmasında rolü olduğunu söyleyebiliriz. Sonuçlar duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişilerin, eşlerinin romantik ilişki doyumunu daha iyi bir şekilde tahmin edebildiklerini göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Duygusal zekâ, romantik ilişki, romantik ilişki doyumu, üniversite öğrencileri

ABSTRACT

UNIVERSITY STUDENTS' EMOTIONAL INTELLIGENCE AND ROMANTIC RELATIONSHIP SATISFACTION AND THEIR PERCEPTİON ABOUT PARTNERS' RELATIONSHIP SATISFACTION

Seyda ÖZBİÇER

Master Thesis, Department of Psychological Counseling and Guidance
Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Meral KILIÇ ATICI
December 2013, 98 Pages

The purpose of this study was to investigate university students' satisfaction and their perception about their partners' satisfaction in romantic relationship with regard to emotional intelligence. Schutte Emotional Intelligence Scale, Hendrick Relationship Satisfaction Scale and Demographic Information Form were used to gather data. Interview was also used to understand university student's perception about their partners' satisfaction in romantic relationship. 546 university students participated in the study, 274 of them were at Çukurova University, 272 of them were at Mersin University; 282 of them were at 4th grade and 264 of them were at 3rd grade. Participating students completed the Schutte Emotional Intelligence Scale. 410 students who have romantic relationship also filled the Hendrick Relationship Satisfaction Scale; 261 of them were women and 149 of them were men. Ten heterosexual couples were interviewed; 6 couples were from Çukurova University, and 4 couples were from Mersin University. SPSS for Mac 20.0 was used to analyze data to examine relationships or differences among variables. Qualitative data derived from the interview were analyzed by using the content analysis.

Results showed that emotional intelligence has predicted romantic relationship satisfaction. Accordingly, individuals with high levels of emotional intelligent have also high romantic relationship satisfaction. The level of emotional intelligent and romantic relationship satisfaction were not different according to gender. There was a low and positive but meaningful relationship between age and emotional intelligence and age and romantic relationship satisfaction. Emotional intelligence level of students who have romantic partner was higher than those of students who do not have a romantic

partner. Students with high emotional intelligence level were more likely to estimate their partner's feelings and ideas about their relationship. These students' partners' relationship satisfaction was higher than those who did not have similar perception about their partner's feelings. The results support that students' perceptions about their partner's ideas with low or high estimation level did not necessarily affect the relationship satisfaction. It can be said that romantic relationship satisfaction of students with high emotional intelligent was higher and a person's emotional intelligence had a role in recognizing their own romantic relationship satisfaction. The results showed that students with high emotional intelligent were more likely to estimate their partners' romantic relationship satisfaction than students with low emotional intelligent.

Key words: Emotional intelligence, romantic relationship, romantic relationship satisfaction, university students.

ÖNSÖZ

Ülkemizde uygulanan eğitim sisteminde duygusal zekâ kavramının üzerinde yeterince durulmamaktadır. Öğrencilerin akademik olarak geliştirilmesi, duygusal ve empatik beceriler yönünden geliştirilmesinden daha fazla önemsenmektedir. İlköğretim ve ortaöğretimde böyle bir süreçten geçerek üniversitelere yerleşen öğrenciler için gelişim görevi olan romantik bir ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri de eksik kalmaktadır. Bu araştırma ile üniversite dönemindeki romantik ilişkilerin ve romantik ilişkilere katkısı olan duygusal zekânın önemine dikkat çekmek amaçlanmıştır. Dolayısıyla bu çalışmada üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile romantik ilişki doyumları ve eşlerinin ilişki doyumlarına yönelik algıları araştırılmıştır.

Bu araştırmanın planlanması ve gerçekleştirilmesi aşamalarında birçok kişinin katkısı olmuştur.

Yüksek lisans eğitimim ve tez hazırlama süreci boyunca derin bilgilerini benimle cömertçe paylaşan, değerli vaktini benim için ayıran, sabrı ve desteği ile bana cesaret veren çok değerli hocam, danışmanım sayın Doç. Dr. Meral KILIÇ ATICI' ya sonsuz teşekkür ederim.

Yapıcı eleştirileri ile tezime katkı sağlayan jüri üyeleri Yrd. Doç. Dr. Ercüment YERLİKAYA'ya ve Yrd. Doç. Dr. Metehan ÇELİK'e teşekkürlerimi sunarım.

Süreç içinde ihtiyaç duyduğum her an koşulsuz destek veren Prof. Dr. Banu YAZGAN İNANÇ'a ve eşi Opr. Dr. Cüneyt İNANÇ'a teşekkür ederim.

Tezimin istatistiksel analizlerinde bana yardımcı olan Yrd. Doç Dr. Sabahattin ÇAM'a ve akademik gelişimime yön veren bölüm hocalarıma da teşekkür ederim.

Öğrencilik, akademik ve mesleki hayatımda bana çok büyük katkıları olan, beni motive eden, bana yol göstererek her aşamada destekleyen, kendisinden ve mesleki duruşundan ilham aldığım Uzm. Psikolojik Danışman Ersun ÇIPLAK'a teşekkür ederim.

Tezimin birçok aşamasında bana içtenlikle yardımcı olan, çalışma arkadaşım Psikolog Yusuf YALI'ya teşekkür ederim.

Hayatım boyunca sonsuz desteklerini hep hissettiğim canım annem Süheyla MAVRUK'a, canım babam Kazım MAVRUK'a ve canım kardeşim Açelya MAVRUK'a çok teşekkür ederim.

Eşimin annesi Jale ÖZBİÇER'e, babası Muharrem ÖZBİÇER'e ve kardeşi Sercan ÖZBİÇER'e zamanlarını benim için ayırdıkları ve beni gönülden destekledikleri için teşekkür ederim.

Araştırma verilerinin toplanmasına olanak sağlayan öğretim elemanlarına ve araştırmaya katılan üniversite öğrencilerine teşekkür ederim. Ayrıca Çukurova Üniversitesi Bilimsel Araştırma Fonu'na (EF2013YL2) da teşekkür ederim.

Son olarak hayatımda büyük yeri olan, bana her durumda koşulsuz destek veren, hayatımın mânâsı, çok sevdiğim eşim Salih ÖZBİÇER'e ve varlığıyla beni motive eden canım kızım Saliyda Venüs ÖZBİÇER'e sonsuz teşekkür ederim.

Seyda ÖZBİÇER

Adana / 2013

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET ..... **iii**
ABSTRACT ..... **v**
ÖNSÖZ ..... **vii**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **xii**
EKLER LİSTESİ ..... **xiv**
KISALTMALAR ..... **xiv**

BÖLÜM I
GİRİŞ

1.1. Problem 1
1.2. Araştırmanın Amacı 3
1.3. Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi 4
1.4. Sayıltılar 6
1.5. Sınırlılıklar 6
1.6. Tanımlar 7

BÖLÜM II
KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Duygusal Zekâ 8
2.1.1. Duygusal Zekâ İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar 10
2.1.2. Duygusal Zekâ İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar 15
2.2. Romantik İlişki 17
2.2.1. Romantik İlişki İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar 18
2.2.2. Romantik İlişki İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar 19
2.3. İlişki Doyumu 21
2.3.1. İlişki Doyumu İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar 22

2.3.2. İlişki Doyumu İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar 24

BÖLÜM III
YÖNTEM

3.1. Evren ve Örneklem 25
3.2. Araştırma Deseni 25
3.3. Veri Toplama Araçları 25
3.3.1. Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği (1998) 26
3.3.2. Hendrick İlişki Doyum Ölçeği (1988) 26
3.3.3. Demografik Bilgi Formu 26
3.3.4. Görüşme Soruları 26
3.4. Verilerin Toplanması 27
3.5. Katılımcılar 28
3.6. Verilerin Analizi 28

BÖLÜM IV
BULGULAR

4.1. Nicel Bulgular 29
4.1.1 Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu 29
4.1.2 Cinsiyet 30
4.1.3 Yaş 31
4.1.4 Yaşamın Çoğunun Geçtiği Yer 31
4.1.5 Sevgilisi Olup Olmama Durumu 33
4.1.6 Birliktelik Süresi 34
4.1.7 Beraber Geçirilen Zaman 34
4.2. Nitel Bulgular 36
4.2.1. Duygular 36
4.2.2. Düşünceler 45
4.2.3. Sevilen Özellikler 53
4.2.4. İlişki Tanımı 59
4.2.5. İlişki Doyumu 61

4.2.6. Evlilik 65

BÖLÜM V

TARTIŞMA VE YORUM

5.1. Nicel Bulguların Yorumu 66
5.1.1. Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu 66
5.1.2. Cinsiyet 67
5.1.3. Yaş 68
5.1.4. Yaşamın Çoğunun Geçtiği Yer 68
5.1.5. Sevgilisi Olup Olmama Durumu 69
5.1.6. Birliktelik Süresi 69
5.1.7. Beraber Geçirilen Zaman 70
5.2. Nitel Bulguların Yorumu 71
5.2.1 Duygular 71
5.2.2 Düşünceler 73
5.2.3 Sevilen Özellikler 74
5.2.4 İlişki Tanımı 75
5.2.5 İlişki Doyumu 76

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuçlar 78
6.2. Öneriler 80
6.2.1 Uygulamaya Yönelik Öneriler 81
6.2.2 İleride Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler 82

KAYNAKÇA 83
ÖZGEÇMİŞ 98

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarına Yönelik Betimsel Değerler….29

Tablo 2. Duygusal Zekânın İlişki Doyumunu Yordamasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları……...…….30

Tablo 3. Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının Cinsiyete Göre Betimsel Değerleri…….…….……30

Tablo 4. Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının Cinsiyete Göre Mann Whitney U-testi Sonuçları ……..... 31

Tablo 5. Yaş İle Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanları Arasındaki Korelasyon …….....…….…….…….. 31

Tablo 6. Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının Yaşamın Çoğunun Geçtiği Yere Göre Betimsel Değerleri ……... 32

Tablo 7. Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının, Yaşamın Çoğunun Geçtiği Yere Göre Kruskal Wallis H-Testi Sonucu ……...…….32

Tablo 8. Duygusal Zekâ Puanlarının Sevgilisi Olup Olmama Durumuna Göre Betimsel Değerleri …… 33

Tablo 9. Duygusal Zekâ Puanlarının Sevgilisi Olup Olmama Durumuna Göre Mann Whitney U-testi Sonuçları ……...……..… 33

Tablo 10. Romantik İlişki Yaşayanların Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının Birliktelik Süresine Göre Kruskal Wallis H-Testi Sonucu ..……...….. 34

Tablo 11. Romantik İlişki Yaşayanların Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının, Bir Haftada Beraber Geçirilen Gün Sayısına Göre Kruskal Wallis H-Testi Sonucu ……... 35

Tablo 12. Romantik İlişki Yaşayanların Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının, Bir Günde Beraber Geçirilen Saate Göre Kruskal Wallis H-Testi Sonucu ...……..……... 36

Tablo 13. Görüşme Yapılan Kişilerin Eşleri İle İlgili Hissettiği Duygulara İlişkin Karşılıklı Yanıtlar, Ölçeklerden Alınmış Puanlar, Duygulara ve Puanlara İlişkin Tahminler ……... 38

Tablo 14. Görüşme Yapılan Kişilerin Eşleri İle İlgili Hissettiği Duygular ……..…… 43

Tablo 15. Görüşme Yapılan Kişilerin, Eşlerinin Kendileri İle İlgili Hissettiği Duygulara İlişkin Tahminleri……..…...……..….44

Tablo 16. Görüşme Yapılan Kişilerin Eşleri İle İlgili Düşüncelerine İlişkin Karşılıklı Yanıtlar, Ölçeklerden Alınmış Puanlar, Düşüncelere ve Puanlara İlişkin Tahminler …….…….…….... 46

Tablo 17. Görüşme Yapılan Kişilerin Eşleri İle İlgili Düşünceleri ..……...…..…..... 50

Tablo 18. Görüşme Yapılan Kişilerin, Eşlerinin Kendileri İle İlgili Düşüncelerine İlişkin Tahminler ……..……....…… 52

Tablo 19. Görüşme Yapılan Kişilerin, Eşlerinin Sevdikleri Özellikleri İle İlgili Düşüncelerine İlişkin Karşılıklı Yanıtlar, Ölçeklerden Alınmış Puanlar, Sevilen Özelliklere ve Puanlara İlişkin Tahminler ……... 54

Tablo 20. Görüşme Yapılan Kişilerin Eşleri İle İlgili Sevdiği Özellikler …….…… 57

Tablo 21. Görüşme Yapılan Kişilerin, Eşlerinin Sevdiği Özelliklerine İlişkin Tahminleri ……..…….....…… 58

Tablo 22. Görüşme Yapılan Kişilerin İlişkilerini Tanımlamalarına Yönelik Karşılıklı Yanıtlar, Ölçeklerden Alınmış Puanlar, İlişki Tanımlarına ve Puanlara Yönelik Tahminler ..…….……...…….. 60

Tablo 23. Görüşme Yapılan Kişilerin İlişki Doyumlarına Yönelik Karşılıklı Yanıtlar, Ölçeklerden Alınmış Puanlar, Yanıtlar ve Puanlara Yönelik Tahminler ..….62

EKLER LİSTESİ

Sayfa

EK 1. Schutte Duygusal Zeka Ölçeği……..…….....96
EK 2. Hendrick İlişki Doyum Ölçeği …….….....97
EK 3. Demografik Bilgi Formu ……...…….…….....98
EK 4. Görüşme Soruları……..…..…..……...99

KISALTMALAR LİSTESİ

Ç1K: Çift 1 - Kadın
Ç1E: Çift 1 - Erkek

Ç2K: Çift 2 - Kadın
Ç2E: Çift 2 - Erkek

Ç3K: Çift 3 - Kadın
Ç3E: Çift 3 - Erkek

Ç4K: Çift 4 - Kadın
Ç4E: Çift 4 - Erkek

Ç5K: Çift 5 - Kadın
Ç5E: Çift 5 - Erkek

Ç6K: Çift 6 - Kadın
Ç6E: Çift 6 - Erkek

Ç7K: Çift 7 - Kadın
Ç7E: Çift 7 - Erkek

Ç8K: Çift 8 - Kadın
Ç8E: Çift 8 - Erkek

Ç9K: Çift 9 - Kadın
Ç9E: Çift 9 - Erkek

Ç10K: Çift 10 - Kadın
Ç10E: Çift 10 - Erkek

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem

Bireylerin yaşamlarındaki en önemli gelişim görevlerinden biri, genç yetişkinlik döneminde kendi kimliğini başkalarının kimliği ile bütünleştirmeye hazır olabilmesidir. Bu da ancak kişinin çevresindeki birey ya da bireylerle yakın ilişkiler kurabilmesiyle gerçekleşebilir. Bireyler yakın ilişkiler vasıtasıyla kendi kimliklerini ortaya koyacakları deneyimler yaşarken, karşısındaki kişinin kimliği ile de iletişime girmiş olur. Bu tarz ilişki türlerinin en önemlilerinden bir tanesi karşı cins ile kurulan yakın ilişkidir. Bireyin yaşamında mutlu ve güvende hissedebilmesinin temel kaynaklarından biri doyum alabileceği romantik ilişkiler kurabilmesidir (Erikson, 1968).

Kişinin karşı cinsten sevdiği bir eş ile yakın ilişkiye girebilmesi psikolojik sağlık açısından son derece önemlidir (Erikson, 1968). Birey doyum alabildiği yakın ilişki yoluyla gelişimsel görevini yerine getirmenin yanında mutlu bir evliliğe doğru tamamlayıcı adımlar da atmış olur (Sternberg, 1986). Diğer bir deyişle, kişi kurmuş olduğu yakın ilişkisinden doyum alabilmelidir. Bu tarz bir yakın ilişki yaşayan kişi kendini mutlu ve güvende hissedebilir. Doyum alabildiği romantik bir ilişki içinde olmak kişisel huzur açısından çok önemlidir (Dush & Amato, 2005). Yakınlığın hissedilebilmesi çiftler arasında karşılıklı anlayış ve duygusal bağlılık gerektirir (Sternberg, 1986). Dolayısıyla bireylerin duygusal zekâ düzeyi ilişkide son derece önemlidir (Goleman, 2009).

Bireyler yaşadıkları aşk ilişkisinden doyum almak isterler ve bu ilişki ile ilgili öznel değerlendirme yaptıklarında değerlendirme sonucunun olumlu olması bireyin ilişkiden doyum sağladığı, olumsuz olması ise doyum sağlamadığı anlamına gelir (Hendrick & Hendrick 1989, 1995). Yaşanılan bir ilişkide doyum yüksek ya da düşük olabilir. Bireylerin alacakları doyum, romantik ilişki yaşayan çiftlerin özellikleri ve toplumsal değişkenler gibi birçok değişkenden etkilenebilir. Bu değişkenlerden en önemlilerinden biri çiftlerin duygusal zekâ düzeyidir.

Goleman'a (2009) göre çiftler arasındaki ilişki, çiftlerin ikisinin de duygusal zekâ düzeyinden etkilenmektedir. Duygusal zekâ düzeyi yüksek olan bireylerin empati

becerisi de yüksek olacağından ilişkiyi yaşayan kişiler eşlerinin duygularıyla daha güçlü bir şekilde iletişime geçebileceklerdir. Bu sayede de birbirlerinin duygularını ve ilişki doyumlarını isabetli bir şekilde tahmin edebileceklerdir. Çiftlerden birinde ya da ikisinde duygusal zekâ yönünden eksiklikler varsa, bu durum ilişkide problemlerin oluşma olasılığını arttırmaktadır. Dolayısıyla romantik birliktelik yaşayan kişilerin duygusal zekâ düzeyleri, ilişkilerini ve ilişkiden aldıkları doyumu etkileyebilmektedir.

Duygusal zekâ, gerek sosyal ilişkilerde, gerek romantik ilişkilerde önemli bir yer tutmaktadır. Kişinin empatik beceriler geliştirip, kendinin ve karşısındakinin duyguları ile başarılı bir şekilde bağlantı kurabilmesi, ilişkilerini başlatabilmesi ve sürdürebilmesi, kişinin yaşam kalitesini yükseltecek öğelerdendir. Kişinin bu becerileri romantik ilişkisinde kullanması ve bu becerilerini eşine yansıtması, yaşadığı aşk ilişkisini olumlu yönde etkilemektedir (Goleman, 2007). Bu sayede kişi yaşadığı romantik ilişkiden doyum sağlayabilir. Böylece hem gelişimsel görevini yerine getirir hem de geleceğe sağlam adımlarla ilerlemiş olur.

Kişinin romantik ilişkisini empatik ve doyum alabileceği bir şekilde sürdürebilmesi onu ve eşini mutlu edebilirken, ilişkisinden doyum alamaması kişide mutsuzluğa yol açabilir. İlişki doyumu kişinin düşünce ve davranışlarıyla ilgili bir durum olduğu gibi aynı zamanda kişinin duygusal durumu ile de yakından ilişkilidir. Yakın ilişki deneyimlerini başarısız geçiren kişi kendini yalnız hisseder (Erikson, 1968).

Özellikle üniversite öğrencileri için romantik bir ilişkiyi başlatabilme, sürdürebilme ve bu ilişkiden doyum alabilme gelişimsel açıdan önemlidir. Bilindiği gibi öğrenciler üniversitelere IQ seviyelerine göre yerleştirilmektedirler. Fakat birçok farklı sosyal çevrelerden gelen kişilerin oluşturduğu üniversite ortamının gerektirdiği beceri ve yeteneklerin ortaya konulması ve işlevsel olarak kullanılması için IQ'nun yetmediği bir gerçektir. Bireyin gerek akademik açıdan gerekse sosyal ilişki ve romantik ilişkiler açısından kendini ortaya koyabilmesi için duygusal zekâ da en az IQ kadar önemli ve gereklidir (Brackett, Rivers & Salovey, 2011; Goleman, 2009).

Romantik bir ilişki yaşama ve bu ilişkiden doyum alma noktasındaki temel öğelerden birinin duygusal zekâ olduğu, duygusal zekânın romantik ilişkilerde önemli rol oynadığı bilinmektedir (Zeidner & Kaluda, 2008). Fakat duygusal zekânın romantik ilişki doyumu ile çiftlerin birbirlerinin duygu, düşünce ve romantik ilişki doyumlarına yönelik algıları üzerinde nasıl bir rol oynadığı henüz tam olarak açıklığa kavuşturulamamıştır. Ayrıca çiftlerin birbirlerinin duygu, düşünce, birbirlerinde sevdikleri özellikler, romantik ilişki doyumları ile ilgili algılarının isabetli olup

olmamasının romantik ilişkilerine ve ilişki doyumlarına nasıl yansıdığının da araştırılması gerektiği düşünülmektedir.

Bu perspektiften bakıldığında öğrencilerin duygusal zekâ ve romantik ilişki doyumu seviyelerinin ne olduğu, romantik ilişki doyumlarının nelerden etkilendiği, üniversiteli çiftlerin birbirlerinin duygu, düşünce ve romantik ilişkilerine yönelik algılarının duygusal zekâdan nasıl etkilendiği ve bu algıların ne yönde olduğu da üzerinde durulması gerektiği düşünülen konulardandır.

Özellikle psikolojik açıdan önemli olan bu noktalar temelinde, üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ seviyeleri ile romantik ilişki doyumlarının ve eşlerinin ilişki doyumlarına yönelik algılarının ne olduğu bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır. Bu araştırma ile elde edilecek bulguların, psikoloji literatürüne katkı sağlaması beklenmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile yaşadıkları romantik ilişki doyumları arasındaki ilişkiyi incelemek; kendilerinin romantik ilişki doyumunu ve eşlerinin romantik ilişki doyumuna yönelik algılarını ortaya çıkarmaktır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır.

- Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyi nedir?
- Üniversite öğrencilerinin romantik ilişki doyum düzeyi nedir?
- Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyi, romantik ilişki doyumlarını yordamakta mıdır?
- Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ve romantik ilişki doyum düzeyleri cinsiyet, yaş, yaşamın çoğunun geçtiği yer, sevgilisi olup olmama durumu, birliktelik süresi ve beraber geçirilen zaman gibi demografik değişkenlere göre farklılık göstermekte midir?
- Duygusal zekâ düzeyi yüksek, orta ya da düşük olan üniversite öğrencilerinin, eşlerinin ilişki doyumlarını algılamaları nasıldır?
- Romantik ilişki yaşayan çiftlerin birbirleri ile ilgili duygu ve düşünceleri nelerdir?
- Romantik ilişki yaşayan çiftler birbirlerinin hangi özelliklerinden hoşlanmaktadırlar?
- Romantik ilişki yaşayan çiftler ilişkilerini nasıl tanımlamaktadırlar?

- Romantik ilişki yaşayan çiftlerin, kendilerinin ve eşlerinin romantik ilişki doyumu ile ilgili görüşleri nelerdir?
- Romantik ilişki yaşayan çiftlerin birbirleri ile ilgili duygu, düşünce, sevdikleri özellikler, ilişki tanımları ve ilişki doyumları ile ilgili görüşleri cinsiyete göre nasıl bir değişim göstermektedir?

1.3. Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

İnsanlar ergenlik döneminde kimlik oluşturma sürecini yaşarlar ve sonrasında genç yetişkinlik dönemine doğru ilerlerler. Bu dönemde kimlik gelişimi ve bu kimlik yoluyla yakın ilişkiler kurma son derece önemlidir. Bu tarz ilişkilerin bu dönem için en önemlisi karşı cins ile kurulan yakın ilişkilerdir ki, bu dönemin adı yakınlığa karşı yalıtılmışlıktır. Bu dönemde kişi yakın bir ilişki ile kendini mutlu hisseder ya da tersi durumda yalnızlık duyar. Bu ilişkilerde bireylerin ciddi birleşmelere kendini bırakabilmesi, özveride bulunup gerektiği yerde ödün verebilmesi gerekmektedir. Kişi karşı cinsten sevebileceği bir eş ile yakın ilişki yaşayabilmelidir (Erikson, 1953, 1965, 1968).

Fromm'a (2007) göre aşk duygusu edilgen değil, etken bir duygudur. Maslow'a (1962) göre iki tür aşk vardır ve bunlardan biri eksiklik, yetersizlik aşkıdır. Bu aşk kişinin güvensizliğinden ve düşük düzeydeki duygusal ihtiyaçlarından kaynaklanırken; bir diğer aşk türü olan gerçek aşk ise daha yüksek düzeyde duygusal ihtiyaçlardan ve kişinin kendini ve karşısındakini gerçekleştirme arzusundan kaynaklanır. Romantik ilişkilerdeki aşk kavramı duygularla birebir bağlantılı bir olgudur. Bu nedenle de kişinin duygusal zekâ düzeyi önemlidir. Brackett, Warner ve Bosco (2005) çiftlerden en az biri yüksek duygusal zekâya sahipse, çiftlerin daha olumlu ilişkilere sahip olmaya eğilimli olduklarını belirtmektedir. Zeidner ve Kaluda'ya (2008) göre duygusal zekâ romantik aşkı yordamaktadır ve romantik ilişkilerde önemli rol oynamaktadır.

Yaşadıkları aşk ilişkisinden doyum sağlamak bireyler için önemlidir. Literatür incelendiğinde romantik ilişkiler ve romantik ilişki doyumu ile ilgili birçok araştırmaya rastlanmaktadır (Beştav, 2007; Butzer & Kuıper, 2008; Demirtaş, 2010; Olderbak & Figueredo, 2009; Sarı, 2008; Stackert & Bursik, 2003; Yılmaz & Kalkan 2010). Fakat üniversite öğrencilerinin romantik ilişkileri ve duygusal zekâ düzeylerine göre romantik ilişki doyumları ile ilgili az sayıda araştırma bulunmaktadır. Ayrıca bu değişkenlerle birlikte kişinin, eşinin romantik ilişki doyumuna yönelik algılarının araştırıldığı bir

araştırmaya da rastlanmamıştır. Aynı zamanda bu araştırma ile üniversite döneminde yaşanan romantik ilişkilerin önemine dikkat çekmek amaçlanmıştır. Dolayısıyla bu araştırma önemli görülmektedir.

Günümüzde öğrenciler üniversitelere IQ seviyeleri göz önüne alarak yerleştirilmektedirler. Sadece üniversite döneminde değil, okul öncesi eğitimden itibaren öğrencilerin sadece IQ seviyeleri göz önünde bulundurulmaktadır. Duygusal zekâya gereken önem verilmemektedir. Oysaki duygusal zekâ, birçok farklı yaşam becerilerinde IQ'yu harekete geçiren önemli öğelerdendir (Goleman, 2009) ve öğretmen-öğrenci arasındaki ilişki kalitesini arttırdığı gibi akademik başarıyı da yükseltmektedir (Brackett ve diğerleri 2011). Bu anlamda bu araştırma, gerek romantik ilişkilerde gerekse eğitimde duygusal zekânın önemine dikkat çekmesi açısından gerekli ve önemli sayılmaktadır.

Araştırmaya konu olan üniversite öğrencileri yakınlığa karşı yalıtılmışlık döneminde olan genç yetişkin bireylerdir. Gelişim dönemleri, epigenetik ilke gereği birbiri üzerine kurulur ve her bir dönem kendine has krizler barındırır. İçinde bulunulan dönemin sağlıklı atlatılması bir sonraki döneme sağlam bir temel oluşturur. Dolayısıyla yakın ilişkilerin önem kazandığı yakınlığa karşı yalıtılmışlık adı verilen dönemin başarılı geçmesi, kendinden önceki dönemlerin sağlıklı atlatılıp atlatılmamasından etkilenmektedir (Erikson, 1953, 1965, 1968). Bu açıdan bakıldığında duygusal zekâ bileşenlerinin, okul öncesi dönemden itibaren bireylere kazandırılması amaçlanmalıdır. Böyle bir durumda bireyler yüksek duygusal zekâya ve zengin duygu dağarcığına sahip olurken, kendilerinin ve başkalarının duygularını isabetli bir şekilde algılayabilirler. Özellikle ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında ve sonrasında üniversitelerde duygusal zekâya önem verilmesine dikkat çekmesi açısında bu araştırmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Literatür incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin yaşadıkları romantik ilişkilerindeki algılarının neler olduğunun ortaya konulmasının gerekli olduğu düşünülmüştür. Bu araştırma duygusal zekâ ile romantik ilişki doyumu arasındaki ilişkinin ve duygusal zekânın romantik ilişkilerdeki rolünün ortaya çıkarılması açısından; duygusal zekânın, çiftler arasındaki duygu ve düşünce paralelliğinin ilişki doyumu içindeki rolünün önemine dikkat çekmek açısından önem taşımaktadır. Bu araştırma duygusal zekânın, eşlerin birbirinin duygu ve düşüncelerini anlamalarında nasıl bir rol oynadığının ortaya çıkarılması açısından da önemlidir. Gerek yurtiçinde

gerekse yurtdışında bütün bu öğeleri kapsayacak şekilde yapılmış olan bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu anlamda bu araştırmanın literatüre katkı sağlaması beklenmektedir.

Duygusal zekânın romantik ilişkilerdeki rolünün ne olduğunun ortaya çıkarılması, yükseköğrenim düzeyindeki öğrencilere sunulacak olan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin içeriğini oluşturma, bu hizmetleri planlama ve uygulama aşamalarında, öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerinin göz önüne alınması ve bu yönlerinin geliştirilmesi açısından önemlidir.

1.4. Sayıltılar

1. Araştırmanın gerçekleştirildiği örneklemin, sonuçların genellenmek istendiği evreni temsil ettiği varsayılmıştır.
2. Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği'ni (Tatar, Tok & Saltukoğlu, 2011), Hendrick İlişki Doyum Ölçeği'ni (Hendrick, 1988a) dürüst bir şekilde yanıtladığı, bu yanıtların geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.
3. Yapılan görüşmede sorulan sorulara, görüşme yapılan kişilerin içten yanıtlar verdikleri varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Çukurova Üniversitesi ve Mersin Üniversitesi'nde öğrenim gören üniversite öğrencilerinden araştırmaya katılan öğrencilerle sınırlıdır.
2. Araştırma verileri üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerini belirlemek için kullanılan Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği, ilişki doyumlarını belirlemek için kullanılan Hendrick İlişki Doyum Ölçeği ve demografik değişkenler için kullanılan Demografik Bilgi Formundan elde edilen verilerle sınırlıdır.
3. Üniversite öğrencilerinin hem kendilerinin hem de eşlerinin ilişki doyumlarına yönelik algılarını belirlemek için elde edilen veriler, kullanılan nitel veri toplama yöntemlerinden görüşme tekniği ile elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Araştırmadaki temel kavramlar ve açıklamaları aşağıda yer almaktadır:

Duygusal zekâ: Kişinin kendini tanıma, özbilinç, duygularını ifade edebilme, kendini harekete geçirebilme, başkalarının duygularını anlama ve ilişkileri yürütebilme becerisi (Goleman, 2009, s.62).

Romantik ilişki - aşk ilişkisi: Kadın ve erkek arasında gelişen tutku, bağlılık ve yakınlığın bileşiminden oluşan bir olgu (Sternberg, 1986, s.122)

İlişki doyumu: Bireyin ilişki kalitesi konusunda yaptığı öznel değerlendirmenin olumlu ya da olumsuz olması durumu (Hendrick & Hendrick 1989, 1995).

BÖLÜM II

KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Duygusal Zekâ

Duygusal zekâ, genel olarak Gardner'ın (1983) kişisel zekâ olarak tanımladığı sosyal zekânın bir alt dalı olarak temellenmiştir. Gardner ve Hatch'a (1989) göre kişilerarası zekânın temelinde başkalarının ruh halini, mizacını, güdülerini, isteklerini algılayıp bunlarla uyumlu tepkiler verebilme yeteneği vardır. Kişisel zekâ aynı zamanda özbilincin anahtarıdır ve bu yolla kişi kendi duygularına ulaşabilir, bunları ayırdedebilir ve davranışlarını buna göre yönlendirebilir. Duygusal zekâ terimi ilk olarak Salovey ve Mayer (1990) tarafından, kişinin kendi duygularını ve başkalarının duygularını gözlemleyebilmesi, bunlar arasındaki farkı ayırdedebilmesi ve bu bilgileri düşünce ve davranışlarında rehber olarak kullanabilmesi şeklinde tanımlanmıştır. Duygusal zekâ kişinin kendi duygularını ve başkalarının duygularını tanıması, duygularının derecesini farkedebilmesi ve bunu problemlerin çözümünde kullanabilecek şekilde davranışlarını ayarlayabilmesini gerektirir.

Goleman'a (2007) göre hayatımızı akılcı ve duygusal zekâmız aracılığıyla yaşarız ve burada duygusal zekâ da, akılcı zekâ kadar önemlidir. Akılcı zekânın tam olarak verimli çalışabilmesi için duygusal zekânın da çalışması gerekmektedir. Duygusal zekâ kendini harekete geçirebilme, aksiliklere rağmen yoluna devam etme, dürtüleri kontrol etme ve bu yolla tatmini erteleyebilme, ruh halini düzenleyebilme, sıkıntıların düşünceyi olumsuz etkilemesini engelleyebilme, empati yapabilme ve umutlu olma gibi bileşenleri içerir. Duygusal zekâ bakımından umutlu olmak, bireyin kendisini zorlayan engeller ve yenilgilere karşı kaygıya kapılıp depresyona teslim olmasını engelleyerek yolunda ilerleyebilmesini de sağlar. Bu anlamlarda duygusal zekâ meta yetenektir; zekâmızı ve yeteneklerimizi ne derecede iyi kullanabileceğimizi de belirler.

Duygusal zekâ, sosyal zekâ ile yakından ilişki içindedir ve dolayısıyla birbirleriyle ilişkili sosyal ve duygusal yeteneklerden oluşur. Yani birey kendini ve başkalarını anlayabilmeli, kendini ifade edebilirken başkaları ile ilişki kurabilmeli, duygularını kontrol edip yönetebilmeli, değişimlere uyum sağlayabilirken iyi bir ruh

haliyle kişisel problemlerini ve kişilerarası problemleri çözebilmelidir (Bar-On, Tranel, Denburg & Bechara, 2003). Bu doğrultuda insanlar arası ilişki becerileri gelişir. Burada eksiklik yaşayan bireyler sosyal olarak yetersizlik ve bireylerarası ilişkilerde devamlı olarak sorunlar yaşar. Bu kişilerin akılcı zekâ alanında dahi olsalar bile ilişkilerinde duyarsız, itici, ukalâ durumlarına düşerler ve ilişkilerini bozarlar (Goleman, 2007).

Duygusal zekâ duyguların ve zekânın ortak noktalarını içerir (Ciarrochi, Chan & Caputi, 2000; Roberts, Zeidner & Matthews, 2001). Duyguların temelinde onları harekete geçiren bir dürtü vardır ve duygusal zekâ bu dürtüleri yöneten temel değişkenlerden biridir (Goleman, 2007). Duygusal zekâ duygusal bilgileri işleyebilme becerilerini ve bu doğrultudaki stratejiler bütününü kapsar (Lopes, Côté & Salovey, 2006). Bir becerinin zekâ ürünü olarak kabul edilebilmesi için ise, söz konusu beceri ile ilgili beyinde bu beceriye duyarlı bir alan olması, bu duyarlı alan zarar gördüğünde ise bu becerilerin büyük ölçüde kaybolması gerekmektedir. Yapılan araştırmalara göre amigdala ile duygusal zekâ arasında ilişki vardır ve duygusal zekâdan amigdala sorumludur. Yani duygular ve duygusal süreçlerle ilgili bir beyin bölgesi ve nörolojik işlevler vardır diyebiliriz (Bar-On ve diğerleri, 2003; LeDoux, 2000). Duygusal beceriler, sözel ve matematiksel yetenekler gibi yaş, deneyim ve öğrenmeler doğrultusunda gelişebilmektedir (Bar-On, Brown & Kirkcaldy, 2000; Derksen, Kramer & Katzko, 2002; Hemmati, Mills & Kroner, 2004; Mayer, Caruso & Salovey, 2000, 2004). Duygusal zekâ kavramı, üzerinde çalışmalar yapılabilecek ve ölçülebilecek bir kavramdır (Austin, Saklofske, Huang & McKenney, 2004; Bar-On ve diğerleri, 2000).

Duygusal zekâ, birbiri ile ilişkili 5 yetenekten oluşmaktadır (Salovey & Mayer 1990).

1. Özbilinç: Kişinin kendini tanıması. Kişi, kendinde oluşmaya başlayan bir duyguyu farkedebilmelidir ki bu özellik duygusal zekânın temelini oluşturmaktadır.

2. Duyguları idare edebilme: Bu yetenek özbilincin üstüne inşa olur. Kişi kendine nahoş hissettiren duygularını kontrol edebilir ve başına gelen tatsız olayların üstesinden daha rahat gelebilir. Aksi durumda kişi can sıkıntıları ve huzursuzluklarıyla uğraşır.

3. Kendini harekete geçirme: Yaratıcılık ve bir amaç yolunda duyguları hayata geçirebilme yeteneği. Duygusal özdenetim becerisi.

4. Başkalarının duygularını anlama: Empati. Empatik kişi, çevresindeki insanlarla ve onların duygularıyla iletişim halindedir ve bunlara duyarlıdır.

5. İlişkileri yürütebilme: İlişkilerde başkalarının duygularıyla iletişim halindeyizdir ve duygusal zekâ başkalarının duygularını idare edebilme becerisini gerektirir.

Duygusal zekânın bu beş bileşeni kendi içinde sürekli temas halindedir. Kişi karşısındakinin yüz ifadesinden, jest ve mimiklerinden, sözel ve sözel olmayan mesajlarından ipuçları yakalayabiliyorsa, karşısındakinin duygularını anlayabilir. Böylece kendi duygularını da uygun biçimde ifade edebilir (Mayer ve diğerleri, 2000, 2004; Lopes ve diğerleri, 2006). Kişi duygularını idare edebilme yeteneği ile kendisi ve kurduğu iletişim için en uygun duyguyu üretebilir ve bunu kontrol edebilir. Duygusal zekâsı yüksek olan birey, duygusal süreçleri başarıyla analiz edebilir (Mayer ve diğerleri, 2000, 2004).

Duygusal zekânın en üst düzeyde kullanılması durumuna "akış" denmektedir ve akış sırasında birey enerjik, olumlu, yapıp ettikleriyle uyumlu, duygu denetimini sağlamış, duygularını yönlendirebilmeyi başarmış bir durumdadır (Goleman, 2007).

2.1.1. Duygusal Zekâ İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Türkiye'de duygusal zekânın liderlik ve yöneticilik kavramlarıyla ilişkisi konusunda birçok araştırma yapılmıştır (Acar, 2001; Akın, 2004; Altuntaş & Akyıl, 2011; Arbak, 2003; Aysel, 2006; Babaoğlan, 2010; Çakar & Pamukoğlu, 2004; Deniz 2012; Erkuş & Günlü, 2008; Karakuş, 2008; Öztekin, 2006; Şahinkaya, 2006; Tıkır, 2005; Ural, 2001).

Duygusal zekânın ilişkilendirildiği bir başka değişken de bağlanma ve bağlanma stilleri kavramlarıdır. Görünmez (2006) araştırmasında bağlanma stilleri ile duygusal zekâ yetenekleri arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlarken, Sümer (2006), yetişkinlerin bağlanma stillerini duygusal zekâ, ilişkiye bağlılık, ilişkiden algılanan tatmin ve bazı değişkenlere göre incelemiştir.

Duygusal zekâ ile ilgili birçok araştırma değişik yaş ve branşlardaki öğretmenler üzerinde yapılmıştır. Örneğin Öztürk (2006), okul öncesi öğretmenlerinin duygusal zekâ yetenekleri, iş doyumları ve tükenmişlik düzeylerinin bazı değişkenler açısından karşılaştırılmalı olarak incelerken, Akbaş (2006) araştırmasında İstanbul ili Fatih ilçesindeki ilköğretim okulu öğretmenlerinin duygusal zekâ düzeylerinin ne olduğunu belirlemeyi amaçlamıştır. Yine Dutoğlu ve Tuncer'in (2008) araştırmasında aday

öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir.

Türkiye'de duygusal zekâ ile ilgili yapılan birçok araştırma ilköğretim seviyesindeki öğrenciler ve ergenler üzerinde yapılmıştır. Örneğin, Köksal (2003), ergenlerde duygusal zekâ ile karar verme stratejileri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Adıyaman (2010), ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin duygusal zekâ yeterliliklerini kullanma düzeyi ve çocukluk çağı depresyonu arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Topuksal (2011), ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerini ana baba tutumları açısından incelemiştir.

Duygusal zekâ ve evlilik değişkenleri üzerinde yapılan birçok araştırma mevcuttur. Örneğin, Üncü (2007) yaptığı araştırmada evlilik doyumu ve duygusal zekâ arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmaya İstanbul ve Yozgat illerinden 252'si kadın ve 214'ü erkek olmak üzere toplam 466 evli birey katılmıştır. Araştırmacı bireylerin duygusal zekâ düzeylerini ölçmek için Duygusal Zekâ Ölçeği (EQ-NED), bireylerin evlilik doyumlarını ölçmek için Evlilik Yaşam Ölçeği'ni kullanmıştır. Araştırmanın sonucunda cinsiyete göre duygusal zekâ ölçeği toplam puan ve alt ölçek puanlarına bakıldığında, duygusal zekâ toplam puanında, karşısındakinin duygularını anlama alt boyut puanı ve duygularını yönetme alt boyut puanlarında kadınlar lehine anlamlı fark olduğu görülmektedir. Eğitim durumlarına ve evlilik sürelerine göre ise gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Katılımcıların yaşadıkları şehirlere göre ise, duygusal zekâ toplam puanı ve duygularını yönetme alt boyut puanlarında, İstanbul'da yaşayanlar lehine anlamlı fark bulunmuştur. Katılımcıların cinsiyetlerine göre evlilik doyumları incelendiğinde, kadınlar ile erkekler arasında, erkekler lehine anlamlı fark bulunmuştur. Evlilik sürelerine göre evlilik doyumları incelendiğinde ise, 20 yıl ve üzerinde evli olanların en yüksek ortalamaya sahip oldukları, 8-13 yıl evli olanların ise en düşük ortalamaya sahip oldukları görülmüştür. Ayrıca evlilik doyumu ile duygusal zekâ arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Duygusal zekâ düzeyi yükseldikçe, evlilikten sağlanan doyumun arttığı saptanmıştır.

Houser (2009) yaptığı araştırmada evli bireylerin sahip oldukları iletişim çatışması türü, romantik kıskançlık ve duygusal zekâ düzeylerinin evlilik doyumları üzerine etkisini incelemiştir. Örneklem, 482'si kadın ve 439'u erkek olmak üzere toplam 921 evli bireyden oluşmaktadır. Araştırmaya katılanların iletişim çatışması eğilimini ölçmek amacıyla İletişim Çatışması Eğilimi Ölçeği, duygusal zekâ düzeyini ölçmek için Bar-On Duygusal Zekâ Ölçeği ve kıskançlık düzeyini belirlemek için

Romantik Kıskançlık Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçları incelendiğinde erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre daha yüksek düzeyde iletişim çatışmalarına girme eğilimine sahip oldukları saptanmıştır. Sonuçlar kadınların duygusal zekâ düzeylerinin erkeklerden daha yüksek olduğunu ve erkeklerin daha girişken olduklarını göstermektedir. Araştırma sonuçlarına göre kadınlar erkeklerden; flört ederek evlenmiş bireyler görücü usulü ile evlenenlerden daha yüksek duygusal zekâ düzeylerine sahiptirler. Flört ederek evlenenler, görücü usulü ile evlenenlere göre daha fazla evlilik doyumu yaşamaktadırlar. Kadınların evlilik doyumlarının erkeklerden daha fazla olduğu bulunmuştur.

Cingisiz'in (2010) betimsel yöntem kullandığı araştırmada ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin duygusal zekâları ile evlilik doyumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmaya Gaziantep ili Şehitkâmil ve Şahinbey ilçelerinde 2008-2009 eğitim-öğretim yılı içerisinde toplam on iki ortaöğretim okulunda görev yapmakta olan, random olarak seçilmiş 275 öğretmen katılmıştır. Araştırmada katılımcıların kişisel bilgilerinin elde edilmesi amacıyla Kişisel Bilgi Formu, evlilik doyumlarının belirlenmesi amacıyla Evlilik Doyum Ölçeği, duygusal zekâ düzeylerinin belirlenmesi amacıyla Bar-On Duygusal Zekâ Anketi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin duygusal zekâları ile evlilik doyumları arasında yüksek düzeyde, pozitif yönde, anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca katılımcıların duygusal zekâları cinsiyete göre farklılaşmaktadır. Kadınların duygusal zekâ puan ortalamaları, erkeklerin duygusal zekâ puan ortalamalarından daha yüksektir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin evlilik doyumu puan ortalamaları duygusal zekâ düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir. Araştırma sonucuna göre evlilik doyumunda duygusal zekâ düzeyinin ve cinsiyetin ortak etkisi anlamlıdır. Ayrıca katılımcıların evlilik doyumları cinsiyete göre farklılaşmamaktadır.

Birçok araştırmada üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri değişik değişkenler açısından incelenmiştir. Dicle (2006), üniversite öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerini duygusal zekâ düzeyleri ve bazı kişisel özelliklerine göre incelemiştir. Araştırmaya 2004-2005 eğitim-öğretim yılında On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin değişik bölümlerinde öğrenim gören 3378 kız, 2808 erkek olmak üzere toplam 6186 öğrenci katılmıştır. Öğrencilerin sosyal beceri düzeylerini belirlemek için Sosyal Beceri Envanteri, duygusal zekâ düzeylerini belirlemek için Duygusal Zekâ Belirleme Ölçeği ve bu formların dışında Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, öğrencilerin sosyal beceri düzeylerine

göre, duygusal zekâ düzeyleri ile alan türü, öğretim türü, sınıf düzeyi, anne-baba öğrenim düzeyi, sigara kullanma ve bir öğrenci kulübüne üye olma gibi değişkenler arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Ayrıca araştırmaya göre öğrencilerin sosyal beceri puanları ile duygusal zekâ puanları arasında pozitif yönde, yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki vardır.

Göçet (2006), yaptığı araştırmada üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile stresle başa çıkma tutumları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmaya 2004-2005 eğitim-öğretim yılında Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin farklı bölümlerinde, son sınıfta öğrenim gören 419 öğrenci katılmıştır. Araştırmacı çalışmasında Stresle Başa Çıkma Tutumları Envanteri ile Duygusal Zekâ Ölçeği kullanmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların duygusal zekâ düzeyleri ile cinsiyetleri, okudukları bölüm ve geldikleri bölgelere göre farkın anlamlı olduğu görülmüştür. Kızların duygusal zekâ düzeyleri erkeklere göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Bender (2006), yaptığı araştırmada resim-iş eğitimi öğrencilerinde duygusal zekâ ve yaratıcılık arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Betimsel nitelikte olan çalışmaya güzel sanatlar eğitimi veren Dokuz Eylül, Gazi ve Pamukkale Üniversiteleri'nin Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinden toplam 360 kişi katılmıştır. Verileri elde etmek için Bar-On EQ-i, Torrance Yaratıcı Düşünce Testi "Sözel A" Formu ve Kişisel Bilgi Formları kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin toplam duygusal zekâları ile yaratıcı düşünceleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Toplam duygusal zekâ ya da alt boyutları ile cinsiyet, öğrenim görülen üniversite, ailenin kaçıncı çocuğu olduğu, en uzun süre yaşanılan yerleşim birimi, annenin öğrenim durumu ve aile tutumu arasında anlamlı ilişkiler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre duygusal zekâ arttıkça yaratıcılık da artmaktadır ve yaratıcılıktaki toplam değişkenliğin %7'si duygusal zekâdan kaynaklanmaktadır.

Güngör (2008), üniversite öğrencilerinde duygusal zekânın psikolojik sıkıntı belirtileri üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırmaya 2007-2008 eğitim-öğretim yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi ve Kadir Has Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerden seçilen, 155'i kız, 151'i erkek olmak üzere toplam 306 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların duygusal zekâlarının ölçülmesi için Bar-On EQ-i ve psikolojik sıkıntı belirtilerinin ölçülmesi için SCL-90-R kullanılmıştır. Ayrıca demografik değişkenlere ilişkin verilerin toplanması için Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırmadan elde

edilen sonuçlara göre, üniversite öğrencilerinin psikolojik sıkıntı belirtileri duygusal zekâ ve demografik değişkenler (cinsiyet, annenin eğitim düzeyi, babanın eğitim düzeyi, aile türü ve ekonomik düzey) tarafından yordanmaktadır. Ayrıca duygusal zekâ ve psikolojik sıkıntı belirtileri demografik değişkenlere (cinsiyet, annenin eğitim düzeyi, babanın eğitim düzeyi, aile türü ve ekonomik düzey) göre farklılaşmaktadır.

Girgin (2009), üniversite öğrencilerinin duygusal zekâsını bazı değişkenler açısından incelediği araştırmasında İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi'nde öğrenim gören 196 öğrenci ile çalışmıştır. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu ve Duygusal Zekâ Ölçeği (EQ-NED) kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre cinsiyete göre duygusal zekâ düzeyi arasında bir fark yoktur.

Aydın (2010), üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ve umut düzeyleri ile psikolojik sağlamlıkları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmaya Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi'nin farklı bölümlerinde öğrenim gören 449 öğrenci katılmıştır. Veri toplamak için Demografik Bilgi Formu ve Duygusal Zekâ Değerlendirme Ölçeği, Umut Ölçeği ve Yılmazlık Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçları duygusal zekâ ve umudun psikolojik sağlamlığın önemli yordayıcıları olduğunu göstermiştir. Araştırma sonucuna göre duygusal zekâ ve umut düzeyi yüksek olan öğrencilerin psikolojik sağlamlık düzeyleri de yüksektir. Bu çalışmada ayrıca duygusal zekâ, umut ve psikolojik sağlamlığın bazı demografik değişkenler (cinsiyet, sınıf düzeyi, algılanan aile tutumu) açısından farklılaştığı bulunmuştur. Duygusal zekâ ve umut, psikolojik sağlamlığı anlamlı düzeyde yordamaktadır. Duygusal zekâ alt boyutları olan duyguların farkında olma, empati, duygularını yönetme için cinsiyete dayalı anlamlı farklar vardır. Duyguların farkında olma ve empati alt boyutlarından kız öğrenciler, duyguları yönetme alt boyutlarından erkek öğrenciler anlamlı düzeyde yüksek puanlar almışlardır.

Malak (2011), üniversite öğrencilerinin kendini toparlama gücü ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Selçuk Üniversitesi'ne bağlı çeşitli fakültelerde öğrenim gören birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinden 422 kişi araştırma örneklemini oluşturmuştur. Araştırmada katılımcılara Risk Faktörlerini Belirleme Listesi uygulanmıştır. Ayrıca araştırmada Kendini Toparlama Gücü Ölçeği ile Duygusal Zekâ Ölçeği de kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre, kız öğrencilerin kişisel farkındalık, kişilerarası ilişkiler, şartlara ve çevreye uyum puan ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksektir. Kız ve erkek öğrencilerin stres yönetimi ve genel ruh hali puanları arasında anlamlı düzeyde fark bulunmamıştır.

Ayrıca kişisel farkındalık, kişilerarası ilişkiler, şartlara ve çevreye uyum, stres yönetimi ve genel ruh hali puanları yaşa göre anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır. Araştırma sonuçlarına göre kişisel farkındalık, kişilerarası ilişkiler, şartlara ve çevreye uyum, stres yönetimi ve genel ruh hali puanları kendini toparlama gücü ölçek puanları üzerinde önemli bir yordayıcıdır.

İkiz ve Totan (2012), üniversite öğrencilerinde öz-duyarlık ve duygusal zekânın incelenmesi üzerinde çalışmıştır. Bu çalışmanın amacı öz-duyarlığın duygusal zekâyı açıklayıcı etkisinin üniversite öğrencilerinde incelenmesidir. Araştırmaya 2008-2009 eğitim-öğretim yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 347 öğretmen adayı katılmıştır. Çalışmada Öz-duyarlık Ölçeği ile Bar-On Duygusal Zekâ ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, öz-duyarlık alt alanlarının duygusal zekânın alt alanları üzerinde anlamlı etkileri vardır ve özsevecenlik ile bilinçlilik alanları duygusal zekâyı arttırmaktadır. Ayrıca özyargılama ve aşırı özdeşleşme alanlarının duygusal zekânın stresle başa çıkma ve genel ruh sağlığı alanlarını olumsuz etkilediği bulunmuştur. Duygusal zekâ cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmaktadır fakat cinsiyetin öz-duyarlık alanlarında etkisi yoktur. Araştırma sonuçlarına göre öz-duyarlık duygusal zekâ üzerinde doğrudan etkilidir.

2.1.2. Duygusal Zekâ İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Duygusal zekâ, yurtdışında birçok araştırmaya konu olmuştur. Duygusal zekâ farklı değişkenlerle ilişkilendirilerek çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Örneğin, Lizeretti ve Rodríguez (2011), ruh sağlığı ile duygusal zekâ arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Zafra, Retamero ve Martos (2012), duygusal zekâ ve dönüşümcü liderlik arasındaki ilişkiyi incelemiştir.

Duygusal zekânın akademik başarı ve daha başka akademik değişkenlerle ilişkilendirildiği araştırmalar da mevcuttur. Örneğin; Brackett ve diğerleri (2011), duygusal zekâyı bireysel, sosyal ve akademik başarı açısından incelemişlerdir. Çalışmada duygusal zekâsı yüksek olan kişilerin duygu ve davranışlarını otomatik olarak uyumlu bir şekilde ortaya koyabildikleri, duygusal zekâ geliştirme programlarının okullardaki akademik başarıyı arttırdığı, öğretmen-öğrenci arasındaki ilişki kalitesini arttırdığı belirtilmiştir.

Birknerová (2011), okul ortamında sosyal ve duygusal zekâ değişkenlerini incelemiştir. Araştırmanın temel amacı, okul müdürleri, öğretmenler ve öğrencilerin

sosyal ve duygusal açıdan yetenekli olup olmadığını, sosyal ve duygusal zekânın cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığını ve söz konusu yönlerin, katılımcıların yaşı ile ilişkili olup olmadığını ortaya çıkarmaktır.

Al-Onizat (2012), çalışmasında üstün zekâlı olan ve olmayan yetenekli öğrencilerde duygusal zekâ ve akademik uyum arasındaki ilişkiyi incelemiştir.

Duygusal zekâ ile romantik ilişkiler, çiftler arasındaki değişik ilişki özellikleri ile ilişkilendirilerek birçok araştırmaya konu olmuştur. Örneğin, Brackett ve diğerleri (2005), çiftler arasındaki ilişki kalitesi ile duygusal zekâ arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Araştırmaya üniversite düzeyinden 86 heteroseksüel çift katılmıştır. Araştırmada Duygusal Zekâ Testi ile İlişki Kalite Tedbirleri Yetenek Testi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, kadınların duygusal zekâ düzeyleri erkeklerinkine oranla daha yüksek çıkmıştır. İkisi de düşük duygusal zekâya sahip çiftler derinlik boyutunda düşük puanlar almışlardır. Pozitif ilişki kalitesine sahip olan çiftler ise bu boyutta en yüksek puanları almışlardır. İkisi de yüksek duygusal zekâya sahip çiftler pozitif boyutlarda her zaman yüksek puanlar alamamışlardır. Araştırma sonuçları çiftlerden en az biri yüksek duygusal zekâya sahipse, çiftlerin daha olumlu ilişkilere sahip olmaya eğilimli olduklarını göstermektedir.

Amitay ve Mongrain (2007), akıllı eş seçiminde duygusal zekânın etkisini incelemiştir. Araştırmada depresyon öyküsü olan kişilerin, duygusal zekâ ile kişilerarası bağıntıları incelenmiştir. Araştırmada Duygusal Zekâ Testi (MSCEIT; JD) kullanılmıştır. Analiz 58 katılımcıdan sağlanan verilerle gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucuna göre duygusal zekâsı yüksek katılımcılar, eşlerini daha az düşmanca ve eleştirel görme ile destek stillerini reddetme eğilimindeler. Duygusal zekâsı yüksek katılımcılar duygusal zekâsı düşük eşlerini olduğundan daha fazla destekleyici algılamaktadırlar.

Zeidner ve Kaluda (2008), romantik aşk ile duygusal zekâ arsındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmaya 100 yeni evli çift katılmıştır. Araştırmada MSCEIT Duygusal Zekâ Testi, Schutte Öz-Değerlendirme Ölçeği ve Milta Grup Zekâsı Kelime Testi kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre duygusal zekâ romantik aşkı yordamaktadır. Duygusal zekâ romantik ilişkilerde önemli rol oynamaktadır.

2.2. Romantik İlişki

Sternberg'e (1986) göre romantik ilişki, kadın ve erkek arasında gelişen tutku, bağlılık ve yakınlığın bileşiminden oluşan bir olgudur. Başka bir görüşe göre romantik ilişkiler bağlanma, duygusal yakınlık, bilişsel yakınlık, fiziksel yakınlık ve karşılıklılık özelliklerine sahiptir (Moss & Schwebell, 1993). Romantik ilişkiler davranışsal, bilişsel ve duygusal özelliklere sahiptir (Hatfield, 1988) ve yapısında psikolojik yakınlık hissi, hayranlık ve cinsel çekim olmak üzere üç bileşeni barındırır (Overbeek, Ha, Scholte, Kemp & Engels, 2007).

Cinsel sevgi iki insan arasında oluşur ve diğer sevgi türlerinden çok farklı bir çekim gücü oluşturur (Fromm, 2007). Rubin (1973), sevgi ile aşk arasındaki ayrımı yapmış ve arkadaşa duyulan hoşlanma ile sevgiliye duyulan aşkın farklı duygu, düşünce ve tutumlar içerdiğini vurgulamıştır. Rubin'e göre aşk, yakınlık, gözetme ve bağlanma olmak üzere üç bileşeni içeren bir tutumdur. Lee'nin (1973) tanımladığı aşk türlerine göre, oyun gibi aşk, bencil özellikteki aşk türüdür; tutkulu aşk ve arkadaşça aşk türleri ise tatmin edici aşktır.

İnsanlar ilk romantik ilişkilerini ergenlik döneminde yaşayabilirler (Connolly, Craig, Goldberg & Pepler, 2004). Romantik ilişkiler yetişkinliğe geçişte önemli bir gelişim görevidir (Erikson 1968). Kişinin yaşamındaki ilk romantik ilişkinin genç yetişkinlik döneminde yaşanan ilişkilerinde önemli bir etkisi vardır (Davies, 2006; Knox, 1970; Raley & Sullivan, 2010). Genç yetişkinlikteki bu romantik ilişkiler ise, ilk romantik ilişkilere nazaran daha ciddidir, yakınlık ve bağlılık duygularına sahiptir (Montgomery, 2005).

Romantik ilişkinin kurulabilmesi ve sürdürülebilmesi için karşılıklılık (Collins, 2003; Moss & Schwebell, 1993) ilişkiye bağlanma ve ilişkiden doyum alma gerekmektedir (Taylor, Peplau & Sears, 2003). Romantik ilişkilerde kişiler ortak etkinlikler yaşarlar ve yakınlık hissi ile eşlerinin kimliklerini, motivasyonlarını ve düşüncelerini paylaşırlar (Ben-Ari & Lavee, 2007). Eşlerden birinin, diğerinin duygu, düşünce ve davranışlarıyla ilgili algıları kendi kriterlerine yaklaştığı ölçüde ilişki olumlu değerlendirilir (Fletcher & Simpson, 2000).

Romantik ilişkilerin, bireylerin iyi oluş durumunda önemli bir yeri vardır (Assad & Donnellan, 2007; Florsheim & Moore, 2008; Neff & Suizzo, 2006). Romantik ilişki ile ilgili uğraşlar ve ilişki kalitesi mutluluğun önemli kaynaklarındandır (Argyle, 2001). Sağlıklı romantik ilişkiler yaşayan bireyler yüksek özgüven ve benlik algısına sahiptir.

Âşık olmak öz güveni artırarak, benlik kavramını güçlendirmekte, kişiyi duygusal olarak olgunlaştırarak bireyin daha olumlu bir kişilik geliştirmesini sağlamaktadır (Pines, 2010). Ayrıca romantik ilgi, kişinin kendilik değerini arttırmaktadır (Christopher & Cate, 1988; Connolly & Konarski, 1994).

Kadınların romantik ilişkilerden duygusal paylaşım beklerken, erkeklerin cinsel paylaşımı daha çok önemsemektedir (Connolly & McIsaac, 2009).

2.2.1. Romantik İlişki İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Türkiye'de romantik ilişki konusunda çok sayıda araştırma yapılmıştır. Bahadır (2006), romantik ilişkileri bağlanma stilleri, çatışma çözme startejileri ve olumsuz duygudurumu düzenleme açısından incelemiştir. Araştırmaya romantik ilişki yaşamakta olan 569 üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcılar Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara, Gazi, Hacettepe ve Başkent üniversitelerinin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören kişilerdir. Araştırma sonuçlarına göre, yaşanılan ilişkinin süresi ile ilişkinin sürmesine verilen önem ve ilişkide yaşanılan güven duygusu arasında pozitif korelasyon vardır. Yaşanılan ilişkinin süresi arttıkça kişi için önemi ve kişinin yaşadığı güven duygusu artmaktadır. Böyle bir durumda da ilişkide yaşanılan çatışma sıklığı artmaktadır.

Beştav (2007) ve Sarı (2008), romantik ilişki ile bağlanma stilleri arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Beştav (2007), romantik ilişki doyumu ile cinsiyet, bağlanma stilleri, rasyonel olmayan inançlar ve aşka ilişkin tutumlar arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmaya 322'si kız 264'ü erkek, toplam 586 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırmada İlişki Ölçekleri Anketi, İlişki İnançları Ölçeği, Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği, İlişki Doyum Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre ilişkiden sağlanan doyum açısından cinsiyete ve doğup yaşanılan yerleşim birimine bağlı anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Tüfekçi (2008), romantik ilişkilerde genç yetişkinlerin aşka ilişkin tutumları ve kişilik özelliklerini transaksiyonel analiz ego durumları açısından değerlendirmiştir. Araştırma ilişkisel tarama modeline sahiptir. Araştırmaya İstanbul'daki üniversitelerin lisans ve yüksek lisans düzeyinden 350 kişi katılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların aşk tutumları ve ego durumları arasında anlamlı ilişki vardır. Erkekler oyun gibi aşk ve özgeci aşka daha fazla eğilim gösterirken, kızlar tutkulu aşka daha fazla eğilim göstermiştir.

Aydoğdu (2010), romantik ilişkileri kişilik özellikleri açısından incelemiştir. Araştırmaya Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin değişik bölümlerinde öğrenim gören ve romantik bir ilişki yaşayan 270'i kız, 112'si erkek, toplam 382 öğrenci katılmıştır. Araştırmada Çok Boyutlu İlişki Ölçeği, Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre romantik ilişkilerde dışadönüklük, deneyime açıklık, özdisiplin, yumuşak başlılık kişilik özelliklerine sahip olan bireylerin ilişkiyi başlatma ve sürdürme konusunda daha girişken ve başarılı oldukları, daha az kaygı yaşadıkları, ilişkilerinden daha fazla doyum aldıkları ve ilişkilerinin kendi kontrollerinde geliştiğine inandıkları ortaya çıkmıştır.

Küçükarslan (2011), Mersin Üniversitesi öğrencilerinin romantik ilişkilere yönelik inançlarının cinsiyet, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi ve romantik ilişki yaşama durumu değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemiştir. Araştırmaya 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Mersin Üniversitesi'nde öğrenim gören 559'u kız, 398'i erkek olmak üzere toplam 957 lisans öğrencisi katılmıştır. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu ve Romantik İnançlar Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilere yönelik inançları cinsiyet, sınıf düzeyi ve romantik ilişki yaşama durumuna göre farklılaşmaktadır.

Helvacı (2012), romantik ilişkilerde sorun çözme ve sosyal ilginin aşka ilişkin tutumlarla ilişkisini incelemiştir. Araştırmaya On Dokuz Mayıs Üniversitesi'nin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören 330 öğrenci katılmıştır. Araştırmada Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği, Adlerian Sosyal İlgi Ölçeği-Romantik İlişki Formu, Ergenler İçin Romantik İlişkilerde Sorun Çözme Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre aşka ilişkin tutumlardan oyun gibi aşk biçimi ile fiziksel ve duygusal istismar arasında pozitif yönde ilişki bulunmuştur.

2.2.2. Romantik İlişki İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Yurtdışında romantik ilişkiler ile ilgili birçok araştırma yapılmıştır.

Braitwaite, Delevi ve Fincham (2010), üniversite öğrencilerinin beden ve ruh sağlığı ile romantik ilişkiler arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmaya 1621 üniversite öğrencisi katılmıştır. Katılımcılar akademik problemler, mental sağlıklılık ve fiziksel sağlıklılık açısından değerlendirilmiş ve gruplandırılmıştır. Araştırma sonucuna göre ilişkilerinde daha az ruhsal sağlık sorunları yaşamış olanların obez/kilolu olma olasılığı daha düşüktür. Romantik ilişki yaşamanın, riskli davranışlar ve problemli sonuçlar

yaşama olasılığını azalttığı ortaya çıkmıştır. Tutarlı ve kararlı ilişki yaşayan kişiler daha az ruhsal problemler ve sağlık sorunları yaşamaktadırlar.

Ivanova ve Watson (2010), duygusal ve kararsız ifadeler ile romantik ilişkiler arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmada EEQ ve AEQ olmak üzere iki farklı Duygusal İfade Ölçeği ve Çiftler Uyum Ölçeği-Kısa Form kullanılmıştır. Çalışmada duygusal ifadenin ve kararsız duygusal ifadenin romantik ilişkiler üzerindeki rolü incelenmiştir. Araştırmaya romantik ilişki yaşayan 156 kişi katılmıştır. Self-report tekniğiyle katılımcıların duygusal ve kararsız ifadeleri ve bu ifadelerin seviyeleri analiz edilerek katılımcıların genel ilişki memnuniyetleri tahmin edilmiştir. Katılımcıların bildirdiği duygusal ifade ve ilişki memnuniyeti arasında anlamlı ve pozitif yönde ilişki bulunmuştur. Kararsızlık ifadeleri ile ilişki memnuniyeti arasında ise negatif yönlü anlamlı ilişki kaydedilmiştir. Ancak bu ilişki kadınlar için değil, erkekler için anlamlıdır. Duygusal ifade ve kararsızlık arasında ters ilişki olduğu saptanmıştır. Negatif duygusal ifade, kararsız duygusal ifade ve cinsiyetin ilişki doyumunu yordadığı belirlenmiştir. Olumsuz duygusal ifade ile ilişki doyumu arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmuştur. Fakat olumlu duygusal ifade ve ilişki doyumu arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Riggio ve diğerleri (2011), romantik ilişkiler ve öz yeterlilik üzerinde çalışmışlardır. Araştırmaya romantik ilişki yaşayan 775 kişi katılmıştır. Araştırmada İlişki Farkındalık Ölçeği ve Genel Öz Yeterlilik Ölçeği kullanılmıştır. Sonuçlar romantik ilişkilerde öz-yeterlik geçerliğini desteklerken romantik ilişkiler ve diğer ilişki tutumları ile öz-yeterlik arasında güçlü bir ilişki olduğunu göstermiştir. Romantik ilişkilerde öz-yeterlik ne kadar fazla ise gerginlik ve rahatsızlık da daha az yaşanmaktadır. İlişkide öz-yeterliği yüksek olan bireyler daha yetkin bir samimiyetle sorunlarla daha rahat başa çıkabilmektedir; öz-yeterliği düşük olan bireyler de kendilerini huzursuz ve garip hissetmektedirler.

Pinkus, Lockwood, Marshall ve Yoon (2012), empati, paylaşılan kader ve zıtlık konularında romantik ilişkilerde karşılaştırma çalışması yapmışlardır. Araştırmaya en az bir yıl içinde bir ilişkisi olan 35 erkek ve 33 kadın katılmıştır. Araştırma sonucuna göre bireyler ilişkiyi korumak yerine kendini korumaya odaklanmaktadırlar. Araştırma sonucuna göre empati, ortak kader ve zıtlık kişinin eşleri ile karşılaştırmalı duygusal tepkilerine katkıda bulunmaktadır. Zıtlığı en fazla etkileyen yordayıcının ortak kader ve bir parça da empati olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gordon, Heimberg, Montesi ve Fauber (2012), sosyal endişeli bireyler üzerinde romantik ilişkilerle ilgili görüşme tekniği kullanarak nitel bir araştırma yapmışlardır. Araştırmanın temel amacı sosyal kaygılı bireylerin, diğerleri ile aynı şekilde ilişkilerinden yarar sağlayıp sağlamadıklarını incelemektir. Araştırmaya 2008-2009 eğitim-öğretim yılında Temple Üniversitesi'nde öğrenim gören 117 lisans öğrencisi katılmıştır. Katılımcıların yaklaşık %22'si sosyal anksiyete raporuna sahiptir. Araştırmada, araştırmacıların sosyal ortamlarda sosyal anksiyetenin, ilişki refahı ve konforunu nasıl etkilediğini incelemek için geliştirdiği 60 dakikalık bir yapılandırılmış görüşme formu (ERRISA) ve SIAS Öz Bildirim Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda sosyal endişeli bireylerin olumsuz olaylardan daha fazla zarar gördükleri ortaya çıkmıştır. Sosyal anksiyetesi düşük bireylerin hem kendi ilişki refahı hem de insanlarla etkileşim kurma konusunda daha rahat oldukları ortaya çıkmıştır. Sosyal endişeli bireylerin ilişkilerindeki yararlı ve zararlı etkilere karşı daha duyarlı oldukları ve dış ilişkileri bozuldukça daha çok zarar gördükleri kaydedilmiştir. Sosyal kaygılı bireylerin eşleri tarafından eleştirilme ve zarar görme konusunda daha fazla risk altında oldukları saptanmıştır.

2.3. İlişki Doyumu

Bireyler yaşadıkları ilişkiden ne kadar doyum sağlarlarsa kendilerini o kadar mutlu hissederler. Bireyler yaşadıkları ilişki ile ilgili öznel değerlendirme yaptıklarında değerlendirme sonucunun olumlu olması kişinin ilişkiden doyum sağladığı, olumsuz olması ise doyum sağlamadığı anlamına gelir (Hendrick & Hendrick, 1989, 1995). Fletcher ve Simpson'a (2000) göre kişi ilişkisinde eşinin duygu, düşünce ve davranışlarını kendi standartlarına yakın bulduğu ölçüde ilişkisini olumlu değerlendirmektedir. Yaşanılan bir ilişkide doyum yüksek ya da düşük olabilir.

Bir ilişkinin tüm yönleri düşünüldüğü zaman zevk, memnuniyet ve mutluluk ilişki doyumunu tanımlar (Hawkins, 1968). İlişki kalitesi mutluluğun önemli bir belirleyicisidir (Demir, 2008). Hendrick'e (1988b) göre ilişki doyumu, ilişki içinde duygu, düşünce ya da davranışları ifade eder ve cinsel tutum, sevgi duyguları, bağlılık sorunları, kendini açma ve ilişki yatırımı ile ilişkili bir durumdur.

Birbirlerini idealleştiren ve kendilerini duygusal olarak betimleyen kişiler ilişkilerinden doyum almaktadırlar (Sprecher & Metts, 1999). Bireyin tutumları, inançları ve beklentileri ilişki doyumunu etkileyen öğelerdendir (Cobb, Larson &

Watson, 2003; Knox & Sporakowski, 1968; Sprecher, Cate & Levin, 1998). İrrasyonel ilişki inançları, ilişki uyumunu azaltıp ilişkide yaşanan çatışmaları arttırmaktadır (Hamamcı & Duy, 2007) ve bu inançlar ile ilişki doyumu arasında negatif yönde ilişki vardır (Bradbury & Fincham, 1988).

Bağlanma stilleri ile ilişki doyumu arasında ilişki vardır. Güvenli bağlanma stiline sahip bireyler yaşadıkları romantik ilişkilerinden, diğer bağlanma stiline sahip bireylere göre, daha fazla doyum almaktadırlar (Carnelley, Pietromonaco & Jaffe, 1994; Collins & Read, 1990; Hazan & Shaver, 1987; Meeks, Hendrick, & Hendrick, 1998).

Lee'ye (1988) göre romantik ilişki eşlerinin aşk biçimlerinin aynı ya da değişik olması, o ilişkiden alacakları doyum ile birebir ilgilidir. Benzer aşk biçimlerine sahip olan çiftler problemlerini aynı tarzda çözerken, ilişkilerinde aynı değişkenler üzerine yoğunlaşarak birbirlerinin davranışlarıyla ilgili benzer ifadeler geliştirmektedirler. Böylece ilişkilerinden daha fazla doyum almaktadırlar. Eğer çiftlerin aşk tarzları farklı olursa, çiftler yaşadıkları sorunları, dikkat ettikleri konuları ve birbirlerine olan davranış biçimlerini, birbirlerinden çok farklı şekilde değerlendireceklerdir. Dolayısıyla ilişkilerinden daha az doyum alacaklardır.

Hendrick ve Hendrick'e (1998) göre tutkulu, özgeci ve arkadaşça aşk türleri ile romantik ilişkilerden sağlanan doyum arasında pozitif yönde ilişki vardır. Fakat sahiplenici ve oyun gibi ask türleri ile ilişki doyumu arasında negatif yönde ilişki vardır.

İlişki doyumu bireyler için çok önemli bir kişisel durum olduğundan insanların ilişkileri değerlendirmek için bir eğilimi vardır ve ilişki doyumu bir ilişki içindeki duygu, düşünce ve davranışlarla ilgilidir. Kişi ilişkisini diğer ilişkilerle karşılaştırarak, beklentilerinin ne derecede karşılandığını ve ilişki ile ilgili pişmanlıklarını değerlendirerek ilişki memnuniyetine yönelik bir fikir geliştirir (Hendrick, 1988b). Kişinin eşiyle ilgili hislerinin pozitifliği ve yaşadığı ilişkinin cazibesi, ilişki doyumunu tanımlar (Rusbult, 1983). Eşlerin beklentileri arasındaki etkileşim ve kişinin davranışları ilişkinin memnuniyetini belirler (Sabatelli, 1988).

2.3.1. İlişki Doyumu İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Türkiye'de ilişki doyumunun farklı değişkenler ile araştırıldığı çalışmalar mevcuttur.

Beştav (2007), romantik ilişki doyumu ile cinsiyet, bağlanma stilleri, rasyonel olmayan inançlar ve aşka ilişkin tutumlar arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmaya 322'si kız 264'ü erkek, toplam 586 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırmada İlişki Ölçekleri Anketi, İlişki İnançları Ölçeği, Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği, İlişki Doyum Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre ilişkiden sağlanan doyum açısından cinsiyete ve doğup yaşanılan yerleşim birimine bağlı anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Romantik ilişkiden sağlanan doyum ile korkulu, saplantılı ve kayıtsız bağlanma stilleri ve bazı rasyonel olmayan ilişki inançları arasında negatif yönde ilişkiler bulunmuştur. 'Arkadaşça aşk' ve 'tutkulu aşk' türleri ile ilişki doyumu arasında pozitif yönde ilişki bulunmuştur. İlişki doyumunu en fazla yordayan değişken 'tutkulu aşk' biçimidir.

Sarı (2008), üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançlar, bağlanma stilleri ve ilişki doyumu arasındaki ilişkileri incelemiştir. Araştırmada romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan ilişki inançlarının ölçülmesi için araştırmacı tarafından geliştirilen Romantik İlişkilerde Akılcı Olmayan İnançlar Ölçeği, bağlanma boyutlarını ölçmek Yakın İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II, ilişki doyumunu ölçmek için ise İlişki Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre kız öğrenciler aşırı beklentiler ve fiziksel yakınlık alt boyutlarında erkek öğrencilere göre daha yüksek; sosyal zaman ve farklı düşünmek alt ölçeklerinden daha düşük puan almışlardır. Yaş arttıkça aşırı beklentiler alt ölçeği üzerinden alınan puanın azaldığı saptanmıştır. Ayrıca kız öğrencilerin ilişki doyumlarının erkek öğrencilere göre daha düşük olduğu bulunmuştur.

Demirtaş (2010) cinsiyet, ilişki durumu, romantik ilişki doyumu ve kariyer seçimlerine bağlılığın son sınıf üniversite öğrencilerinde öznel iyi oluşun boyutları üzerindeki rolünü incelemiştir. Araştırmaya Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin beş fakültesinden 172'si kadın, 228'i erkek toplam 400 öğrenci katılmıştır. Araştırmada İlişki Doyum Ölçeği, Kariyer Seçimlerine Bağlılık Ölçeği, Yaşam Doyumu Ölçeği ve Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği kullanılmıştır. Sonuçlar cinsiyet, romantik ilişki doyumu ve mesleki araştırma ve bağlılığın öğrencilerin yaşam doyumunu yordadığını göstermektedir. Araştırma sonuçlarına göre romantik ilişki doyumu, mesleki araştırma, bağlılık ve erken karar verme eğilimi öğrencilerin olumsuz duygu puanlarını; ilişki durumu, mesleki araştırma ve bağlılık ise öğrencilerin olumlu duygu puanlarını yordamaktadır.

Yılmaz ve Kalkan (2010), evlilik öncesi ilişki geliştirme programının ilişki doyumu üzerine etkisini incelemiştir. Araştırmaya, deney ve kontrol grubunda olacak şekilde toplam 20 kişi katılmıştır. Deney grubuna yedi haftalık ve her bir oturumun 120 dakika sürdüğü ilişki geliştirme programı uygulanmıştır. Araştırmada İlişki Doyum Ölçeği öntest-sontest şeklinde kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre evlilik öncesi ilişkileri geliştirme programı çiftlerin ilişki doyumlarını arttırmaya yardımcı olmuştur.

2.3.2. İlişki Doyumu İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Stackert ve Bursik (2003), yetişkin bağlanma biçimleri, irrasyonel inançlar ve ilişki doyumu arasındaki ilişkileri incelemiştir. Araştırma sonucuna göre kaygılı, kararsız ya da çekingen kişilik biçiminde güvensiz bağlanma stili geliştiren kişiler, güvenli bağlanma stili geliştiren kişilere göre çok daha fazla akılcı olmayan inançlara sahiplerdir ve bu kişilerin ilişki doyum düzeyleri de daha düşüktür. Akılcı olmayan inançlar cinsiyete göre farklılık göstermemekle beraber, kadınlar anlaşmazlıkların yıkıcı olduğu ve eşlerin değiştirilemeyeceği düşüncelerinde; erkekler ise cinsel mükemmeliyetçilik düşüncelerinde daha fazla mantıksızlık göstermişlerdir.

Barnes, Brown, Krusemark, Campbell ve Rogge (2007), romantik ilişki memnuniyeti ve ilişki stres tepkilerinde farkındalığın rolünü araştırmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre ilişkide sürekli yüksek farkındalık yüksek ilişki doyumunu ve ilişki stresi yaratıcı tepkiyi yordamaktadır. Farkındalığı yüksek kişilerin anksiyete, öfke ve düşmanlık düzeyi düşüktür. Farkındalık sevgi ve bağlılığı önemli ölçüde pozitif yönde yordamaktadır.

Butzer ve Kuıper (2008), romantik ilişkilerde mizah kullanımının ilişki doyumu ve üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırma sonucuna göre romantik ilişki memnuniyeti yaşayan kişilerin olumlu mizah kullanımı yüksektir. Negatif ve kaçınan mizah tarzlarını kullanan kişilerin ilişki doyum düzeyleri düşüktür.

Olderbak ve Figueredo (2009), romantik ilişki memnuniyetini yaşam öyküsü stratejisi üzerinden yordamaya çalışmıştır. Araştırma örneklemini Arizona Üniversitesi'nden 121 öğrenci oluşturmuştur. Yaşam öyküsü stratejisi (LHS); bağlanma tarzı, iletişim tarzı ve ilişki doyumunun sebebi varsayılmıştır. Araştırma sonuçları yaşam öyküsü stratejisinin, ilişki doyumunu yordadığını göstermektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Çukurova Üniversitesi ve Mersin Üniversitesi'nin farklı fakülte ve bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini belirlemek için Çukurova Üniversitesi ve Mersin Üniversitesi'nin farklı bölümlerinde öğrenim gören öğrencilere ulaşılmıştır.

Örnekleme, üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğrencilerin dâhil edilmesinin amaçları, bu öğrencilerin üniversite ortamına uyum sağlamış olmaları, eşleri ile ilişkilerinde belirli bir deneyim kazanmış olmaları ve bu öğrencilerden romantik ilişkiler konusunda birinci ve ikinci sınıf öğrencilerine kıyasla daha zengin veri elde edilebileceğinin düşünülmesidir.

3.2. Araştırma Deseni

Bu araştırma nitel ve nicel veri toplama yöntemlerinin birlikte kullanıldığı ilişkisel tarama modelinde betimsel bir araştırmadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmaya katılan bireylerin duygusal zekâ düzeylerini belirlemek için Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği, romantik ilişki doyumlarını belirlemek için Hendrick İlişki Doyum Ölçeği, demografik değişkenler için Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin, kendilerinin ve eşlerinin romantik ilişki doyumlarına yönelik algılarını, çiftlerin birbirlerine yönelik duygu ve düşüncelerini, birbirlerinde sevdikleri özelliklerin neler olduğunu, ilişkilerini nasıl tanımladıklarını belirlemek için de nitel veri toplama yöntemlerinden görüşme kullanılmıştır.

3.3.1. Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği (1998)

Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği, Schutte ve diğerleri (1998) tarafından geliştirilmiştir. Austin ve diğerleri (2004) tarafından 41 madde halinde yeniden düzenlenmiştir.

Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği, Tatar ve diğerleri (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan bir ölçektir. Ölçeğin Cronbach-Alpha iç tutarlık katsayısı .82,'dir. Ölçeğin iki yarım test güvenirlikleri, birinci ve ikinci yarı için sırasıyla .69 ve .71'dir. Guttman Split-half ve eşit olmayan iki yarı için Spearman-Brown katsayıları .78 iken, iki yarı arası bağıntı düzeyi de .64'tür. Ölçeğin test-tekrar test güvenirlik katsayısının bir hafta arayla (n=88) r=.49, iki hafta arayla (n=85) r=.56 olduğu saptamıştır. Ölçeğin cevaplanma şekli 1=Kesinlikle Katılmıyorum ve 5=Kesinlikle Katılıyorum olmak üzere beşli likert tipidir. Ölçeğin puan aralığı 41 ile 205'tir.

3.3.2. Hendrick İlişki Doyum Ölçeği (1988)

İlişki Doyum Ölçeği, Hendrick (1988) tarafından, romantik ilişkilerde ilişki doyumunu ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Yedi maddelik 7 basamaklı likert tipi ölçektir. Türkçe uyarlaması Curun (2001) tarafından romantik ilişki yaşayan 140 üniversite öğrencisi ile yapılmıştır. Faktör analizi sonucunda ölçeğin tek bir faktör altında toplandığı bulunmuştur. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .86'dır. Puan aralığı 7 ile 49'dur.

3.3.3. Demografik Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgi formunda cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, yaşamın çoğunun geçtiği yer, sevgili durumu, birliktelik süresi, beraber geçirilen zaman (hafta/gün ve gün/saat) ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.3.4. Görüşme Soruları

Görüşme soruları, araştırmanın amacına uygun olacak şekilde araştırmaya katılan kişilerin duygu, düşünce, eşlerinde sevdikleri özellikler, ilişki tanımları,

romantik ilişki doyumlarına ve eşlerinin bu sorulara verecekleri yanıtların ne olacağına ilişkin tahminlerine yönelik hazırlanmıştır. Görüşmede toplam on soru sorulmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

Ölçeklerin uygulanması ve verilerin toplanması amacıyla üniversitelerin gerekli birimlerinden izin almak için başvurularda bulunulmuştur. Gerekli izinler alındıktan sonra Çukurova Üniversitesi ve Mersin Üniversitesi'nde görev yapan öğretim üyelerinden, sınıflarda ölçek uygulama yapılabilmesi için izin alınmıştır. Uygun saatlerde ders için sınıflarda olan üniversite öğrencilerine ölçek formları dağıtılmıştır. Katılmak istemeyenlere ölçek uygulanmamıştır. Bu araştırmaya katılmak isteyen diğer öğrencilere de ders dışında ölçekler uygulanmıştır.

Ölçekler öğrencilere bir oturumda uygulanmıştır. Ölçeklerin nasıl doldurulacağıyla ilgili öğrencilere bilgiler verilmiş ve uygulama sırasında ortamda bulunulmuştur. Üniversite öğrencileri tarafından cevaplanan ölçek formları toplanmış ve öğrencilere katılımlarından dolayı teşekkür edilmiştir.

Görüşme için romantik ilişki yaşayan on çift ile iletişime geçilmiştir. Bu on çiftin her biri ile görüşme öncesi şu aşamalardan geçilmiştir: çiftlerden birine ya da ikisine birden ulaşılarak çift ile görüşme yapılmak istendiği belirtilmiş; görüşmenin konusu ve ne amaçla kullanılacağı hakkında bilgi verilmiş; görüşmenin ne şekilde yapılacağı, kaç soru sorulacağı, ortalama ne kadar zaman alacağı ve ses kaydı yapılacağı belirtilmiş; gönüllülük, gizlilik ve güven ile ilgili açıklamalar yapılmış, kabul eden çiftlerle nerede ve ne zaman görüşüleceği kararlaştırılmıştır.

Bu aşamalardan sonra her bir görüşme için sessiz, kalabalık olmayan, görüşmenin sağlıklı gerçekleştirilebileceği uygun ortamlar seçilmiştir. Görüşme ilk olarak çiftlerden kadın ile ikinci olarak erkek ile yapılmıştır. Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Çiftin kadını ile görüşme yapılırken, o sırada çiftin erkeği demografik değişkenler için Demografik Bilgi Formunu, Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği'ni, Hendrick İlişki Doyum Ölçeği'ni ve bir tane de eşinin ne cevap vereceğini düşünerek bir kez daha Hendrick İlişki Doyum Ölçeği'ni doldurmuştur. Görüşme sırası erkek katılımcıya geldiğinde, bu sefer kadın katılımcı ilgili formları doldurmaya başlamıştır. Sonuçta her bir çift ile ilgili iki adet görüşme kaydı, iki adet cevaplanmış Demografik Bilgi Formu, iki adet cevaplanmış Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği ve dört adet cevaplanmış Hendrick İlişki Doyum Ölçeği formu elde edilmiştir.

3.5. Katılımcılar

Araştırmaya toplam 546 üniversite öğrencisi katılmıştır. Bu kişilerin 274'ü Çukurova Üniversitesi'nde, 272'si de Mersin Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir. Katılımcıların 440'ı eğitim fakültesinde, 52'si mimarlık-mühendislik fakültesinde, 26'sı iktisadi ve idari bilimler fakültesinde, 5'i konservatuarda, 3'ü ziraat fakültesinde öğrenim görmektedir. Hangi fakültede okuduğunu belirtmemiş olan 20 kişi mevcuttur. Araştırmaya psikolojik danışma ve rehberlik bölümünden 172 kişi, okul öncesi öğretmenliğinden 116 kişi, Türkçe öğretmenliğinden 91 kişi, sınıf öğretmenliğinden 61 kişi, elektrik mühendisliğinden 38 kişi, iktisat bölümünden 26 kişi, jeoloji mühendisliğinden 7 kişi ve mimarlıktan 7 kişi katılmıştır. Hangi bölümde okuduğunu belirtmemiş olan 28 kişi vardır. Araştırmaya katılanların 282'si dördüncü sınıf, 264'ü üçüncü sınıf öğrencisidir. Araştırmaya katılanların 342'si kadın, 203'ü erkektir ve katılımcılardan 1'i cinsiyetinin ne olduğunu demografik bilgi formuna işaretlememiştir.

546 kişinin tamamı Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği'ni doldurmuştur. Hendrick İlişki Doyum Ölçeği'ni romantik ilişkisi olan 410 kişi doldurmuştur, bunlardan 261'i kadın, 149'u erkektir.

Görüşmeye on heteroseksüel çift katılmıştır. Dolayısıyla katılımcıların onu kadın, onu erkektir. Altı çift Çukurova Üniversitesi'nde, dört çift Mersin Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir. Görüşme yapılan kişilerin ikisi 20 yaşında, biri 21 yaşında, beşi 22 yaşında, altısı 23 yaşında, ikisi 24 yaşında, biri 25 yaşında, biri 26 yaşında, biri 27 yaşında ve biri de 28 yaşındadır. Bu kişilerin birliktelik süreleri 1-72 ay arasında değişmektedir.

3.6. Verilerin Analizi

Araştırmada, elde edilen nicel verilerin analizinde korelasyon, regresyon analizleri ile Mann Whitney U. ve Kruskal Wallis H. test teknikleri kullanılmıştır. İstatistiksel analizde SPSS for Mac 20.0 programından yararlanılmıştır.

Görüşmeden elde edilen verier nitel içerik analizi ile analiz edilmiştir. Ses kayıt cihazı ile kaydedilen görüşmeler bilgisayar ortamında yazılı hale getirilmiştir. Yazılı metin birkaç kez okunmuş ve kodlama yapılmıştır. Sonrasında ilgili literatür incelenerek duygu ve düşüncelere ilişkin temalar belirlenmiştir. Bu aşamaların sonunda, elde edilen veriler tablolaştırılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyi, romantik ilişki doyumu, duygusal zekâ düzeyinin romantik ilişki doyumuna etkisi, duygusal zekâ ve romantik ilişki doyumunun bazı değişkenlere göre incelenmesine yönelik nicel ve nitel verilerden elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Nicel Bulgular

Bu bölümde üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ve romantik ilişki doyum düzeyi, duygusal zekâ düzeyinin romantik ilişki doyumuna etkisi, duygusal zekâ ve romantik ilişki doyumunun bazı değişkenler açısından incelenmesine yönelik nicel bulgulara yer verilmiştir.

4.1.1. Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ölçeğinden almış oldukları ve bu öğrencilerden romantik ilişki yaşayanların ilişki doyum ölçeğinden almış oldukları puanların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları belirlenmiş ve Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarına Yönelik Betimsel Değerler

	N	En Düşük	En Yüksek	$\overline{X}$	S
Duygusal Zekâ Puanı	546	106	201	156,63	17,02
İlişki Doyumu Puanı	410	19	49	38,2	7,16

Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile ilişki doyum düzeyleri arasındaki ilişki regresyon analizi ile incelenmiş ve ilgili bulgular Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2

Duygusal Zekânın İlişki Doyumunu Yordamasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

	R	R^2	**F**	**sd**	**p**
Duygusal Zekâ	.486	.236	125,842	1	.000

Tablo 2 incelendiğinde duygusal zekânın, romantik ilişki doyumunun anlamlı bir yordayıcısı olduğu görülmektedir, (p<.01).

4.1.2 Cinsiyet

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ölçeğinden ve romantik ilişki yaşayanların ilişki doyum ölçeğinden aldıkları puanların cinsiyete göre betimsel değerleri Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3

Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının Cinsiyete Göre Betimsel Değerleri

	Cinsiyet	**N**	**En Düşük**	**En Yüksek**	**Ortanca**	**S**
Duygusal Zekâ Puanı	Kadın	342	108	200	159	16,01
	Erkek	203	106	201	159	18,56
İlişki Doyumu Puanı	Kadın	261	19	49	39	6,94
	Erkek	148	20	49	40	7,53

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ölçeğinden ve romantik ilişki yaşayanların ilişki doyum ölçeğinden aldıkları puanların cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı Mann Whitney U-testi ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4 incelendiğinde kadınların duygusal zekâ puanlarının erkeklerin puanlarından daha yüksek olduğu fakat bu farkın anlamlı olmadığı görülmektedir, (p>.05).

Erkeklerin ilişki doyum puanlarının kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu fakat bu farkın anlamlı olmadığı görülmektedir, (p>.05).

Tablo 4

Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının Cinsiyete Göre Mann Whitney U-testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Duygusal Zekâ Puanı	Kadın	342	276,84	94679,5	33399,5	.459
	Erkek	203	266,52	54105,5		
İlişki Doyumu Puanı	Kadın	261	201,52	52595,5	18404,5	.428
	Erkek	148	211,15	31249,5		

4.1.3. Yaş

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ölçeğinden ve romantik ilişki yaşayanların ilişki doyum ölçeğinden aldıkları puanlar ile yaş arasındaki korelasyon Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5

Yaş İle Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanları Arasındaki Korelasyon

		Duygusal Zekâ Puanı	İlişki Doyumu Puanı
Yaş	Pearson Correlation	.111	.143
	p	.009	.004
	N	546	410

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile yaşları arasında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, ($p<.01$). Ayrıca, araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin ilişki doyum düzeyleri ile yaşları arasında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir, ($p<.01$).

4.1.4. Yaşamın Çoğunun Geçtiği Yer

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ölçeğinden ve romantik ilişki yaşayanların ilişki doyum ölçeğinden aldıkları puanların, yaşamlarının çoğunun geçtiği yere göre betimsel değerleri Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6

Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının Yaşamın Çoğunun Geçtiği Yere Göre Betimsel Değerleri

	Yaşamın Çoğunun Geçtiği Yer	N	En Düşük	En Yüksek	Ortanca	S
Duygusal Zekâ Puanı	Metropol	81	134	201	161	14,24
	Şehir	379	109	200	159	16,40
	Kasaba/Köy	85	116	185	152	17,06
İlişki Doyumu Puanı	Metropol	69	25	49	37	6,98
	Şehir	283	20	49	40	7,14
	Kasaba/Köy	58	19	49	38	7,50

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ölçeğinden ve romantik ilişki yaşayanların ilişki doyum ölçeğinden aldıkları puanların, yaşamlarının çoğunun geçtiği yere göre farklılaşıp farklılaşmadığı Kruskal Wallis H-testi ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7

Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının, Yaşamın Çoğunun Geçtiği Yere Göre Kruskal Wallis H-Testi Sonucu

	Yaşamın Çoğunun Geçtiği Yer	N	Sıra Ortalaması	sd	x^2	p	Anlamlı Fark
Duygusal Zekâ Puanı	Metropol	81	318,12	2	12,006	.002	Metropol-Şehir Metropol-Kasaba/Köy Şehir-Kasaba/Köy
	Şehir	379	272,21				
	Kasaba/Köy	85	233,53				
İlişki Doyumu Puanı	Metropol	69	193,67	2	2,425	.297	____
	Şehir	282	211,04				
	Kasaba/Köy	58	189,10				

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ölçeğinden aldıkları puanların, yaşamlarının çoğunun geçtiği yere göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir, ($x^2 = 12,006$, $p<.05$). Buna göre yaşamının çoğu metropolde geçenlerin duygusal zekâ düzeyi, şehirde ve kasaba-köyde geçenlere göre; yaşamının çoğu şehirde geçenlerin de kasaba-köyde geçenlere göre anlamlı olarak daha yüksektir.

İlişki doyumu ile ilgili yapılan analiz incelendiğinde ise araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin ilişki doyum ölçeğinden aldıkları puanların, yaşamlarının çoğunun geçtiği yere göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir, (x^2 = 2,425, p>.05).

4.1.5. Sevgilisi Olup Olmama Durumu

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ölçeğinden almış oldukları puanların sevgilisi olup olmama durumuna göre betimsel değerleri Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8

Duygusal Zekâ Puanlarının Sevgilisi Olup Olmama Durumuna Göre Betimsel Değerleri

	Sevgili Durumu	N	En Düşük	En Yüksek	Ortanca	S
Duygusal Zekâ Puanı	Sevgilisi Var	410	109	201	161	16,29
	Sevgilisi Yok	136	106	181	146,5	14,23

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ölçeğinden aldıkları puanların, sevgilisi olup olmama durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığı Mann Whitney U-testi ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9

Duygusal Zekâ Puanlarının Sevgilisi Olup Olmama Durumuna Göre Mann Whitney U-testi Sonuçları

	Sevgili Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	P
Duygusal Zekâ Puanı	Sevgilisi Var	410	309,78	127010	13005	.000
	Sevgilisi Yok	136	164,13	22321		

Tablo 9 incelendiğinde sevgilisi olanların duygusal zekâ puanlarının, sevgilisi olmayanların puanlarından daha yüksek olduğu ve bu farkın anlamlı olduğu görülmektedir, (p<.05).

4.1.6. Birliktelik Süresi

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden romantik ilişki yaşayanların duygusal zekâ puanlarının ve ilişki doyum puanlarının birliktelik süresine göre farklılaşıp farklılaşmadığı Kruskal Wallis H-testi ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10

Romantik İlişki Yaşayanların Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının Birliktelik Süresine Göre Kruskal Wallis H-Testi Sonucu

	Birliktelik Süresi	N	Sıra Ortalaması	Sd	x^2	P	Anlamlı Fark
Duygusal Zekâ Puanı	1-12 ay	105	184,56	6	6,18	.403	____
	13-24 ay	81	209,25				
	25-36 ay	87	214,18				
	37-48 ay	73	223,30				
	49-60 ay	36	195,83				
	61-72 ay	15	186,13				
	73-(+) ay	11	211,86				
İlişki Doyumu Puanı	1-12 ay	105	208,51	6	11,99	.062	____
	13-24 ay	81	193,19				
	25-36 ay	87	187,59				
	37-48 ay	73	226,86				
	49-60 ay	36	177,63				
	61-72 ay	15	247,53				
	73-(+) ay	11	264,23				

Tablo 10 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden romantik ilişki yaşayanların duygusal zekâ ölçeğinden aldıkları puanların, birliktelik süresine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı anlaşılmaktadır, ($x^2 = 6,18$, $p>.05$).

Yine aynı şekilde bu kişilerin ilişki doyum ölçeğinden aldıkları puanların da birliktelik süresine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı anlaşılmaktadır, ($x^2 = 11,99$, $p>.05$).

4.1.7. Beraber Geçirilen Zaman

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden romantik ilişki yaşayanların duygusal zekâ ölçeğinden ve ilişki doyum ölçeğinden aldıkları puanların bir haftada

beraber geçirilen gün sayısına göre farklılaşıp farklılaşmadığı Kruskal Wallis H-testi ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11
Romantik İlişki Yaşayanların Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının, Bir Haftada Beraber Geçirilen Gün Sayısına Göre Kruskal Wallis H-Testi Sonucu

	Beraber Geçirilen Vakit Hafta/Gün	**N**	**Sıra Ortalaması**	**sd**	x^2	**P**	**Anlamlı Fark**
Duygusal Zekâ Puanı	1 gün	11	148,91	6	4,34	.630	____
	2 gün	43	165,44				
	3 gün	70	190,87				
	4 gün	89	196,66				
	5 gün	59	196,96				
	6 gün	29	184,38				
	7 gün	74	188,06				
İlişki Doyumu Puanı	1 gün	11	178,86	6	10,407	.109	____
	2 gün	43	158,15				
	3 gün	70	184,91				
	4 gün	89	194,15				
	5 gün	59	187,03				
	6 gün	29	158,12				
	7 gün	74	214,72				

Tablo 11 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden romantik ilişki yaşayanların duygusal zekâ ölçeğinden aldıkları puanların, bir haftada beraber geçirilen gün sayısına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı anlaşılmaktadır, (x^2 = 4,34, p>.05).

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden romantik ilişki yaşayanların ilişki doyum ölçeğinden aldıkları puanların da bir haftada beraber geçirilen gün sayısına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı anlaşılmaktadır, (x^2 = 10,407, p>.05).

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden romantik ilişki yaşayanların duygusal zekâ ölçeğinden ve ilişki doyum ölçeğinden aldıkları puanların bir günde beraber geçirilen saate göre farklılaşıp farklılaşmadığı Kruskal Wallis H-testi ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 12'de sunulmuştur.

Tablo 12

Romantik İlişki Yaşayanların Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu Puanlarının, Bir Günde Beraber Geçirilen Saate Göre Kruskal Wallis H-Testi Sonucu

	Beraber Geçirilen Vakit Gün/Saat	N	Sıra Ortalaması	sd	x^2	P	Anlamlı Fark
Duygusal Zekâ Puanı	1-2 saat	52	150,67	4	8,53	.074	____
	3-4 saat	125	181,43				
	5-6 saat	93	194,41				
	7-12 saat	90	198,68				
	13- + saat	7	150,43				
İlişki Doyumu Puanı	1-2 saat	52	147,66	4	11,19	.025	1-2 saat - 5-6 saat 1-2 saat - 7-12 saat
	3-4 saat	125	182,61				
	5-6 saat	93	186,18				
	7-12 saat	90	199,11				
	13- + saat	7	255,50				

Tablo 12 incelendiğinde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden romantik ilişki yaşayanların duygusal zekâ ölçeğinden aldıkları puanların, bir günde geçirilen saate göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı anlaşılmaktadır, ($x^2 = 8,53$, $p>.05$).

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinden romantik ilişki yaşayanların ilişki doyum ölçeğinden aldıkları puanların, bir günde 1-2 saat geçirenlerin, 5-6 saat ve 7-12 geçirenlere göre anlamlı bir şekilde daha düşük olduğu görülmektedir, ($x^2 = 11,19$, $p<.05$).

4.2. Nitel Bulgular

Bu bölümde üniversite öğrencilerinin eşleri ile ilgili duygu, düşünce ve sevdikleri özelliklerin neler olduğuna, ilişki tanımlarına ve ilişki doyumlarına yönelik karşılıklı yanıtların analizinden çıkan nitel bulgulara yer verilmiştir.

4.2.1. Duygular

Bu bölümde görüşme yapılan çiftlerin duygularına ve birbirlerinin duygularına yönelik algılarına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Görüşme yapılan on çifte sorulan ilk iki soru olan *"Sevgilinizle ilgili neler hissediyorsunuz?"* ve *"Sevgiliniz sizinle ilgili neler hissediyor olabilir?"* sorularına verdikleri yanıtların analizinden çıkan bulgular, bu kişilerin duygusal zekâ ölçeğinden

ve ilişki doyum ölçeğinden almış oldukları puanlar ve çiftlerin birbirlerinin romantik ilişki doyum puanlarına yönelik tahminleri Tablo 13'te yer almaktadır.

Tablo 13 incelendiğinde, erkeklerin bir tanesinin, kadınların ise yarısının, eşinin de *tıpkı kendisi gibi hissettiğini* düşündüğü görülmektedir.

Tablo 13'te, birinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ve erkeğin birbirlerine karşı hissettikleri duygulara yönelik tahminlerinin paralel olduğu anlaşılmaktadır. Ölçeklerden alınan puanlar incelendiğinde, kadının ilişki doyum puanının 45 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 47 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 148 puan-düşük düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 39 puan-orta düzey, kadının tahmininin 46 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 135 puan-düşük düzey olduğu görülmektedir. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda yer almaktadır.

... çok aşığım ona, onu seviyorum ama, benim için düşünce her şeyden önemli. Ç1K

... biz mutluyuz, o bir tanedir. Ç1K

... onunla birlikte olduğum için çok mutluyum. Ç1E

Kesinlikle bana güveniyordur. O da mutludur benimle olduğu için. Aynı duyguları paylaşıyoruz diye düşünüyorum. Ç1E

İkinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ve erkeğin birbirlerine karşı hissettikleri duygulara yönelik tahminlerinin paralel olduğu anlaşılmaktadır. Ölçeklerden alınan puanlar incelendiğinde, kadının ilişki doyum puanının 47 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 45 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 182 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 44 puan-yüksek düzey, kadının tahmininin 47 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 177 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar şu şekildedir:

...içimi sevinç kaplıyor, ... mutluluk doluyor. Ç2K

Kıskançlık var. Her iki tarafta da var. Ç2K

Hani yani mutluluk var tabi onu düşününce olsun ne bileyim böyle birlikte hani hayallerimde onun olması… Ç2E

Bazen ölçüyü aşabiliyor hani basit şeyleri kıskanıyor. Ç2E

Tablo 13

Görüşme Yapılan Kişilerin Eşleri İle İlgili Hissettiği Duygulara İlişkin Karşılıklı Yanıtlar, Ölçeklerden Alınmış Puanlar, Duygulara ve Puanlara İlişkin Tahminler

	Kadın'ın Duygusu	Erkek'in Tahmini	Erkek'in Duygusu	Kadın'ın Tahmini	Kadın DZ	Kadın İD	Erkek'in İD Tahmini	Erkek DZ	Erkek İD	Kadın'ın İD Tahmini
Çift 1	Mutluluk Hayranlık Aşk Sevgi Güven Korku Tedirginlik Değer Verme Şüphe	Mutluluk Sevgi Güven Sıkıntı Bağlılık Saygı *Benimle aynı şeyleri hissediyor.*	Mutluluk Sevgi Güven Kaygı Saygı Bağlılık Hoş Duygular Nahoş Duygular	Mutluluk Aşk Sevgi Hayranlık Gıpta	135 düşük	45 yüksek	47 yüksek	148 düşük	39 orta	46 yüksek
Çift 2	Mutluluk Güven Sevinç Kıskançlık Heyecan	Mutluluk Güven Kıskançlık Öfke	Mutluluk Kırgınlık Özlem Nahoş Duygular	Mutluluk Aşk Kıskançlık Özlem *Benimle aynı şeyleri hissediyor.*	177 yüksek	47 yüksek	45 yüksek	182 yüksek	44 yüksek	47 yüksek
Çift 3	Mutluluk Aşk Güven Korku Saygı Hoş Duygular	Mutluluk Güven Saygı Değer Verme	Mutluluk Sevgi Güven Saygı Umut Kıskançlık	Mutluluk Sevgi Güven Saygı Kıskançlık	167 yüksek	46 yüksek	47 yüksek	174 yüksek	48 yüksek	46 yüksek
Çift 4	Mutluluk Sevinç Karamsarlık	Mutluluk Sevgi Güven Heyecan Sadakat Huzur	Mutluluk Güven Huzur Öfke Nahoş Duygular	Sevgi Nefret İlgi Uzak	163 orta	25 çok düşük	45 yüksek	139 düşük	42 yüksek	30 düşük
Çift 5	Mutluluk Aşk Sevgi Güven Kıskançlık Tutku Sıkıntı Nahoş Duygular	Aşk Sevgi Kıskançlık Özlem Öfke Değer Verme Uzak Sadakat Özen	Aşk Sevgi Bağlılık Özlem Sadakat Değer Verme Öfke Burukluk Uzaklık	Mutluluk Aşk Sevgi Sıkıntı Değer Verme Sadakat Şanslı Üzüntü Şüphe Korku Memnuniyet	169 yüksek	37 orta	40 orta	181 yüksek	44 yüksek	39 orta
Çift 6	Mutluluk Aşk Sevgi Bağlılık Özlem Heyecan	Hoş Duygular	Mutluluk Aşk Özlem Şefkat Hoş Duygular Nahoş Duygular	Sevgi Memnuniyet Özlem Bağlılık Aşk Korku Endişe *Benimle aynı şeyleri hissediyor.*	176 yüksek	44 yüksek	38 orta	132 düşük	43 yüksek	44 yüksek
Çift 7	Mutluluk Aşk Saygı Sadakat Hoş Duygular Sıkıntı Nahoş Duygular	Mutluluk Sevgi Huzur Kıskançlık	Mutluluk Sevgi Güven Umut Hoş Duygular	Aşk *Benimle aynı şeyleri hissediyor.*	180 yüksek	32 düşük	43 yüksek	177 yüksek	38 orta	30 düşük
Çift 8	Mutluluk Sevgi Özlem Heyecan Hoş Duyular Nahoş Duygular	Mutluluk Sevgi Bağlılık	Mutluluk Sevgi Güven Heyecan Hoş Duygular Sıkıntı Bunaltı	Özlem Bağlılık Hoş Duygular Üzüntü *Benimle aynı şeyleri hissediyor.*	168 yüksek	42 yüksek	23 düşük	139 düşük	40 orta	34 düşük
Çift 9	Aşk Sevgi Huzur Hoş Duygular Sıkıntı	Sevgi	Aşk Güven Huzur	*Benimle aynı şeyleri hissediyor.*	168 yüksek	44 yüksek	42 yüksek	152 orta	43 yüksek	44 yüksek
Çift 10	Mutluluk Sevgi Sıkıntı Boşluk Huzursuzluk Acı Soğuk Nahoş Duygular	Mutluluk Hoş Duygular	Mutluluk Aşk Sevgi Kaygı Kıskançlık Öfke Endişe Nahoş Duygular	Mutluluk Sevgi Heyecan Huzur Korku Hoş Duygular	160 orta	44 yüksek	39 orta	152 orta	41 orta	48 yüksek

Üçüncü çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ve erkeğin birbirlerine karşı hissettikleri duygulara yönelik tahminlerinin paralel olduğu anlaşılmaktadır. Ölçeklerden alınan puanlar incelendiğinde, kadının ilişki doyum puanının 46 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 47 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 174 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 48 puan-yüksek düzey, kadının tahmininin 46 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 167 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur.

Kesinlikle çok güveniyorum. Ç3K

Eminim mutlu oluyordur. Ç3K

Şu andaki hayatımda olan insan kesinlikle ve kesinlikle hani güven, o beni çok mutlu ediyor. Onunla olduğum için zaten mutluyum. Hani bir ilişkide zaten güven olmazsa olmuyor. Bir yere kadar. Ç3E

Sonsuz güveni vardır. Çok iyi seziyorum. ...Benimle olduğu sürece mutlu olduğunu çok iyi biliyorum. Ç3E

Dördüncü çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ve erkeğin birbirlerine karşı hissettikleri duygulara yönelik kadının tahminlerinin erkeğin duygularıyla kısmen paralel olduğu, erkeğin tahminlerinin ise kadının duygularıyla paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Erkek tahminlerinde, kadının hissettiği karamsarlık gibi nahoş duygulardan bahsetmemiş; tam tersi olarak hoş duyguları temsil edecek ifadelerde bulunmuştur. Kadının, erkeğin duygularına yönelik tahminleri; erkeğin, kadının duygularına yönelik tahminlerinden daha isabetlidir. Ölçeklerden alınan puanlar incelendiğinde, kadının ilişki doyum puanının 25 puan-çok düşük düzey, erkeğin tahmininin 45 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 139 puan-düşük düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 42 puan-yüksek düzey, kadının tahmininin 30 puan-düşük düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 163 puan-orta düzey olduğu görülmektedir. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda yer almaktadır.

... yani seviniyorum, mutlu oluyorum. Ç4K

... bazen nefret ediyordur ondan eminim. Ç4K

... bir mutluluk, bir huzur hissediyorum, güven hissediyorum. Beş yıldır tanıyorum çünkü kendisini artık. Nasıl bir insan olduğunu az çok anladım. Iıı o açıdan güven veriyor bana. Ç4E

Güven, sadakat, huzur ve sevgi duyduğunu söyleyebilirim. Bunlar kesinlikle. Ç4E

Beşinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ve erkeğin birbirlerine hissettikleri duygulara yönelik tahminlerinin büyük ölçüde paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır. Ölçeklerden alınan puanlar incelendiğinde, kadının ilişki doyum puanının 37 puan-orta düzey, erkeğin tahmininin 40 puan-orta düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 181 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 44 puan-yüksek düzey, kadının tahmininin 39 puan-orta düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 169 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar şu şekildedir:

... sevgi, aşk, tutku hissediyorum. Ç5K

Seviyor. ...o da benimle mutludur. Ç5K

Bağlılık, sevgi, aşk, hepsi var yani. Sadakat. Ç5E

O'nun da beni çok sevdiğini ve bana büyük bir aşk ve özenle duygulara sahip olduğunu biliyorum. Ç5E

Altıncı çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ve erkeğin birbirlerine hissettikleri duygulara yönelik tahminlerinin büyük ölçüde paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır. Ölçeklerden alınan puanlar incelendiğinde, kadının ilişki doyum puanının 44 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 38 puan-orta düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 132 puan-düşük düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 43 puan-yüksek düzey, kadının tahmininin 44 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 176 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur.

Seviyorum, mutluyum, aşığım. Ç6K

Hislerimiz bence karşılıklıdır. Ç6K

Özlem her zaman var zaten yanımda olmadığı zaman. Aşk zaten, aşk olmasa yani birlikte olmayız zaten. Ç6E

O benimle ilgili genellikle iyi şeyler hissediyordur. Ç6E

Yedinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ve erkeğin birbirlerine karşı hissettikleri duygulara yönelik kadının tahminlerinin erkeğin duyguları ile kısmen paralel olduğu, erkeğin tahminlerinin ise kadının duygularıyla büyük ölçüde paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır. Ölçeklerden alınan puanlar incelendiğinde, kadının ilişki doyum puanının 32 puan-düşük düzey, erkeğin tahmininin 43 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 177 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 38 puan-orta düzey, kadının tahmininin 30 puan-düşük düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 180 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Çok mutluyum. Ç7K

Bazen sıkıntı oluyor. Ç7K

O'nu seviyorum, ...hoş duygular hissediyorum. Ç7E

Mutludur yani. Huzur hissediyordur. Ç7E

Sekizinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ve erkeğin birbirlerine karşı hissettikleri duygulara yönelik kadının tahminlerinin ise erkeğin duyguları ile büyük ölçüde paralellik gösterdiği, erkeğin tahminlerinin kadının duyguları ile kısmen paralel olduğu anlaşılmaktadır. Kadın ve erkeğin birbirlerine karşı çok benzer duygular hissettikleri, fakat bu hislerin karşılıklı olduğunu fark etmedikleri görülmektedir. Ölçeklerden alınan puanlar incelendiğinde kadının ilişki doyum puanının 42 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 23 puan-düşük düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 139 puan-düşük düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 40 puan-orta düzey, kadının tahmininin 34 puan-düşük düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 168 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar şöyledir:

O'nunlayken çok mutlu hissediyorum kendimi. Hani çok heyecanlanıyorum. Ç8K

O da beni özlüyordur. Mesela O da hoş duygular hissediyordur. Ç8K

O'nu gördüğüm zaman kendimi çok iyi hissediyorum. O'nunla telefonda konuşurken çok heyecanlanıyorum. Ç8E

Bana çok bağlı olduğunu, beni çok sevdiğini biliyorum. Ç8E

Dokuzuncu çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ve erkeğin birbirlerine karşı hissettikleri duygulara yönelik tahminlerinin büyük ölçüde paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır. Ölçeklerden alınan puanlar incelendiğinde, kadının ilişki doyum

puanının 44 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 42 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 152 puan-orta düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 43 puan-yüksek düzey, kadının tahmininin 44 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 168 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Öyle çok kavga etmediğimiz için hoş duygular yaşıyoruz şu an tabi ki. ... O da muhtemelen aynı şeyleri söyleyecektir. Ç9K

En başta direkt güven hissediyorum. Ç9E

Beni seviyor musun, seviyorum; sen beni seviyor musun, seviyorum gibi oluyor. Ç9E

Onuncu çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ve erkeğin birbirlerine karşı hissettikleri duygulara yönelik kadının tahminlerinin erkeğin duyguları ile paralel olduğu, erkeğin tahminlerinin ise kadının duyguları ile paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Erkek tahminlerinde, kadının hissettiği nahoş duygulardan bahsetmemiştir; tam tersi olarak hoş duyguları temsil edecek ifadelerde bulunmuştur. Kadının, erkeğin duygularına yönelik tahminleri; erkeğin, kadının duygularına yönelik tahminlerinden daha isabetlidir. Ölçeklerden alınan puanlar incelendiğinde, kadının ilişki doyum puanının 44 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 39 puan-orta düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 152 puan-orta düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 41 puan-orta düzey, kadının tahmininin 48 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahmini yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 160 puan-orta düzey olduğu görülmektedir. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur.

Çok seviyorum gerçekten. Ama bazen de çok sıkıldığımı falan hissediyorum. Ç10K

Kalbinin atışını falan da duyuyorum yani. O derece heyecanlanıyor. Ç10K

Mutluyum. Ç10E

Genel olarak hoş duyguları hissediyor. Ç10E

Görüşme yapılan çiftlerin *"Sevgilinizle ilgili neler hissediyorsunuz?"* sorusuna vermiş oldukları yanıtların analiz sonuçları Tablo 14'te yer almaktadır.

Tablo 14'e göre ifade edilen hoş duygular, nahoş duyguların yaklaşık iki katı kadardır. Ancak ifade edilen nahoş duyguların, hoş duygulardan daha çeşitli olduğu görülmektedir.

Tablo 14

Görüşme Yapılan Kişilerin Eşleri İle İlgili Hissettiği Duygular

Hoş Duygular	**Frekans**	**Nahoş Duygular**	**Frekans**
Mutluluk	17	Nahoş Duygular Hissediyorum	9
Sevgi	12	Özlem	5
Aşk	10	Sıkıntı	5
Güven	10	Kıskançlık	4
Hoş Duygular Hissediyorum	8	Öfke	3
Heyecan	4	Kaygı	2
Saygı	4	Korku	2
Bağlılık	3	Acı	1
Huzur	3	Boşluk	1
Değer verme	2	Bunaltı	1
Sadakat	2	Burukluk	1
Sevinç	2	Endişe	1
Umut	2	Huzursuzluk	1
Hayranlık	1	Karamsarlık	1
Şefkat	1	Kırgınlık	1
Tutku	1	Soğuk	1
		Şüphe	1
		Tedirginlik	1
		Uzaklık	1
Toplam	**82**	**Toplam**	**42**
GENEL TOPLAM		**124**	

On çiftin (yirmi kişinin) görüşlerini yansıtan Tablo 14'e bakılarak ifade edilen hoş duyguların neler olduğu incelendiğinde *mutluluk* duygusunun on yedi frekansla en fazla ifade edilen duygu olduğu görülmektedir. Bu duyguyu on iki frekansla *sevgi* izlemektedir. *Aşk* ve *güven* duyguları onar frekansla, eşit sayıda ifade edilmiştir. Bunun ardından *"Hoş duygular hissediyorum"* ifadesi sekiz kişi tarafından kullanılmıştır. *Heyecan* ve *saygı* dörder kere; *bağlılık* ve *huzur* üçer kere; *değer verme, sadakat, sevinç ve umut* duyguları ikişer kere; *hayranlık, şefkat* ve *tutku* duyguları birer kere ifade edilmiştir.

Görüşme yapılan kişiler on altı farklı hoş duygu ifadesini seksen iki kez kullanmışlardır.

İfade edilen nahoş duygular incelendiğinde, dokuz frekansla *"Nahoş duygular hissediyorum"*un en çok belirtildiği görülmektedir. *Özlem* ve *sıkıntı* duyguları beşer kere; *kıskançlık* dört kere; *öfke* üç kere; *kaygı* ve *korku* duyguları ikişer kere; *acı,*

boşluk, bunaltı, burukluk, endişe, huzursuzluk, karamsarlık, kırgınlık, soğuk, şüphe, tedirginlik ve *uzaklık* duyguları ise birer kere ifade edilmiştir. Görüşme yapılan kişiler on dokuz farklı nahoş duygu ifadesini kırk iki kez kullanmışlardır.

İfade edilen duygular cinsiyete göre incelendiğinde kadın ve erkeklerde hoş duyguların çeşitliliğinin ve frekansının nahoş duygulara göre daha fazla olduğu saptanmıştır. Yine iki cinsiyette de *mutluluk* duygusu en çok tekrarlanan hoş duygu ifadesi olmuştur. *Nahoş duygular hissediyorum* ifadesinin en çok tekrarlanan nahoş duygu ifadesi olduğu görülmüştür. Kadın ve erkeklerde en çok tekrarlanan ilk beş hoş duygu ifadesi aynıdır ve bunlar *mutluluk, aşk, sevgi, güven* ve *hoş duygular hissediyorum*'dur. Kadınlar nahoş duygular bazında en çok *sıkıntı* hissederken, erkekler *öfke ve özlem* hissetmektedirler.

Görüşme yapılan çiftlerin *"Sevgiliniz sizinle ilgili neler hissediyor olabilir?"* sorusuna vermiş oldukları yanıtların analiz sonuçları Tablo 15'te yer almaktadır.

Tablo 15

Görüşme Yapılan Kişilerin, Eşlerinin Kendileri İle İlgili Hissettiği Duygulara İlişkin Tahminleri

Hoş Duygular	**Frekans**	**Nahoş Duygular**	**Frekans**
Sevgi	12	Kıskançlık	5
Mutluluk	12	Özlem	4
Aşk	6	Korku	3
Güven	5	Öfke	2
Bağlılık	4	Üzüntü	2
Hoş Duygular Hissediyordur	4	Sıkıntı	2
Değer Verme	3	Uzaklık	2
Huzur	3	Endişe	1
Sadakat	3	Nefret	1
Saygı	3	Şüphe	1
Heyecan	2		
Memnuniyet	2		
Gıpta	1		
Hayranlık	1		
İlgi	1		
Özen	1		
Şanslı	1		
TOPLAM	**64**	**TOPLAM**	**23**
GENEL TOPLAM		**87**	

Tablo 15 incelendiğinde hoş duyguların frekansının ve çeşitliliğinin nahoş duygulara kıyasla daha fazla olduğu görülmektedir.

On çiftin (yirmi kişinin) görüşlerini yansıtan Tablo 15'e bakılarak ifade edilen hoş duyguların neler olduğu incelendiğinde *sevgi* ve *mutluluk* duygularının on ikişer frekansla en fazla ifade edilen duygu olduğu görülmektedir. Bu duyguları altı frekansla *aşk* izlemektedir. *Güven* beş kez; *bağlılık* ve *"Hoş duygular hissediyordur"* ifadesi dörder kez; *değer verme, huzur, sadakat* ve *saygı* duyguları üçer kez; *heyecan* ve *memnuniyet* duyguları ikişer kez; *gıpta*, *hayranlık, ilgi, özen* ve *şans* duyguları da birer kez ifade edilmiştir. Görüşme yapılan kişiler on yedi farklı hoş duygu ifadesini altmış dört kez kullanmışlardır.

İfade edilen nahoş duygular incelendiğinde, beş frekansla *kıskançlık* duygusunun en çok belirtilen duygu olduğu görülmektedir. *Özlem* dört kez; *korku* üç kez; *öfke, üzüntü, sıkıntı* ve *uzaklık* duyguları ikişer kez; *endişe, nefret* ve *şüphe* ise birer kez ifade edilmiştir. Görüşme yapılan kişiler on farklı nahoş duygu ifadesini yirmi üç kez kullanmışlardır.

İfade edilen duygular cinsiyete göre incelendiğinde, kadın ve erkeklerde hoş duyguların frekans ve çeşitliliğinin, nahoş duygulardan daha fazla olduğu saptanmıştır. Kadınlar hoş duygular bazında eşlerinin kendileriyle ilgili *sevgi, aşk* ve *mutluluk* hissettiğini düşünürken; erkekler hoş duygular bazında eşlerinin kendileriyle ilgili *mutluluk, sevgi* ve *güven* hissettiklerini düşünmektedirler. Yani *mutluluk* ve *sevgi* duyguları kadın ve erkeklerde en çok ifade edilen duygulardandır. Kadınlar nahoş duygular bazında eşlerinin kendileriyle ilgili *özlem* ve *korku* hissettiğini düşünürken, erkekler hoş duygular bazında eşlerinin kendileriyle ilgili *kıskançlık* hissettiklerini düşünmektedirler.

4.2.2. Düşünceler

Görüşme yapılan on çifte sorulan üçüncü ve dördüncü soru olan *"Sevgilinizle ilgili neler düşünüyorsunuz?"* ve *"Sevgiliniz sizinle ilgili neler düşünüyor olabilir?"* sorularına verdikleri yanıtların analizinden çıkan bulgular, bu kişilerin duygusal zekâ ölçeğinden ve ilişki doyum ölçeğinden almış oldukları puanlar ve çiftlerin birbirlerinin romantik ilişki doyumu puanlarına yönelik tahminleri Tablo 16'da yer almaktadır.

Tablo 16'da birinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirleri ile ilgili düşüncelerine yönelik, kadın ve erkeğin tahminlerinin paralel olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 16

Görüşme Yapılan Kişilerin Eşleri İle İlgili Düşüncelerine İlişkin Karşılıklı Yanıtlar, Ölçeklerden Alınmış Puanlar, Düşüncelere ve Puanlara İlişkin Tahminler

	Kadın'ın Düşünceleri	Erkek'in Tahmini	Erkek'in Düşünceleri	Kadın'ın Tahmini	Kadın DZ	Kadın İD	Erkek'in İD Tahmini	Erkek DZ	Erkek İD	Kadın'ın İD Tahmini
Çift 1	Çok zeki	İyi bir insan	Lafını esirgemez Bir ilişkiyi idare edebilir	Düşünceli Sır tutar Sabırlı Planlı Uyanık	135 düşük	45 yüksek	47 yüksek	148 düşük	39 orta	46 yüksek
Çift 2	Çok zeki Benden daha üstün Plansız Dürüst Ailesine bağlı Bana bağlı Kıskanç Sevdi mi tam sever	Benden başka kimseye ihtiyacı yok	İyimser Kırıcı İyi bir insan Dürüst	Temiz bir insan Titiz Kıskanç Dakik	177 yüksek	47 yüksek	45 yüksek	182 yüksek	44 yüksek	47 yüksek
Çift 3	Dürüst Çalışkan Pes Etmez	Aileme yakışır	Bir ilişkiyi idare edebilir Dürüst	Ağır başlı	167 yüksek	46 yüksek	47 yüksek	174 yüksek	48 yüksek	46 yüksek
Çift 4	Çok değişken yapıda Hoşgörülü değil Sinirli	Çalışkan Sorumluluk sahibi Gerçekçi Güvensiz Esprili Sinirli İlgisiz	Çok zeki Abartır Akıllı Sakin Uysal İnsanlara güvenir Dıştan denetimli	İyi bir insan Aldatmaz Saygılı Uysal Alttan alır *O da benimle aynı şeyi düşünüyordur*	163 orta	25 çok düşük	45 yüksek	139 düşük	42 yüksek	30 düşük
Çift 5	Çok rahat Sadık Efendi Karakterli Gururlu Kıskanç değil Canayakın Çekingen Duygularını net yaşar Haksızlığa tahammül edemez Bana bağlı Sevdi mi tam sever	Gururlu Sözüne sadık Başına buyruk Rahat Kıskanç değil	Sadık Dürüst Aile kızı Sıkılgan Özgüvensiz Kıskanç Doğal İçten	İyi bir insan Neşeli Sıkıntılı	169 yüksek	37 orta	40 orta	181 yüksek	44 yüksek	39 orta
Çift 6	Ailesine bağlı Bana bağlı İyi bir insan	Mutlu hayaller kuran bir insan	Hiç ayrılmayacağım biri	*O da benimle aynı şeyi düşünüyordur*	176 yüksek	44 yüksek	38 orta	132 düşük	43 yüksek	44 yüksek
Çift 7	Gururlu İnatçı	Özgüvenli	Kıskanç Temiz bir insan Çok şeker	Yumuşak yüzlü Güler yüzlü	180 yüksek	32 düşük	43 yüksek	177 yüksek	38 orta	30 düşük
Çift 8	Sakin	Hayattan umudunu kesmiş biri İlişki konusunda tembel	Çok zeki Hırslı Pozitif	Sinirli Sabırsız	168 yüksek	42 yüksek	23 düşük	139 düşük	40 orta	34 düşük
Çift 9	Sakin Kıskanç değil Mantıklı	Sorumsuz Sinir bozucu	Temiz bir insan Tuttuğunu koparır Titiz Saf	Kıskanç Sinirli Mantıklı	168 yüksek	44 yüksek	42 yüksek	152 orta	43 yüksek	44 yüksek
Çift 10	Dürüst Efendi Duygusal Yardım sever	Güvenilir İyi bir insan	İyi bir insan Karamsar	İyi bir insan Kıskanç Misafirperver değil Dağınık Heyecan verici	160 orta	44 yüksek	39 orta	152 orta	41 orta	48 yüksek

Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda yer almaktadır.

... çünkü mantık olarak gerçekten bana uygun ve çok zeki olması. Ç1K

... Sen çok uyanıksın diyor. Ç1K

...gerçekten hani bir ilişkiyi idare edebilecek güçte ve kapasitede. Ç1E

Benim çok iyi bir insan olduğumu söylüyordur. Ç1E

İkinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirleri ile ilgili düşüncelerine yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin kısmen paralel olduğu anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar şöyledir:

Kıskanç, kıskanç biri olduğunu düşünüyorum. Hani şey böyle, sevdi mi tam sever derler ya… Ç2K

...çok temiz, titiz diyordur. İkinciye kıskançlığı koyuyordur. Ç2K

... çevremizdeki insanlara karşı olsun bazen kıracak sözler söylüyor. Ç2E

...benden başka sanki kimseye ihtiyacı yokmuş gibi hissettiğini söylüyor. Ç2E

Üçüncü çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirleri ile ilgili düşüncelerine yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin kısmen paralel olduğu anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur.

Bir kere çok dürüst. Bana asla yalan söylemez. Ç3K

Benim ağırbaşlı biri olduğumu düşünüyor. Ç3K

Yalansız dolansız kesinlikle. Ç3E

Hayatına girebileceğim bir erkek olduğumu düşünüyordur. Ailesine yakışanı bulmak çok önemlidir, bunu düşünüyordur. Ç3E

Dördüncü çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirleri ile ilgili düşüncelerine yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin kısmen paralel olduğu anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar şöyledir:

Çok değişken yapıda bir insan, sürekli değişiyor yani. Anlayamıyorum, kestiremiyorum. Ç4K

Çok iyi bir insan olduğumu düşünüyordur. Onu aldatmayacağımı veya sırtından vurmayacağımı. Ç4K

İnsanlar karşıdakine söylerken biraz abartıyor, mübalağa yapıyor yani. Yansıtırken biraz daha üzerine katarak söylediğini düşünüyorum. Sevgilimin de, her sevgilinin de. Ç4E

Çalıştığımı, sorumluluk sahibi biri olduğumu düşünüyordur kesinlikle. Ç4E

Beşinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirleri ile ilgili düşüncelerine yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin büyük ölçüde paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda yer almaktadır.

O aslında çok rahattır. Ç5K

Sıkıntılı olduğumu biliyordur. Ç5K

Biraz sıkılgan bir yönü vardır. Ç5E

Gururlu bir insan olarak düşünüyor beni. Ç5E

Altıncı çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirleri ile ilgili düşüncelerine yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur.

Çok iyi bir insan, bana çok bağlı. Ç6K

Benimle aynı şeyleri paylaşıyor, aynı düşünceleri. Ç6K

Yani hiç ayrılmamak. Ç6E

Mutlu hayalleri var. Ç6E

Yedinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirleri ile ilgili düşüncelerine yönelik, kadının tahminlerinin erkeğin düşünceleri ile kısmen paralel olduğu, erkeğin tahminlerinin ise kadının düşüncelerine paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Çok gururlu, çok inatçı. Ç7K

Yumuşak yüzlü, güler yüzlü …. olduğumu düşünüyor. Ç7K

Bir tek yani kıskançlığı vardır. Normalde çok şeker bir insandır. Ç7E

Kendine çok güveniyor diyordur kesin. Ç7E

Sekizinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirleri ile ilgili düşüncelerine yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur.

Sakin olduğunu düşünüyorum. Ç8K

Çok sinirli olduğumu düşünüyordur. Ç8K

Çok zeki olduğunu …. çok hırslı olduğunu düşünüyorum. Ç8E

Hayattan umudunu kesmiş biri olarak görüyor beni. Ç8E

Dokuzuncu çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirleri ile ilgili düşüncelerine yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Mantıklı bir insan, sıkıcı bir insan değil. Ç9K

Mantıklı buluyordur, hızlı sinirlendiğimi düşünüyordur. Ç9K

Titiz, temiz, başarılı. Ç9E

Sinir bozucu olduğumu düşünüyordur. Ç9E

Onuncu çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirleri ile ilgili düşüncelerine yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin büyük ölçüde paralel olduğu anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur.

Çok dürüst, efendi, yardımsever. Ç10K

Heyecan verici olduğumu düşünüyordur. Ç10K

Çok iyi, dört dörtlük diyebilirim. Ç10E

Güvenilebilir diyordur. Ç10 E

Görüşme yapılan çiftlerin *"Sevgilinizle ilgili neler düşünüyorsunuz?"* sorusuna vermiş oldukları yanıtların analiz sonuçları Tablo 17'de yer almaktadır.

Tablo 17 incelendiğinde ifade edilen olumlu özelliklerin frekansının ve çeşitliliğinin, olumsuz özelliklere göre daha fazla olduğu görülmektedir.

On çiftin (yirmi kişinin) görüşlerini yansıtan Tablo 17 incelendiğinde olumlu özelliklerden *dürüst*ün altı frekansla en fazla ifade edilen özellik olduğu görülmektedir. Bu özelliği dört frekansla *çok zeki* izlemektedir. *Bana bağlı, iyi bir insan, sakin* özellikleri üçer frekansla ve eşit sayıda ifade edilmiştir. Bunun ardından *ailesine bağlı, bir ilişkiyi idare edebilir, efendi, gururlu, sadık, sevgi dolu, temiz bir insan* ifadeleri ikişer kez kullanılmıştır. *Aile kızı, akıllı, benden daha üstün, cana yakın, çalışkan, çok şeker, doğal, duygularını net yaşar, duygusal, haksızlığa tahammül edemez, hırslı, hiç ayrılmayacağım biri, içten, insanlara güvenir, iyimser, karakterli, kıskanç değil, lafını esirgemez, mantıklı, pes etmez, plansız, pozitif, saf, titiz, tuttuğunu koparır, uysal, yardımsever* özellikleri ise birer kez ifade edilmiştir. Görüşme yapılan kişiler otuz dokuz farklı olumlu özellik ifadesini altmış kez kullanmışlardır.

İfade edilen olumsuz özellikler incelendiğinde, üç frekansla *kıskanç* özelliğinin en çok belirtildiği görülmektedir. *Abartır, çekingen, değişken, çok rahat, dıştan denetimli, hoşgörüsüz, inatçı, karamsar, kırıcı, kıskanç değil, özgüvensiz, sıkılgan, sinirli* özellikleri ise birer kez ifade edilmiştir. Görüşme yapılan kişiler on dört farklı nahoş duygu ifadesini on altı kez kullanmışlardır.

"Kıskanç değil" ifadesi, bir katılımcı tarafından olumlu özellik olarak ifade edilirken, bir başka katılımcı tarafından olumsuz özellik olarak kullanılmıştır.

Tablo 17

Görüşme Yapılan Kişilerin Eşleri İle İlgili Düşünceleri

Olumlu Özellikler	Frekans	Olumsuz Özellikler	Frekans
Dürüst	6	Kıskanç	3
Çok zeki	4	Abartır	1
Bana bağlı	3	Çekingen	1
İyi bir insan	3	Değişken	1
Sakin	3	Çok rahat	1
Ailesine bağlı	2	Dıştan denetimli	1
Bir ilişkiyi idare edebilir	2	Hoşgörüsüz	1
Efendi	2	İnatçı	1
Gururlu	2	Karamsar	1
Sadık	2	Kırıcı	1
Sevgi dolu	2	Kıskanç değil	1
Temiz bir insan	2	Özgüvensiz	1
Aile kızı	1	Sıkılgan	1
Akıllı	1	Sinirli	1
Benden daha üstün	1		
Cana yakın	1		
Çalışkan	1		
Çok şeker	1		
Doğal	1		
Duygularını net yaşar	1		
Duygusal	1		
Haksızlığa tahammül edemez	1		
Hırslı	1		
Hiç ayrılmayacağım biri	1		
İçten	1		
İnsanlara güvenir	1		
İyimser	1		
Karakterli	1		
Kıskanç değil	1		
Lafını esirgemez	1		
Mantıklı	1		
Pes etmez	1		
Plansız	1		
Pozitif	1		
Saf	1		
Titiz	1		
Tuttuğunu koparır	1		
Uysal	1		
Yardımsever	1		
TOPLAM	**60**	**TOPLAM**	**16**
GENEL TOPLAM		**76**	

İfade edilen bu kişilik özellikleri cinsiyete göre incelenmiştir. Kadın ve erkeklerde ifade edilen olumlu özelliklerin sayısının ve çeşitliliğinin olumsuz özelliklerden fazla olduğu görülmüştür. Olumlu özellikler bazında kadın ve erkekler eşlerinin *dürüst* olduklarını düşünmektedirler. Buna ek olarak kadınlar eşlerinin *kendilerine bağlı* olduklarını düşünmektedirler. Olumsuz özellikler bazında kadınların ifadeleri ayrımlaşmamış iken, erkekler eşlerinin *kıskanç* olduğunu düşünmektedirler.

Görüşme yapılan çiftlerin *"Sevgiliniz sizinle ilgili neler düşünüyor olabilir?"* sorusuna vermiş oldukları yanıtların analiz sonuçları Tablo18'de sunulmuştur.

Tablo 18 incelendiğinde olumlu özelliklerin frekansının ve çeşitliliğinin olumsuz özelliklere kıyasla daha fazla olduğu görülmektedir.

On çiftin (yirmi kişinin) görüşlerini yansıtan Tablo 18'e bakılarak ifade edilen olumlu özelliklerin neler olduğu incelendiğinde eşinin kendisiyle ilgili *iyi bir insan* ifadesini kullanmış olduğunu düşünen beş kişi; *benimle aynı şeyi düşüncede* ifadesinde bulunan iki kişi; eşinin kendisiyle ilgili *ağır başlı, aileme yakışır, aldatmaz, alttan alır, benden başka kimseye ihtiyacı yok, çalışkan, dakik, düşünceli, esprili, gerçekçi, gururlu, güler yüzlü, güvenilir, heyecan verici, mantıklı, mutlu hayaller kuran bir insan, neşeli, özgüvenli, planlı, rahat, sabırlı, saygılı, sır tutar, sorumluluk sahibi, sözüne sadık, temiz bir insan, titiz, uyanık, uysal, yumuşak yüzlü* demiş olabileceğini belirten birer kişi olduğu görülmektedir. Görüşme yapılan kişiler otuz iki farklı olumlu özellik ifadesini otuz yedi kez kullanmışlardır.

İfade edilen olumsuz özellikler incelendiğinde, üç frekansla *kıskançlık* ve *sinirli* özelliklerinin en çok belirtilen özellikler olduğu görülmektedir. Eşinin kendisiyle ilgili *başına buyruk, dağınık, güvensiz, hayattan umudunu kesmiş biri, ilgisiz, ilişki konusunda tembel, kıskanç değil, misafirperver değil, sabırsız, sıkıntılı, sinir bozucu, sorumsuz* ifadelerini kullanmış olduğunu düşünen birer kişi olduğu görülmektedir. Görüşme yapılan kişiler on dört farklı olumsuz kişilik özelliği ifadesini on sekiz kez kullanmışlardır.

İfade edilen düşünceler cinsiyete göre incelenmiştir. Olumlu özellikler bazında kadın ve erkekler eşlerinin kendileri ile ilgili olarak *iyi bir insan* düşüncesine sahip olduklarını düşünmektedirler. Buna ek olarak kadınlar kendileri ile ilgili eşlerinin de *tıpkı kendileri gibi düşündüklerini* ifade etmişlerdir. Olumsuz özellikler bazında kadınlar kendileri ile ilgili eşlerinin *kıskanç* ve *sinirli* düşüncesine sahip olduklarını belirtirken, erkeklerde bu noktada belirgin bir düşünce ortaya çıkmamıştır.

Tablo 18

Görüşme Yapılan Kişilerin, Eşlerinin Kendileri İle İlgili Düşüncelerine İlişkin Tahminleri

Olumlu Özellikler	Frekans	Olumsuz Özellikler	Frekans
İyi bir insan	5	Kıskanç	3
Benimle aynı şeyi düşüncede	2	Sinirli	3
Ağır başlı	1	Başına buyruk	1
Aileme yakışır	1	Dağınık	1
Aldatmaz	1	Güvensiz	1
Alttan alır	1	Hayattan umudunu kesmiş biri	1
Benden başka kimseye ihtiyacı yok	1	İlgisiz	1
Çalışkan	1	İlişki konusunda tembel	1
Dakik	1	Kıskanç değil	1
Düşünceli	1	Misafirperver değil	1
Esprili	1	Sabırsız	1
Gerçekçi	1	Sıkıntılı	1
Gururlu	1	Sinir bozucu	1
Güler yüzlü	1	Sorumsuz	1
Güvenilir	1		
Heyecan verici	1		
Mantıklı	1		
Mutlu hayaller kuran bir insan	1		
Neşeli	1		
Özgüvenli	1		
Planlı	1		
Rahat	1		
Sabırlı	1		
Saygılı	1		
Sır tutar	1		
Sorumluluk sahibi	1		
Sözüne sadık	1		
Temiz bir insan	1		
Titiz	1		
Uyanık	1		
Uysal	1		
Yumuşak yüzlü	1		
TOPLAM	**37**	**TOPLAM**	**18**
GENEL TOPLAM		**55**	

4.2.3. Sevilen Özellikler

Görüşme yapılan on çifte sorulan beşinci ve altıncı soru olan *"Sevgilinizin hangi özelliklerini seviyorsunuz?"* ve *"Sevgiliniz sizin hangi özelliklerinizi seviyor olabilir?"* sorularına verdikleri yanıtların analizinden çıkan bulgular, bu kişilerin duygusal zekâ ölçeğinden ve ilişki doyum ölçeğinden almış oldukları puanlar ve çiftlerin birbirlerinin romantik ilişki doyum puanlarına yönelik tahminleri Tablo 19'da yer almaktadır.

Tablo 19'da birinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin sevdiği özelliklere yönelik, kadının tahminlerinin erkeğin sevdiği özellikler ile paralel olmadığı, erkeğin tahminlerinin ise kadının sevdiği özellikler ile kısmen paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur.

İnanılmaz güzel bir gülümsemesi var. Ç1K

Sır tutmam, sabırlı olmam gibi özelliklerim hoşuna gidiyor. Ç1K

Dik başlılığını seviyorum. Ç1E

Gelecekle ilgili, onunla ilgili planlar kurmamı çok seviyor. Ç1E

İkinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin sevdiği özelliklere yönelik, kadının tahminlerinin erkeğin sevdiği özellikler ile paralel olmadığı, erkeğin tahminlerinin ise kadının sevdiği özellikler ile kısmen paralel olduğu anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar şöyledir:

Beni ilk etkileyen şeyi plansız olmasıydı. Ç2K

Kıskanç olmam hoşuna gidiyor. Ç2K

Benden gizli bir şey yapmaz. Ç2E

... dedim başlayacaksak uzun sürsün, bitmesin. Bunu seviyor. ...açık sözlü olmamı. Ç2E

Üçüncü çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin sevdiği özelliklere yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin paralel olduğu anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur.

Bu huyu çok hoşuma gidiyor, hiç bir zaman pes etmemesi. Ç3K

Pes etmeme, O'nun bu özelliğine uymaya çalıştığım için, O'nun da hoşuna gidiyor.

Fiziksel görünüşü hoşuma gidiyor. Ç3E

Yardımseverliğimi çok sever. Ç3E

Tablo 19

Görüşme Yapılan Kişilerin, Eşlerinin Sevdikleri Özellikleri İle İlgili Düşüncelerine İlişkin Karşılıklı Yanıtlar, Ölçeklerden Alınmış Puanlar, Sevilen Özelliklere ve Puanlara İlişkin Tahminler

	Kadın'ın Sevdiği Özellikler	Erkek'in Tahmini	Erkek'in Sevdiği Özellikler	Kadın'ın Tahmini	Kadın DZ	Kadın İD	Erkek'in İD Tahmini	Erkek DZ	Erkek İD	Kadın'ın İD Tahmini
Çift 1	Sevdiğini söylemesi Gülümsemesi Fiziksel özellikleri Sorumluluğunu bilmesi Yemek yapamaması Her yönü	O'na değer veriyor olmam O'nunla ilgili gelecek planları yapmam O'na ait olmam	Dik başlı olması Bana sözünü geçirebilmesi İlişkimizi taşıyabilmesi İlişkimizi belirli bir seviyede tutabilmesi	Düşünceli olmam Sır tutmam Sabırlı olmam O'nun sözünü dinlemem Anlayışlı olmam	135 düşük	45 yüksek	47 yüksek	148 düşük	39 orta	46 yüksek
Çift 2	Plansız olması Açık sözlü olması Dürüst olması Fiziksel özellikleri Beni sevmesi	Konuşkan olmam O'na bağlı olmam Açık sözlü olmam Yardımsever olmam İlişkimizin devam etmesini istiyor olmam	Dürüst olması Benden izin alması Ailemle arasının iyi olması Benden ayrı kalmak istememesi Tam olarak benim istediğim şeyleri yapması	İlk erkek arkadaşımın O olması Kıskanç olmam Sıcak kanlı olmam Konuşkan olmam	177 yüksek	47 yüksek	45 yüksek	182 yüksek	44 yüksek	47 yüksek
Çift 3	Dürüst olması Tam olarak benim istediğim şeyleri yapması Kıskanç olması Çalışkan olması Pes etmemesi Güvenilir olması Aradığı kişinin ben olduğumu söylemesi	Dürüst olmam Pozitif düşünmem Yardımsever olmam İyi biri olmam	Dürüst olması Fiziksel özellikleri Kişiliği Samimi olması	Ağırbaşlı olmam Pes etmemem	167 yüksek	46 yüksek	47 yüksek	174 yüksek	48 yüksek	46 yüksek
Çift 4	Beni sahiplenmesi Korumacı olması Esprili olması	Sorumluluklarımı biliyor olmam İçten denetimli olmam Sinirli olmam Gerçekçi olmam Duygusal olmam O'na değer veriyor olmam	Sorumluluğunu bilmesi Esprili olması Sakin olması Gittikçe uysallaşması İyimser olması İnsanlara güvenmesi	Sakin olmam Olayları abartmıyor olmam Kendime özen gösteriyor olmam	163 orta	25 çok düşük	45 yüksek	139 düşük	42 yüksek	30 düşük
Çift 5	Dürüst olması Bana değer vermesi Efendi olması Arkadaşlarıyla anlaşması Kırıcı olmaması Hemen tepki vermemesi Alttan alması Kavga/Küfür etmemesi	O'nu seviyor olmam O'nu mutlu edebilmem O'nu iyi tanıyor olmam O'na değer veriyor olmam İyi biri olmam	Dürüst olması Ailemle arasının iyi olması Doğal olması İçten olması Sadık olması Ev kızı/Aile kızı olması Ne isterse onu söylemesi	Neşeli olmam İyi niyetli olmam	169 yüksek	37 orta	40 orta	181 yüksek	44 yüksek	39 orta
Çift 6	Alttan alması	O'na değer veriyor olmam O'nu seviyor olmam Yemek yapabilmem	Her yönü Beni öpmesi Hep güler yüzlü olması Olumsuzlukları bana yansıtmaması	O'nu iyi tanıyor olmam	176 yüksek	44 yüksek	38 orta	132 düşük	43 yüksek	44 yüksek
Çift 7	Ağırbaşlı olması Saygılı olması	Kendime güveniyor olmam Müzik yapmam/Sesim	Gülümsemesi Ağırbaşlı olması Fiziksel özellikleri Benden izin alması	Gülüşüm Akıllı olmam	180 yüksek	32 düşük	43 yüksek	177 yüksek	38 orta	30 düşük
Çift 8	Sakin olması Beni sevmesi Olaylara gülmesi Bana yakın davranması Organizasyon yapabilmesi	Espri yeteneğim	Beni sevmesi	Kendime özen gösteriyor olmam Sürprizlerim Fiziksel özelliklerim	168 yüksek	42 yüksek	23 düşük	139 düşük	40 orta	34 düşük
Çift 9	Anlayışlı olması Sakin olması Kavga etmemesi	Espri yeteneğim Parfümüm	Sinirlenmesi Titiz olması Düzenli olması Pes etmemesi	Fikrim yok	168 yüksek	44 yüksek	42 yüksek	152 orta	43 yüksek	44 yüksek
Çift 10	Kıskanç olmaması Gözümün içine bakması Beni hiç unutmaması Giyimime karışmaması Ev işi yapması Beni sahiplenmesi/ koruması	İyi biri olmam Yardımsever olmam	İyi biri olması	Ağırbaşlı olmam Fiziksel özelliklerim Misafirperver olmamam	160 orta	44 yüksek	39 orta	152 orta	41 orta	48 yüksek

Dördüncü çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin sevdiği özelliklere yönelik, kadının tahminlerinin erkeğin sevdiği özellikler ile kısmen paralel olduğu, erkeğin tahminlerinin ise kadının sevdiği özellikler ile paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Çok komik, çok güldürüyor beni. Moralim bozukken bir espri patlatıyor hemen. Ç4K

Sakin davranmamı seviyordur. Ç4K

Sakin bir insan olduğunu düşünüyorum. Sevdiğim özelliklerinde biri bu. Ç4E

Hayata gerçekçi bakabilmemi sevdiğini düşünüyorum. Ç4E

Beşinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin sevdiği özelliklere yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin kısmen paralel olduğu anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar şu şekildedir:

Bana çok değer veriyor, o özelliğini çok seviyorum. Ç5K

İyi niyetli olmamı sever. Ç5K

Yalan falan hile, arkadan iş çevirme falan yok. Zaten en çok sevdiğim yönü budur. Ç5E

O'nu ne kadar çok sevip değer verdiğimi biliyor. Ç5E

Altıncı çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin sevdiği özelliklere yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Tartışmalarda alttan almasını seviyorum. Ç6K

Belki de en sevdiği huyum O'nu anlatmadan yorumlayabilmemdir. Ç6K

Her özelliğini… Yani öpmesini bile… Ç6E

Yemek yapmamı çok sever. Ç6E

Yedinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin sevdiği özelliklere yönelik, kadının tahminlerinin erkeğin sevdiği özellikler ile paralel olduğu, erkeğin tahminlerinin ise kadının sevdiği özellikler ile paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur.

Ağırbaşlı ve saygılı. Ç7K

Akıllı oluşum bence. Onu seviyor bence. Ç6K

Gülüşünü seviyorum. Ç6K

Kendime olan güvenimi seviyordur. Ç6K

Sekizinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin sevdiği özelliklere yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Sakin olması… hani bu mesela benim hoşuma gidiyor. Ç8K

Sürprizlerimi seviyor. Ç8K

Beni çok sevmesini seviyorum. Ç8E

Espri yeteneğimi seviyordur. Ç8E

Dokuzuncu çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin sevdiği özelliklere yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Kadın bu konuda *bir fikri olmadığını* belirtmiştir. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar şu şekildedir:

Anlayışlı olmasını seviyorum. Ç9K

Bilmiyorum…Bir şey diyemeyeceğim o konuda. Ç9K

Sinirlenince çok acayip tatlı oluyor. Ç9E

Parfümümü seviyor belki. Ç9E

Onuncu çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin sevdiği özelliklere yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Bu çiftin ifadelerine yönelik alıntılar aşağıda sunulmuştur:

Beni unutmadığını hissettiriyor bana. Onu da çok seviyorum. Ç10K

Misafirperver olmamamı seviyor. Ç10K

İyi olmasını seviyorum. …O da benim iyi olmamı seviyor.Ç10E

Görüşme yapılan çiftlerin *"Sevgilinizin hangi özelliklerini seviyorsunuz?"* sorusuna vermiş oldukları yanıtların analiz sonuçları Tablo 20'de yer almaktadır.

On çiftin (yirmi) kişinin görüşlerini yansıtan Tablo 20 incelendiğinde altı kişi tarafından ifade edilen *dürüst olma* özelliğinin en çok sevilen özellik olduğu anlaşılmaktadır. *Beni sevmesi/sevdiğini ifade etmesi, fiziksel özellikleri* dörder kez; *sakin olması* üç kez; *kavga/küfür etmemesi, ağırbaşlı olması, ailemle arasının iyi olması, alttan alması, benden izin alması, beni sahiplenmesi/koruması, esprili olması, gülümsemesi, her yönü, pes etmemesi, sorumluluğunu bilmesi, tam olarak benim istediğim şeyleri yapması* ikişer kez ifade edilmiştir. *Açık sözlü olması, anlayışlı olması, aradığı kişinin ben olduğumu söylemesi, arkadaşlarıyla anlaşması, bana değer vermesi, bana sözünü geçirebilmesi, bana yakın davranması, benden ayrı kalmak istememesi, beni hiç unutmaması, beni öpmesi, çalışkan olması, dik başlı olması, doğal olması, düzenli olması, efendi olması, ev işi yapması, ev kızı/aile kızı olması, gittikçe*

Tablo 20

Görüşme Yapılan Kişilerin Eşleri İle İlgili Sevdiği Özellikler

	Frekans		**Frekans**
Dürüst olması	6	Efendi olması	1
Beni sevmesi/Sevdiğini ifade etmesi	4	Ev işi yapması	1
Fiziksel özellikleri	4	Ev kızı/Aile kızı olması	1
Sakin olması	3	Gittikçe uysallaşması	1
Kavga/Küfür etmemesi	2	Giyimime karışmaması	1
Ağırbaşlı olması	2	Gözümün içine bakması	1
Ailemle arasının iyi olması	2	Güvenilir olması	1
Alttan alması	2	Hemen tepki vermemesi	1
Benden izin alması	2	Hep güler yüzlü olması	1
Beni sahiplenmesi/koruması	2	İçten olması	1
Esprili olması	2	İlişkimizi belirli bir seviyede tutabilmesi	1
Gülümsemesi	2	İlişkimizi taşıyabilmesi	1
Her yönü	2	İnsanlara güvenmesi	1
Pes etmemesi	2	İyi biri olması	1
Sorumluluğunu bilmesi	2	İyimser olması	1
Tam olarak benim istediğim şeyleri yapması	2	Kırıcı olmaması	1
Açık sözlü olması	1	Kıskanç olmaması	1
Anlayışlı olması	1	Kıskanç olması	1
Aradığı kişinin ben olduğumu söylemesi	1	Kişiliği	1
Arkadaşlarıyla anlaşması	1	Ne isterse onu söylemesi	1
Bana değer vermesi	1	Olaylara gülmesi	1
Bana sözünü geçirebilmesi	1	Olumsuzlukları bana yansıtmaması	1
Bana yakın davranması	1	Organizasyon yapabilmesi	1
Benden ayrı kalmak istememesi	1	Plansız olması	1
Beni hiç unutmaması	1	Sadık olması	1
Beni öpmesi	1	Samimi olması	1
Çalışkan olması	1	Saygılı olması	1
Dik başlı olması	1	Sinirlenmesi	1
Doğal olması	1	Titiz olması	1
Düzenli olması	1	Yemek yapamaması	1
	TOPLAM		**85**

uysallaşması, giyimime karışmaması, gözümün içine bakması, güvenilir olması, hemen tepki vermemesi, hep güler yüzlü olması, içten olması, ilişkimizi belirli bir seviyede tutabilmesi, ilişkimizi taşıyabilmesi, insanlara güvenmesi, iyi biri olması, iyimser olması, kırıcı olmaması, kıskanç olmaması, kıskanç olması, kişiliği, ne isterse onu söylemesi, olaylara gülmesi, olumsuzlukları bana yansıtmaması, organizasyon yapabilmesi, plansız olması, sadık olması, samimi olması, saygılı olması, sinirlenmesi, titiz olması, yemek yapamaması birer kez ifade edilmiştir. Görüşme yapılan kişiler altmış farklı sevilen özellik ifadesini seksen beş kez kullanmışlardır.

Sevilen özelliklere ilişkin bu ifadeler cinsiyete göre incelenmiştir. Buna göre kadın ve erkekler ortak olarak eşlerinin *dürüst olmasını* sevdiklerini ifade etmişlerdir. Kadınlar eşlerinin *kendilerini sevmesini/sevdiğini ifade etmesini*; erkekler ise eşlerinin en çok erkeğin *ailesiyle arasının iyi olmasını*, *kendilerinden izin alınmasını* ve *eşinin fiziksel özelliklerini* sevdiklerini ifade etmişlerdir.

Görüşme yapılan çiftlerin *"Sevgiliniz sizin hangi özelliklerinizi seviyor olabilir?"* sorusuna vermiş oldukları yanıtlar Tablo 21'de sunulmuştur.

Tablo 21

Görüşme Yapılan Kişilerin, Eşlerinin Sevdiği Özelliklerine İlişkin Tahminleri

	Frekans		**Frekans**
O'na değer veriyor olmam	4	Kendime güveniyor olmam	1
Yardımsever olmam	3	Kıskanç olmam	1
Ağırbaşlı olmam	2	Misafirperver olmamam	1
Espri yeteneğim	2	Müzik yapabilmem/sesim	1
Fiziksel özelliklerim	2	Neşeli olmam	1
Konuşkan olmam	2	Olayları abartmıyor olmam	1
İyi biri olmam	2	O'na ait olmam	1
Kendime özen gösteriyor olmam	2	O'na bağlı olmam	1
O'nu iyi tanıyor olmam	2	O'nu mutlu edebilmem	1
O'nu seviyor olmam	2	O'nun sözünü dinlemem	1
Açık sözlü olmam	1	O'nunla ilgili gelecek planları yapmam	1
Akıllı olmam	1	Parfümüm	1
Anlayışlı olmam	1	Pes etmemem	1
Duygusal olmam	1	Pozitif düşünmem	1
Dürüst olmam	1	Sabırlı olmam	1
Düşünceli olmam	1	Sakin olmam	1
Fikrim yok	1	Sıcakkanlı olmam	1
Gerçekçi olmam	1	Sır tutmam	1
Gülüşüm	1	Sinirli olmam	1
İçten denetimli olmam	1	Sorumluluklarımı biliyor olmam	1
İlişkimizin devam etmesini istiyor olmam	1	Sürprizlerim	1
İlk erkek arkadaşımın O olması	1	Yemek yapabilmem	1
İyi niyetli olmam	1		
TOPLAM			**58**

On çiftin (yirmi kişinin) ifadelerinin yer aldığı Tablo 21'e göre *O'na değer veriyor olmam* dört kez; *yardımsever olmam* üç kez; *ağırbaşlı olmam, espri yeteneğim, fiziksel özelliklerim, konuşkan olmam, iyi biri olmam, kendime özen gösteriyor olmam, O'nu iyi tanıyor olmam, O'nu seviyor olmam* ikişer kez; *açık sözlü olmam, akıllı olmam, anlayışlı olmam, duygusal olmam, dürüst olmam, düşünceli olmam, fikrim yok, gerçekçi*

olmam, gülüşüm, içten denetimli olmam, ilişkimizin devam etmesini istiyor olmam, ilk erkek arkadaşımın O olması, iyi niyetli olmam, kendime güveniyor olmam, kıskanç olmam, misafirperver olmamam, müzik yapabilmem/sesim, neşeli olmam, olayları abartmıyor olmam, O'na ait olmam, O'na bağlı olmam, O'nu mutlu edebilmem, O'nun sözünü dinlemem, O'nunla ilgili gelecek planları yapmam, parfümüm, pes etmemem, pozitif düşünmem, sabırlı olmam, sakin olmam, sıcakkanlı olmam, sır tutmam, sinirli olmam, sorumluluklarımı biliyor olmam, sürprizlerim, yemek yapabilmem birer kez ifade edilmiştir. Görüşme yapılan kişiler kırk beş farklı sevilen özellik ifadesini elli sekiz kez kullanmışlardır.

Sevilen özelliklere ilişkin ifadeler cinsiyete göre incelenmiştir. Kadınlar erkeklerin en çok kendilerinin *ağırbaşlı olmalarını*, *fiziksel özelliklerini* ve *kendilerine özen göstermelerini* sevdiklerini düşünmektedirler. Erkekler ise kadınların en çok *kendilerine değer veriyor olmalarını, iyi biri olmalarını* ve *yardımsever olmalarını* sevdiklerini düşünmektedirler.

4.2.4. İlişki Tanımı

Görüşme yapılan on çifte sorulan yedinci ve sekizinci sorular olan *"İlişkinizi nasıl tanımlarsınız?"* ve *"Sevgiliniz ilişkinizi nasıl tanımlar?"* sorularına karşılıklı olarak verilmiş olan yanıtlar, bu kişilerin duygusal zekâ ölçeğinden ve ilişki doyum ölçeğinden almış oldukları puanlar ve çiftlerin birbirlerinin romantik ilişki doyum puanlarına yönelik tahminleri Tablo 22'de yer almaktadır.

Tablo 22'de birinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin ilişki tanımlarına yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin paralel olduğu anlaşılmaktadır. Kadın ve erkeğin kendi ilişki tanımları ise benzeşmektedir.

İkinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin ilişki tanımlarına yönelik, kadının tahminlerinin erkeğin yapmış olduğu ilişki tanımı ile kısmen paralel olduğu, erkeğin tahminlerinin ise kadının yapmış olduğu ilişki tanımı ile paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Kadın ve erkeğin kendi ilişki tanımları ise benzeşmemektedir.

Üçüncü çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin ilişki tanımlarına yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Kadın ve erkeğin kendi ilişki tanımları ise benzeşmemektedir.

Tablo 22

Görüşme Yapılan Kişilerin İlişkilerini Tanımlamalarına Yönelik Karşılıklı Yanıtlar, Ölçeklerden Alınmış Puanlar, İlişki Tanımlarına ve Puanlara Yönelik Tahminler

	Kadın'ın İlişki Tanımı	Erkek'in Tahmini	Erkek'in İlişki Tanımı	Kadın'ın Tahmini	Kadın DZ	Kadın İD	Erkek'in İD Tahmini	Erkek DZ	Erkek İD	Kadın'ın İD Tahmini
Çift 1	Hayatıma anlam katan ruh eşimi bulmuşum.	Ciddi ve olgun bir ilişki. *Kendisi de benimle aynı tanımı yapar.*	Bütün nedenler, bütün sonuçlar O'nun etrafında şekilleniyor. Ruh eşimi bulmuşum.	Birbirimizi tamamlıyoruz.	135 düşük	45 yüksek	47 yüksek	148 düşük	39 orta	46 yüksek
Çift 2	İlişkim sığındığım bir liman; güven hissettiğim bir yer.	Evliliğe dönük hayaller kurup bu hayalleri gerçekleştirmek istediğim bir ilişki. .	Etrafımdaki ilişkilerden çok farklı olan, tam anlamıyla bir ilişki yaşıyoruz.	Hiç hissetmediğim duygular hissettiğim, kalıcı olduğunu düşündüğüm benim için son olacak bir ilişki.	177 yüksek	47 yüksek	45 yüksek	182 yüksek	44 yüksek	47 yüksek
Çift 3	Geleceği olan bir ilişki.	Bir ilişkide ne olması gerekiyorsa, bir ilişki nasıl yaşanıyorsa, yaşadığımız ilişki odur.	Beni mutlu eden, bir ilişkide ne olması gerekiyorsa onu yaşıyoruz.	Ciddi ve geleceğe dönük bir ilişki. *Kendisi de benimle aynı tanımı yapar.*	167 yüksek	46 yüksek	47 yüksek	174 yüksek	48 yüksek	46 yüksek
Çift 4	İnişli çıkışlı; zıtlıkların uyumu gibi bir şey.	Sakin, aşırı uçlarda olmayan bir ilişki. *Kendisi de benimle aynı tanımı yapar.*	Uçlarda olmayan, gelgitleri olmayan sakin bir ilişki.	Diğer ilişkilerden farklı, seviyeli bir ilişki.	163 orta	25 çok düşük	45 yüksek	139 düşük	42 yüksek	30 düşük
Çift 5	Daha önce tatmadığım duyguları içeren, beklendik bir ilişki.	Her istediğimin olmadığı bir ilişki.	Sevgi ve aşk dolu, inişli çıkışlı, canlı ve istikrarlı.	Geleceği olan bir ilişki. *Kendisi de benimle aynı tanımı yapar.*	169 yüksek	37 orta	40 orta	181 yüksek	44 yüksek	39 orta
Çift 6	Evliliğe doğru giden istikrarlı bir ilişki.	*Kendisi de benimle aynı tanımı yapar.*	İnişli çıkışlı bir ilişki.	Sallantıda olan bir ilişki.	176 yüksek	44 yüksek	38 orta	132 düşük	43 yüksek	44 yüksek
Çift 7	Seviyeli, saygılı, mutlu bir ilişki.	Rüya gibi bir şey.	Geleceğe umutla bakan bir ilişki.	*Kendisi de benimle aynı tanımı yapar.*	180 yüksek	32 düşük	43 yüksek	177 yüksek	38 orta	30 düşük
Çift 8	Gökkuşağı gibi. Tam kıvamında bir ilişki.	Çok iyi bir ilişki.	Sevgi, saygı, dürüstlük, kavga içeren istikrarlı bir ilişki.	Seviyeli, düzeyli ama zaman zaman tam tersi.	168 yüksek	42 yüksek	23 düşük	139 düşük	40 orta	34 düşük
Çift 9	Geleceğini gördüğüm, güvenle ilerleyen bir ilişki.	Beklenmedik bir ilişki. *Kendisi de benimle aynı tanımı yapar.*	Hırslardan ve ihtiraslardan arınmış, huzur veren ikinci baharım.	Çok heyecanlı ve atraksiyonlu.	168 yüksek	44 yüksek	42 yüksek	152 orta	43 yüksek	44 yüksek
Çift 10	Hafif dalgalanmalı, huzur verici, mutlu bir ilişki.	*Kendisi de benimle aynı tanımı yapar.*	Elle tutulur, gözle görülür, mutlu eden bir ilişki.	Huzur veren bir liman	160 orta	44 yüksek	39 orta	152 orta	41 orta	48 yüksek

Dördüncü çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin ilişki tanımlarına yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin zıt olduğu anlaşılmaktadır. Aynı şekilde kadın ve erkeğin kendi ilişki tanımları da zıttır.

Beşinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin ilişki tanımlarına yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin paralel olmadığı anlaşılmaktadır. Kadın ve erkeğin kendi ilişki tanımları ise benzeşmemektedir.

Altıncı çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin ilişki tanımlarına yönelik, kadının tahminlerinin erkeğin yapmış olduğu ilişki tanımı ile paralel, erkeğin tahminlerinin ise kadının yapmış olduğu ilişki tanımına göre zıt olduğu anlaşılmaktadır. Kadın ve erkeğin kendi ilişki tanımları ise benzeşmemektedir.

Yedinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin ilişki tanımlarına yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin kısmen paralel olduğu anlaşılmaktadır. Kadın ve erkeğin kendi ilişki tanımları da benzeşmektedir.

Sekizinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin ilişki tanımlarına yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin kısmen paralel olduğu anlaşılmaktadır. Kadın ve erkeğin kendi ilişki tanımları ise benzeşmektedir.

Dokuzuncu çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin ilişki tanımlarına yönelik, kadının tahminlerinin erkeğin yapmış olduğu ilişki tanımı ile paralel olmadığı, erkeğin tahminlerinin ise kadının yapmış olduğu ilişki tanımı ile kısmen paralel olduğu anlaşılmaktadır. Kadın ve erkeğin kendi ilişki tanımları ise benzeşmektedir.

Onuncu çiftin ifadeleri incelendiğinde, birbirlerinin ilişki tanımlarına yönelik, kadının ve erkeğin tahminlerinin paralel olduğu anlaşılmaktadır. Kadın ve erkeğin kendi ilişki tanımları ise benzeşmektedir.

4.2.5. İlişki Doyumu

Görüşme yapılan on çifte sorulan dokuzuncu ve onuncu sorular olan "*İlişkinizin özelliklerini genel olarak düşündüğünüzde romantik ilişki doyumu ile ilgili neler söylersiniz?"* ve *"İlişkinizin özelliklerini genel olarak düşündüğünde sevgiliniz romantik ilişki doyumu ile ilgili neler söyler?"* sorularına verdikleri yanıtların analizinden çıkan bulgular, bu kişilerin duygusal zekâ ölçeğinden ve ilişki doyum ölçeğinden almış oldukları puanlar ve çiftlerin birbirlerinin romantik ilişki doyum puanlarına yönelik tahminleri Tablo 23'te yer almaktadır.

Tablo 23

Görüşme Yapılan Kişilerin İlişki Doyumlarına Yönelik Karşılıklı Yanıtlar, Ölçeklerden Alınmış Puanlar, Yanıtlar ve Puanlara Yönelik Tahminler

	Kadın'ın İlişki Doyumu	Erkek'in Tahmini	Erkek'in İlişki Doyumu	Kadın'ın Tahmini	Kadın DZ	Kadın İD	Erkek'in İD Tahmini	Erkek DZ	Erkek İD	Kadın'ın İD Tahmini
Çift 1	Doyum alabiliyorum	Doyum alıyordur.	Doyum alabiliyorum	Doyum alıyordur. *Aynı şeyi söyleyecektir.*	135 düşük	45 yüksek	47 yüksek	148 düşük	39 orta	46 yüksek
Çift 2	Doyum alabiliyorum	Doyum alıyordur.	Doyum alabiliyorum	Doyum alıyordur.	177 yüksek	47 yüksek	45 yüksek	182 yüksek	44 yüksek	47 yüksek
Çift 3	Doyum alabiliyorum	Doyum alıyordur.	Doyum alabiliyorum	Doyum alıyordur.	167 yüksek	46 yüksek	47 yüksek	174 yüksek	48 yüksek	46 yüksek
Çift 4	Orta düzeyde doyum alıyorum.	Doyum alıyordur.	Orta düzeyde doyum alıyorum.	Orta seviyede doyum alıyordur.	163 orta	25 çok düşük	45 yüksek	139 düşük	42 yüksek	30 düşük
Çift 5	Orta düzeyde doyum alıyorum.	Orta seviyede doyum alıyordur. *Aynı şeyi söyleyecektir.*	Doyum alabiliyorum	Doyum alıyordur.	169 yüksek	37 orta	40 orta	181 yüksek	44 yüksek	39 orta
Çift 6	Doyum alabiliyorum	Fikrim yok	Doyum alabiliyorum	Doyum alıyordur. *Aynı şeyi söyleyecektir.*	176 yüksek	44 yüksek	38 orta	132 düşük	43 yüksek	44 yüksek
Çift 7	Doyum alabiliyorum	Orta seviyede doyum alıyordur.	Doyum alamıyorum	Orta seviyede doyum alıyordur.	180 yüksek	32 düşük	43 yüksek	177 yüksek	38 orta	30 düşük
Çift 8	Orta düzeyde doyum alıyorum.	Orta seviyede doyum alıyordur. *Aynı şeyi söyleyecektir.*	Orta düzeyde doyum alıyorum.	Doyum alıyordur.	168 yüksek	42 yüksek	23 düşük	139 düşük	40 orta	34 düşük
Çift 9	Doyum alabiliyorum	Doyum alıyordur.	Doyum alabiliyorum	Doyum alıyordur.	168 yüksek	44 yüksek	42 yüksek	152 orta	43 yüksek	44 yüksek
Çift 10	Doyum alabiliyorum	Doyum alıyordur.	Doyum alabiliyorum	Doyum alıyordur.	160 orta	44 yüksek	39 orta	152 orta	41 orta	48 yüksek

Tablo 23 incelendiğinde, kadın ve erkeklerden ikişer kişinin, ilişki doyumu konusunda eşinin de kendisi ile *aynı şeyleri söyleyeceğini* düşündüğü görülmektedir.

Tablo 23'te birinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği, erkeğin tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Kadının ilişki doyum puanının 45 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 47 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 148 puan-düşük düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin, ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği, kadının tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 39 puan-orta düzey, kadının tahmininin 46 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 135 puan-düşük düzey olduğu görülmektedir.

İkinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği, erkeğin tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Kadının ilişki doyum puanının 47 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 45 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 182 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin, ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği, kadının tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 44 puan-yüksek düzey, kadının tahmininin 47 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 177 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir.

Üçüncü çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği, erkeğin tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Kadının ilişki doyum puanının 46 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 47 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 174 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin, ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği, kadının tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 48 puan-yüksek düzey, kadının tahmininin 46 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 167 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir.

Dördüncü çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ilişkisinden orta düzeyde doyum aldığını ifade ettiği, erkeğin tahmininin de, kadının doyum aldığı yönünde olduğu görülmektedir. Kadının ilişki doyum puanının 25 puan-çok düşük düzey, erkeğin tahmininin 45 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 139 puan-düşük düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin, ilişkisinden orta düzeyde doyum aldığını ifade ettiği, kadının tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 42 puan-yüksek düzey, kadının tahmininin 30 puan-düşük düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 163 puan-orta düzey olduğu görülmektedir.

Beşinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ilişkisinden orta düzeyde doyum aldığını ifade ettiği, erkeğin tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Kadının ilişki doyum puanının 37 puan-orta düzey, erkeğin tahmininin 40 puan-orta düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 181 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin, ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği, kadının tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 44 puan-yüksek düzey, kadının tahmininin 39 puan-orta düzey olduğu

anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 169 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir.

Altıncı çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği, erkeğin bu konuda fikrinin olmadığı görülmektedir. Kadının ilişki doyum puanının 44 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 38 puan-orta düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 132 puan-düşük düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin, ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği, kadının tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 43 puan-yüksek düzey, kadının tahmininin 44 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 176 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir.

Yedinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği, erkeğin tahmininin de kadının orta seviyede doyum aldığı yönünde olduğu görülmektedir. Kadının ilişki doyum puanının 32 puan-düşük düzey, erkeğin tahmininin 43 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 177 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin, ilişkisinden doyum alamadığını ifade ettiği, kadının tahmininin de erkeğin orta seviyede doyum aldığına yönelik olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 38 puan-orta düzey, kadının tahmininin 30 puan-düşük düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 180 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir.

Sekizinci çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ilişkisinden orta düzeyde doyum aldığını ifade ettiği, erkeğin tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Kadının ilişki doyum puanının 42 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 23 puan-düşük düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 139 puan-düşük düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin, ilişkisinden orta düzeyde doyum aldığını ifade ettiği, kadının tahmininin de erkeğin doyum aldığına yönelik olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 40 puan-orta düzey, kadının tahmininin 34 puan-düşük düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 168 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir.

Dokuzuncu çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği, erkeğin tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Kadının ilişki doyum puanının 44 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 42 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 152 puan-orta düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin, ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği,

kadının tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 43 puan-yüksek düzey, kadının tahmininin 44 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 168 puan-yüksek düzey olduğu görülmektedir.

Onuncu çiftin ifadeleri incelendiğinde, kadının ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği, erkeğin tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Kadının ilişki doyum puanının 44 puan-yüksek düzey, erkeğin tahmininin 39 puan-orta düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan erkeğin duygusal zekâ düzeyinin 152 puan-orta düzey olduğu görülmektedir. Erkeğin, ilişkisinden doyum aldığını ifade ettiği, kadının tahmininin de bu yönde olduğu görülmektedir. Erkeğin ilişki doyum puanının 41 puan-orta düzey, kadının tahmininin 48 puan-yüksek düzey olduğu anlaşılmaktadır. Bu tahminleri yapan kadının duygusal zekâ düzeyinin 160 puan-orta düzey olduğu görülmektedir.

4.2.6. Evlilik

Görüşme soruları arasında evlilikle ilgili bir soru olmamasına rağmen, altısı erkek dördü kadın olmak üzere, görüşme yapılan kişilerin yarısı ifadelerinde evlilikten bahsetmişlerdir. Bu kişiler arasında karşılıklı olarak evlilikten bahseden üç çift vardır. İfadeler, katılımcıların eşleri ile ilgili evlilik düşüncesi içinde oldukları ve eşlerinin kendileri ile evlenmek istediklerini düşündükleri çerçevesinde benzerlik göstermektedir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA VE YORUM

Bu bölümde, üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile romantik ilişki doyumlarına ve eşlerinin ilişki doyumlarına yönelik algılarına ilişkin elde edilen nicel ve nitel bulgular, araştırma amaçları çerçevesinde tartışılmış ve yorumlanmıştır.

5.1. Nicel Bulguların Yorumu

Bu bölümde, üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile romantik ilişki doyumları ve bunların farklı demografik değişkenler ile arasındaki ilişkiye yönelik elde edilen nicel bulgular tartışılmış ve yorumlanmıştır.

5.1.1. Duygusal Zekâ ve İlişki Doyumu

Araştırmanın amaçlarından biri olan duygusal zekâ ve romantik ilişki doyumu arasındaki ilişkilerin ortaya çıkarılmasına yönelik yapılan analizler sonucunda elde edilen regresyon değerleri duygusal zekânın, romantik ilişki doyumunun anlamlı bir yordayıcısı olduğunu göstermiştir. Dolayısıyla duygusal zekâsı yüksek olan kişilerin romantik ilişki doyumlarının da yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Benzer şekilde Zeidner ve Kaluda'ya (2008) göre duygusal zekâ romantik aşkı yordamaktadır. Üncü'nün (2007) ve Cingisiz'in (2010) araştırmasında ortaya koyduğu evlilik doyumu ile duygusal zekâ arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulgusu da bu sonucu desteklemektedir. Duygusal zekâsı yüksek olan kişiler ilişkilerinde eşlerinin duygularını anlayabildiklerinden, empatik bakış açısına sahip olduklarından, kendilerini iyi bir şekilde ifade edebildiklerinden ve ilişkilerini bu anlamda daha başarılı şekilde yürütebilme becerilerine sahip olduklarından dolayı ilişki doyumları da yüksek çıkmış olabilir.

5.1.2. Cinsiyet

Duygusal zekânın cinsiyet ile ilişkisine yönelik bulgular incelendiğinde, kadınlar ile erkekler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Benzer şekilde Akbaş (2006) ve Girgin (2009) araştırmalarında cinsiyete göre duygusal zekâ düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Yapılan bazı araştırmalarda bu bulgunun tersi sonuçlara ulaşılmıştır. İkiz ve Totan (2012), Güngör (2008) ve Aydın (2010) duygusal zekânın cinsiyete göre farklılaştığı sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde kadınların duygusal zekâ düzeyinin erkeklere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılan araştırmalar da mevcuttur (Aydın, 2010; Brackett ve diğerleri, 2005; Bender, 2006; Cingisiz, 2010; Göçet, 2006; Houser, 2009; Malak, 2011). Birknerová (2011) ise erkekler lehine anlamlı bulgular elde etmiştir. Duygusal zekâ bileşenleri, kişinin erken çocukluk yaşantıları ile birlikte ileriki dönemindeki kendini ve duygularını farkedebilme becerilerine göre değerlendirilir. Çocukluk döneminde kız ve erkek arasındaki keskin cinsiyet farklılıkları ve buna bağlı farklı duygusal yüklemlemeler artık yerini androjen kişiliğe göre duygusal öğrenmelere bırakmış olabilir. Günümüzde kızlar duygusal anlamda eskiye nazaran daha güçlü yetiştirilebiliyorken erkekler de daha duygusal yapıda olabilmektedirler. Bu durum cinsiyetler arasında bir farklılığın ortaya çıkmamasının olası nedenlerinden bir tanesi olabilir.

Romantik ilişki doyumunun cinsiyet ile ilişkisine yönelik bulgular incelendiğinde kadınlar ile erkekler arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Duygusal zekâ cinsiyete göre değişmediği gibi, romantik ilişki doyumu da cinsiyete göre değişmemektedir. Bu anlamda bulgular birbirini desteklemektedir. İlişki doyumu iki cins için de duygusal zekâ, empatik beceriler vb. değişik öğelerden etkilenebilir. Benzer şekilde Beştav (2007) ve Cingisiz'e (2010) göre de ilişki doyumu/evlilik doyumu cinsiyete göre değişmemektedir. Bu bulguyu desteklemeyen bazı araştırma sonuçları da mevcuttur. Örneğin Houser (2009) ve Sarı'ya (2008) göre kadınların ilişki/evlilik doyumları erkeklerin ilişki/evlilik doyumlarından daha yüksektir. Üncü'ye (2007) göre ise, erkeklerin evlilik doyumları kadınlara kıyasla anlamlı olarak daha yüksektir.

5.1.3. Yaş

Duygusal zekânın yaş ile korelasyonuna yönelik analiz sonuçlarından çıkan bulgular incelenmiş ve duygusal zekâ düzeyi ile yaş arasında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Yaş yükseldikçe duygusal zekâ düzeyi de yükselmektedir. Akbaş (2006) da araştırmasında bu bulgu ile tutarlı sonuçlar elde etmiştir. Bender'e (2006) göre ise, duygusal zeka düzeyi yaşa göre değişmemektedir.

Romantik ilişki doyumunun yaş ile korelasyonuna yönelik analiz sonuçlarından çıkan bulgulara göre, romantik ilişki doyumu ile yaş arasında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır. Yaş yükseldikçe romantik ilişki doyumunun düzeyi de yükselmektedir.

Bu bulgular, kişinin yaşı ilerledikçe daha fazla deneyim yaşaması, duygusal zekâ ve iletişim becerilerini değişik ilişkiler içinde daha fazla test edebilme imkânı bulup geliştirebilmesi ve yaşantı zenginliğinin küçük yaşlara kıyasla daha fazla olması ile açıklanabilir. Literatürde de vurgulandığı gibi duygusal beceriler de, sözel ve matematiksel yetenekler gibi yaş, deneyim ve öğrenmeler aracılığıyla gelişebilmektedir (Bar-On ve diğerleri, 2000; Derksen ve diğerleri, 2002; Hemmati ve diğerleri, 2004; Mayer ve diğerleri, 2000, 2004).

5.1.4. Yaşamın Çoğunun Geçtiği Yer

Duygusal zekâ ile yaşamın çoğunun geçtiği yer arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılmasına yönelik yapılan analiz sonuçlarından çıkan bulgular incelendiğinde, yaşamının çoğu metropolde geçenlerin duygusal zekâ düzeyi, yaşamının çoğu şehirde ve kasaba/köyde geçenlere kıyasla anlamlı olarak daha yüksek çıktığı görülmüştür. Çocukluğu şehirde geçenlerin duygusal zekâ düzeyi ise kasaba/köyde geçenlere kıyasla anlamlı olarak daha yüksektir. Bu bulgu Göçet (2006), Bender (2006) ve Üncü'nün (2007) bulgularıyla paralellik göstermektedir. Kişinin yaşamının çoğunun metropolde geçmesi, şehirde ya da kasaba/köyde geçmesine göre daha fazla yaşantı ve uyarıcı zenginliği yaratacağından, kişi kendini ve duygusal zekâ becerilerini test edip geliştirebileceği ilişki örüntülerine daha fazla sahip olma imkânı bulabilir. Yani metropolde yaşayan bir kişi şehirde ve kasaba/köyde yaşayan kişilere göre; şehirde yaşayan kişiler de kasaba/köyde yaşayan kişilere göre daha fazla ve daha çeşitli ilişki türleri içine girebileceğinden, daha yüksek duygusal zekâ becerilerine sahip olabilirler.

Romantik ilişki doyumu ile yaşamın çoğunun geçtiği yer arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılmasına yönelik yapılan analiz sonuçlarından çıkan bulgular incelendiğinde, metropol, şehir ve kasaba/köyde yaşama durumuna göre anlamlı bir farklılık ortaya çıkmadığı görülmektedir. Bu bulgu Beştav'ın (2007) araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Benzer ortamlarda bulunan kişiler birbirine yakın duygusal zekâ düzeyine sahip olabilmektedirler. Yine aynı şekilde, kişi eşini kendi çevresinden seçebilir ve dolayısıyla duygusal zekâ seviyeleri birbirine yakın kişiler romantik ilişki yaşayabilirler. Duygusal zekâ seviyesi birbirine yakın kişilerden oluşan çiftlerin romantik ilişkilerinde benzer unsurları benzer şekilde değerlendirebilmeleri söz konusu olabilir. Dolayısıyla bu kişiler ilişkilerinden doyum alabilecekleri gibi, ilişki doyumu yaşamayabilirler de. Sonuç olarak ilişki doyumunun yaşamın çoğunun geçtiği yer ile değil, çiftlerin duygusal zekâ becerileri ile ilişkili olduğu söylenebilir.

5.1.5. Sevgilisi Olup Olmama Durumu

Araştırmaya katılan kişilerin duygusal zekâ düzeyleri ile sevgilisi olup olmama durumlarının ilişkisine yönelik analiz sonuçlarından çıkan bulgular incelendiğinde, sevgilisi olanların duygusal zekâ düzeyinin, sevgilisi olmayanlara kıyasla anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmektedir. Duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişiler ilişkileri başlatma ve sürdürme konusunda başarılıdırlar. Bu anlamda duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişiler kolaylıkla yakın ilişkiler kurabilirken, duygusal zekâ düzeyi düşük olan kişiler bu konuda zorlanabilmektedirler.

5.1.6. Birliktelik Süresi

Duygusal zekâ ile yaşanılan romantik ilişkinin süresi arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması için yapılan analiz sonuçlarından elde edilen bulgulara göre, birliktelik süresinin duygusal zekâ düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. Birliktelik süresi duygusal zekâya göre anlamlı olarak değişmemektedir.

Romantik ilişki doyumu ile yaşanılan romantik ilişkinin süresi arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması için yapılan analiz sonuçlarından elde edilen bulgulara göre, romantik ilişki doyumunun birliktelik süresine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir. Romantik ilişki doyumu birliktelik süresine göre anlamlı olarak değişmemektedir. Üncü'nün (2007) bulguları bu bulgu ile paralellik göstermemektedir.

Araştırmaya, değişik birliktelik süresine sahip olan katılımcılar katılmıştır. Bu katılımcılar arasında ilişkisi yeni başlayanlar olduğu gibi, ilerlemiş bir ilişkiye sahip olanlar da vardır. Yaşanılan bir ilişkinin daha ne kadar devam edeceğine dair herhangi bir tahmin yapılamamaktadır. Dolayısıyla bu araştırmaya göre, ilişkilerde birliktelik süresinin duygusal zekâ düzeyine göre ve romantik ilişki doyumunun da birliktelik süresine göre değişmediği söylenebilir. Duygusal zekâ düzeyi yüksek olan bir kişinin henüz başlamış olduğu bir ilişkiyi yıllarca sürdürebilmesi mümkün olduğu gibi, eğer duygusal zekâ düzeyi düşük olan bir eşe sahipse bu ilişkiden doyum alamayıp ilişkiyi kısa sürede sonlandırması da mümkündür.

5.1.7. Beraber Geçirilen Zaman

Duygusal zekâ ile bir haftada beraber geçirilen gün sayısı arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması için yapılan analiz sonuçlarından çıkan bulgulara göre, beraber geçirilen gün sayısının duygusal zekâ düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir.

Romantik ilişki doyumu ile bir haftada beraber geçirilen gün sayısı arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması için yapılan analiz sonuçlarından elde edilen bulgulara göre, romantik ilişki doyumu puanlarının beraber geçirilen gün sayısına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir.

Duygusal zekâ ile bir günde beraber geçirilen saat arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması için yapılan analiz sonuçlarına göre, bir günde beraber geçirilen saatin duygusal zekâ düzeyine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir.

Bu bulguların muhtemel nedenlerinden biri, duygusal zekâ düzeyleri yüksek veya düşük olsa da birbiri ile aynı sınıfta/bölümde öğrenim gören ya da aynı evi paylaşan çiftlerin, farklı sınıflarda/bölümlerde öğrenim gören veya farklı evlerde yaşayan çiftlere göre bir arada daha fazla vakit geçirebilmeleri olabilir. Beraber geçirilen zaman duygusal zekâ düzeyine göre değişmediği gibi, romantik ilişki doyumu da beraber geçirilen zamana göre değişmemektedir. Bu anlamda bulgular birbirini desteklemektedir.

Romantik ilişki doyumu ile bir günde beraber geçirilen saat arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması için yapılan analiz sonuçlarına göre, bir günde beş-altı saat veya yedi-on iki saat görüşenlerin ilişki doyumunun, bir-iki saat görüşenlere kıyasla anlamlı

olarak yüksek olduğu görülmektedir. Diğer saatler arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır.

Günde bir-iki saat görüşenlerin romantik ilişki doyumu, günde beş-altı saat veya yedi-on iki saat görüşenlere kıyasla anlamlı bir şekilde daha düşüktür. Gün içinde kısa bir zaman diliminde değil, beş ile on iki saat arasında değişen süre zarfında beraber olmak ilişki doyumuna olumlu katkıda bulunmaktadır diyebiliriz. Bu durumun olası nedenlerinden biri, kişilerin gün içinde eşleri ile yeteri kadar zaman geçirmelerinin yanında bireysel olarak kendilerine, özel konularına ya da arkadaşlarına vb. zaman ayırmalarının da önem arz etmesi olabilir. Bu anlamda zamanını kendi için önemli durumlara nitelikli bir şekilde paylaştıran kişinin yaşam kalitesi artabilir ve bu da romantik ilişki doyumunu olumlu etkileyebilir.

5.2. Nitel Bulguların Yorumu

Bu bölümde, görüşme yapılan kişilerin eşleri ile ilgili duygu, düşünce, sevilen özellikler, ilişki tanımları ve ilişki doyumlarına yönelik yanıtlarının karşılaştırılmasına ve analizlerine ilişkin nitel bulgular tartışılmış ve yorumlanmıştır.

5.2.1. Duygular

Görüşme yapılan kişilerin ifadeleri incelendiğinde, eşinin duygularına yönelik algıları eşinin duyguları ile paralellik gösteren on beş kişiden onunun duygusal zekâ düzeyi yüksek, ikisinin orta, üçünün de düşük olduğu görülür. Eşinin duygularına yönelik algıları eşinin duyguları ile kısmen paralellik gösteren üç kişinin duygusal zekâ düzeyleri sırasıyla yüksek, orta ve düşüktür. Eşinin duygularına yönelik algıları eşinin duyguları ile paralellik göstermeyen iki kişiden birinin duygusal zekâ düzeyi orta iken diğerinin düşüktür. Dolayısıyla, duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişiler, duygusal zekâ düzeyi orta ve düşük olan kişilere kıyasla, eşlerinin duygularını daha doğru tahmin etmektedirler. Bu bulgu Goleman (2009) tarafından ortaya konan duygusal zekâ düzeyi yüksek olan bireylerin empati becerilerinin de yüksek olacağı, dolayısıyla ilişkiyi yaşayan kişilerin eşlerinin duygularıyla daha güçlü bir şekilde iletişime geçebileceği durumuyla paralellik göstermektedir.

Eşinin duygularına yönelik algıları eşinin duyguları ile paralel olan on beş kişiden onunun eşinin romantik ilişki doyumu yüksek, dördünün eşinin orta, birinin

eşinin de düşüktür. Eşinin duygularına yönelik algıları eşinin duyguları ile kısmen paralellik gösteren üç kişiden ikisinin eşinin romantik ilişki doyumu yüksekken, birinin eşinin orta seviyededir. Eşinin duygularına yönelik algıları eşinin duyguları ile paralel olmayan iki kişiden birinin eşinin romantik ilişki doyumu yüksekken, birinin eşinin de düşüktür. Dolayısıyla eşinin duygularını isabetli bir şekilde tahmin eden kişilerin eşlerinin ilişki doyumlarının, tahmin edemeyen kişilerin eşlerine kıyasla daha yüksek olduğu söylenebilir.

Duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişiler empatik kişilik özelliğine sahiptirler. Bu özelliklerini ilişkilerine yansıtabilirler, kendilerinin ve eşlerinin duygusal durumu ile yakından ilişki kurabilirler. Dolayısıyla bu kişilerin romantik ilişki doyumları da yüksek olabilir.

Görüşme yapılan kişilerin duyguları ile ilgili ifadelere göre en çok hissedilen hoş duygu *mutluluktur*. En çok hissedilen nahoş duygu ise, görüşme yapılan kişilerce tam olarak ayrımlaştırılamamış bir duygu ifadesi olarak '*Nahoş duygular hissediyorum'* şeklinde açıklanmıştır. Ayrıca hoş duygular nahoş duygulardan daha fazla ifade edilmiştir. Kadın ve erkeklerin ifadeleri ayrı ayrı incelendiğinde de yine bu duyguların aynı şekilde başta olduğu ve bu duruma ek olarak, hoş duygu ifadelerinde sıralaması farklı olsa da ilk beş duygunun aynı olduğu görülmektedir. Bu duygular *mutluluk, aşk, sevgi, güven* ve *hoş duygular hissediyorum* şeklindedir. Araştırmaya katılan bireyler hoş duygularını daha iyi ayrımlaştırabilirken aynı zamanda daha rahat ifade edebilmişlerdir.

Görüşme yapılan kişiler eşlerinin kendileri ile ilgili hoş duygular bazında en çok *sevgi* ve *mutluluk* duygularını, nahoş duygular bazında ise en çok *kıskançlık* duygusunu hissettiğini düşünmektedirler. Bu duygular cinsiyete göre incelendiğinde kadınların, eşlerinin kendileri ile ilgili hoş duygular bazında *sevgi*, nahoş duygular bazında ise *özlem* ve *korku* hissettiğini düşündükleri ortaya çıkmıştır. Erkekler ise, eşlerinin kendileri ile ilgili hoş duygular bazında *mutluluk*, nahoş duygular bazında ise *kıskançlık* hissettiğini düşünmektedirler.

Kadın ve erkeklerin duyguları ile eşlerinin kendileri ile ilgili hissettiği duygulara yönelik tahminleri büyük ölçüde paraleldir.

Görüşme yapılan erkeklerin bir tanesi ve kadınların yarısı, eşinin de kendisi için *tıpkı kendisi gibi hissettiğini* düşünmektedir.

Romantik ilişkilerde hoş ve nahoş duygular bir arada yaşanılabilir. Kişi eşi ile ilgili mutluluk hissederken, ilişkideki bazı noktalarda sıkıntı da duyabilir. Dolayısıyla

bu araştırmada da, ilişkilerde iki tür duygunun da yaşandığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca *mutluluk* duygusunun ilişkideki en önemli duygu olduğu da görülmüştür.

5.2.2. Düşünceler

Görüşme yapılan kişilerin ifadeleri incelendiğinde, eşinin düşüncelerine yönelik algıları eşinin düşünceleri ile paralel ya da kısmen paralel olan on bir kişiden yedisinin duygusal zekâ düzeyi yüksek, üçünün orta, birinin de düşüktür. Eşinin düşüncelerine yönelik algıları eşinin düşünceleri ile paralel olmayan dokuz kişiden dördünün duygusal zekâ düzeyi yüksek, birinin orta, dördünün de düşüktür. Dolayısıyla, kişinin duygusal zekâ düzeyi yükseldikçe eşinin düşüncelerine yönelik algılarının da daha isabetli olduğu söylenebilir. Duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişiler karşısındaki kişinin düşünceleri ile de iletişim halindedir. Bu kişiler aynı zamanda duygu ve düşünce etkileşiminin de farkındadırlar. Duyguların düşüncelerden, düşüncelerin duygulardan nasıl etkilendiğini gözlemleyebilir ve bunu anlamlandırabilirler (Goleman, 2007).

Eşinin düşüncelerine yönelik algıları eşinin düşünceleri ile paralel olan dört kişiden ikisinin eşinin romantik ilişki doyumu yüksek, ikisinin eşinin de orta seviyededir. Eşinin düşüncelerine yönelik algıları eşinin düşünceleri ile kısmen paralel olan yedi kişiden beşinin eşinin romantik ilişki doyumu yüksek, birinin eşinin orta, birinin eşinin de düşük seviyededir. Eşinin düşüncelerine yönelik algıları eşinin düşünceleri ile paralel olmayan dokuz kişiden altısının eşinin romantik ilişki doyumu yüksek, ikisinin eşinin orta, birinin eşinin de düşük seviyededir. Dolayısıyla, kendi düşüncelerinin eşi tarafından tahmin edilip edilememesinin, kişinin ilişki doyumu üzerinde rol alan bir unsur olmadığı ayrıca romantik ilişki doyumunun düşüncelerden çok duygusal durumdan etkilendiği söylenebilir. Araştırmaya katılan kişiler romantik ilişki doyumu konusunda duygulara önem vermektedirler.

Görüşme yapılan kişiler eşlerinin en çok, olumlu özellikler bazında *dürüst* olduğunu, olumsuz özellikler bazında ise *kıskanç* olduğunu düşünmektedirler. Kadın ve erkeklerin ifadeleri ayrı ayrı incelendiğinde kadınların eşlerine yönelik en çok, olumlu özellikler bazında *bana bağlı* ve *dürüst* ifadelerini kullandığı görülmektedir. Olumsuz özellikler bazında ise belirgin bir kişilik özelliği ortaya çıkmamıştır. Erkekler ise eşlerine yönelik en çok, olumlu özellikler bazında *dürüst* ifadesini, olumsuz özellikler bazında da *kıskanç* ifadesini kullanmışlardır.

Görüşme yapılan kişiler eşlerinin kendileri ile ilgili olumlu özellikler bazında *iyi bir insan*, olumsuz özellikler bazında da *kıskanç* ve *sinirli* ifadelerini kullanmış olabileceğini düşünmektedirler. Bu düşünceler cinsiyete göre incelendiğinde kadınların, eşlerinin kendileri ile ilgili olumlu özellikler bazında *iyi bir insan*, olumsuz özellikler bazında ise *kıskanç* ifadesini kullanmış olabileceğini düşündükleri; erkeklerin ise, eşlerinin kendileri ile ilgili olumlu özellikler bazında *iyi bir insan* ifadesinde bulunmuş olabileceklerini düşündükleri, olumsuz özellikler bazında ise belirgin bir kişilik özelliği ifadesinde bulunmamış oldukları görülmektedir.

Kadın ve erkeklerin düşünceleri ile eşlerinin kendileri ile ilgili düşüncelerine yönelik tahminleri büyük ölçüde paraleldir.

Kadın ve erkekler *dürüstlük* özelliğinin bir ilişkinin devam edebilmesi ve o ilişkiden doyum sağlanabilmesinin en önemli unsuru olduğunu düşünüyor olabilirler. Görüşme yapılan kadın ve erkeklerin kendilerini ilişkileri içinde *iyi bir insan* olma özellikleri ile yansıttıkları söylenebilir. Romantik ilişki yaşayan kişiler, eşlerinin *iyi bir insan* olması özelliği dolayısıyla ilişkilerini sürdürüyor olabilirler. *İyi bir insan* olma özelliklerinin kişiye göre değişmesi söz konusu olmakla birlikte, görüşme yapılan kişilerin *dürüstlüğü, iyi bir insan* olmanın önemli özelliklerinden biri olarak gördüğü anlaşılmaktadır.

5.2.3. Sevilen Özellikler

Görüşme yapılan kişilerin ifadeleri incelendiğinde, eşinin kendisi ile ilgili sevdiği özelliklere yönelik tahminleri isabetli ya da kısmen isabetli olan sekiz kişiden altısının duygusal zekâ düzeyi yüksek, birinin orta, birinin de düşüktür. Eşinin kendisi ile ilgili sevdiği özelliklerin neler olduğunu tahmin edemeyen on iki kişiden beşinin duygusal zekâ düzeyi yüksek, üçünün orta, dördünün de düşüktür. Dolayısıyla, kişinin duygusal zekâ düzeyinin, eşinin kendisi ile ilgili sevdiği özelliklerin neler olduğunu tahmin etmesinde rol alan bir unsur olmadığı söylenebilir.

Eşinin kendisi ile ilgili sevdiği özelliklere yönelik tahminleri isabetli ya da kısmen isabetli olan sekiz kişiden altısının eşinin romantik ilişki doyumu yüksek, ikisinin eşinin de orta seviyededir. Eşinin kendisi ile ilgili sevdiği özellikleri tahmin edemeyen on iki kişiden yedisinin eşinin romantik ilişki doyumu yüksek, üçünün eşinin orta, ikisinin eşinin de düşük seviyededir. Dolayısıyla, eşinin kendisi ile ilgili sevdiği

özellikleri isabetli bir şekilde tahmin edip edememesinin kişinin ilişki doyum düzeyi üzerinde rolü olmadığı söylenebilir.

Bu bulgular araştırmada ortaya çıkan diğer bulgular ile paralellik göstermemektedir. Duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişilerin, eşinin sevdiği özellikleri isabetli bir şekilde tahmin etmesi ve dolayısıyla bu kişilerin eşlerinin romantik ilişki doyumunun yüksek olması beklenmektedir. Fakat çıkan sonuçlar bu yönde değildir.

Görüşme yapılan kişilerin, eşlerinde en çok sevdiği özellikler *dürüst olması*, kendilerini *sevmesi/sevdiğini söylemesi* ve *fiziksel özellikleridir*. Kadın ve erkeklerin ifadeleri ayrı ayrı incelendiğinde kadınların, eşlerinin en çok *kendilerini sevmesi/sevdiğini söylemesi* ve *dürüst olmasını* sevdikleri; erkeklerin ise eşlerinin en çok *dürüst olmasını* sevdikleri anlaşılmaktadır.

Görüşme yapılan kişilerin, eşlerinin kendilerinde en çok sevdiği özelliklerin *O'na değer veriyor olmam* ve *yardımsever olmam* olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır. Bu düşünceler cinsiyete göre incelendiğinde kadınların, eşlerinin kendilerinde en çok sevdiği özelliklerin *ağırbaşlı olmam, fiziksel özelliklerim* ve *kendime özen gösteriyor olmam* olduğunu düşündükleri saptanmıştır. Erkekler ise, eşlerinin kendilerinde en çok sevdiği özelliklerin *O'na değer veriyor olmam, iyi biri olmam* ve *yardımsever olmam* olduğunu düşünmektedirler.

Kadın ve erkeklerin eşlerinde sevdikleri özellikler ile eşlerinin kendilerinde sevdiği özelliklere yönelik tahminleri kısmen paraleldir. Kadın ve erkekler birbirlerinde *dürüstlük* özelliğini sevmektedirler ve dürüstlük özelliğine kısmen yakın olacak şekilde farklı özelliklerinin de sevildiğini düşünmektedirler.

5.2.4. İlişki Tanımı

Görüşme yapılan kişilerin ifadeleri incelendiğinde, eşinin ilişki tanımına yönelik tahminleri isabetli ya da kısmen isabetli olan on bir kişiden beşinin duygusal zekâ düzeyi yüksek, üçünün orta, üçünün de düşüktür. Eşinin yapmış olduğu ilişki tanımını tahmin edemeyen dokuz kişiden altısının duygusal zekâ düzeyi yüksek, birinin orta, ikisinin de düşüktür. Dolayısıyla, kişinin duygusal zekâ düzeyinin, eşinin ilişki tanımını algılamasında rol oynamadığı söylenebilir.

Eşinin romantik ilişki tanımını isabetli ya da kısmen isabetli tahmin eden on bir kişiden altısının eşinin romantik ilişki doyumu yüksek, dördünün eşinin orta, birinin

eşinin de düşük seviyededir. Eşinin romantik ilişki tanımını tahmin edemeyen dokuz kişiden yedisinin eşinin romantik ilişki doyumu yüksek, birinin eşinin orta, birinin eşinin de düşük seviyededir. Dolayısıyla, eşi tarafından romantik ilişki tanımının tahmin edilip edilememesinin kişinin ilişki doyumunu etkilemediğini söyleyebiliriz.

Kadın ve erkeğin ilişkilerini aynı yönde tanımlamış olduğu beş çift vardır. Eşler arasında ilişki tanımları birbirlerine benzeyen bu on kişiden beşinin ilişki doyumu yüksek, dördünün orta ve birinin de düşüktür. Kadın ve erkeğin ilişkilerini farklı ya da zıt yönde tanımladıkları beş çift vardır. Eşler arasında ilişki tanımları birbirine benzemeyen bu on kişiden sekizinin romantik ilişki doyumu yüksek, birinin orta, birinin de düşüktür. Dolayısıyla çiftler arasında kadın ve erkeğin ilişki tanımının benzeşip benzeşmemesinin romantik ilişki doyumunu etkilemediğini söyleyebiliriz.

Eşler yaşadıkları ilişkiyi farklı özellikler açısından değerlendirebilirler. Eşlerden biri için önemli olan bir özellik, diğer için o kadar da önemli olmayabilir. Dolayısıyla ilişki içinde dikkat ettikleri ve önem verdikleri öğeler farklı olabilir ki bu da ilişki tanımlarına ve bunun tahminine yansıyabilir. Bu araştırmaya göre kişinin ilişki tanımının eşi tarafından tahmin edilip edilememesinin, kişinin romantik ilişki doyumu üzerinde rol oynamadığı söylenebilir.

5.2.5 İlişki Doyumu

Görüşme yapılan kişilerin duygusal zekâ ve romantik ilişki doyumu düzeyleri incelendiğinde romantik ilişki doyumu yüksek olan on üç kişiden sekizinin duygusal zekâ düzeyinin yüksek, ikisinin orta, üçünün de düşük olduğu görülmektedir. Romantik ilişki doyumu orta seviyede olan beş kişiden ikisinin duygusal zekâsı yüksek, birinin orta, ikisinin de düşüktür. Romantik ilişki doyumu düşük olan iki kişiden birinin duygusal zekâsı yüksekken, diğerinin düşüktür. Buna göre duygusal zekâsı yüksek olan kişilerin romantik ilişki doyumlarının da yüksek olduğu söylenebilir. Bu bulgu, bu araştırmanın nicel bulguları ile de desteklenmektedir. Ayrıca Bracket ve diğerlerine (2005) göre, çiftlerden en az birinin yüksek duygusal zekâya sahip olması, çiftlerin daha olumlu ilişkilere sahip olmaya eğilimli olduklarını göstermektedir.

Görüşme yapılan kişilerin romantik ilişki doyumu sağlayıp sağlamadıklarına ilişkin ifadeleri ile ilişki doyum ölçeğinden almış oldukları puanlar karşılaştırıldığında, ifadesinin ve puanının aynı seviyeyi gösterdiği on üç kişiden dokuzunun duygusal zekâ düzeyi yüksek, ikisinin orta ve ikisinin de düşüktür. Dolayısıyla kişinin duygusal zekâ

düzeyi, kendi romantik ilişki doyumunun isabetli bir şekilde farkında olmasında rol oynamaktadır denebilir. Çünkü duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişiler kendi duygularının farkındadırlar ve onları yönlendirebilirler.

Eşinin romantik ilişki doyumunu, ilişki doyum ölçeğini eşinin ne cevap vereceğini düşünerek doldurması yoluyla doğru tahmin eden dokuz kişiden yedisinin duygusal zekâ düzeyi yüksek, birinin orta, birinin de düşüktür. Eşinin romantik ilişki doyum düzeyini tahmin edemeyen on bir kişiden dördünün duygusal zekâ düzeyi yüksek, üçünün orta, dördünün de düşüktür. Dolayısıyla, duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişilerin, eşlerinin romantik ilişki doyumunu daha isabetli bir şekilde tahmin ettikleri söylenebilir. Duygusal zekâsı yüksek olan kişiler eşlerinin duygularının farkındadırlar. Bu kişiler kendi davranışlarından ve ilişki dinamiklerinden eşinin nasıl etkilendiğini sağlıklı bir şekilde gözlemleyebilirler.

İlişki duyum ölçeğinin kendisi için eşi tarafından doldurulması yoluyla, romantik ilişki doyum düzeyi doğru tahmin edilen dokuz kişiden sekizinin ilişki doyumu yüksekken, birinin düşüktür. Romantik ilişki doyumu eşi tarafından tahmin edilemeyen on bir kişiden beşinin romantik ilişki doyumu yüksek, dördünün orta, ikisinin de düşüktür. Dolayısıyla romantik ilişki doyumunun eşi tarafından isabetli bir şekilde tahmin edilmesinin, kişinin romantik ilişkiyi doyumuna olumlu katkıda bulunduğunu söyleyebiliriz.

Hem kadın hem de erkeğin romantik ilişki doyumlarının yüksek olduğu dört çift; birinin orta, diğerinin yüksek olduğu dört çift; birinin orta, diğerinin de düşük olduğu bir çift; birinin yüksek, diğerinin de düşük olduğu bir çift vardır. Romantik ilişki doyumunun iki tarafta da düşük olduğu çift yoktur. Dolayısıyla romantik ilişki yaşayan kadın ve erkekten en az birinin, ilişkisinden en az orta düzeyde doyum almasının, ilişkinin devam etmesini sağlayan önemli noktalardan birisi olduğu söylenebilir.

İlişkisinden doyum aldığını ifade eden yedi kadın ve yedi erkek, orta düzeyde doyum aldığını ifade eden üç kadın ve iki erkek, doyum alamadığını ifade eden bir erkek vardır. İlişki doyum ölçeğinden alınan puanlara göre ise ilişkisinden doyum alan yedi kadın ve altı erkek, orta düzeyde doyum alan bir kadın ve dört erkek, doyum alamayan iki kadın vardır. Görüşme yapılan kişilerin ifadelerine ve ilişki doyum ölçeğinden alınan puanlara göre, romantik ilişki doyumu konusunda kadın ve erkekler arasında farklılık olmadığı söylenebilir. Bu bulgu, araştırmanın nicel bulguları ile paraleldir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen sonuçlar değerlendirilmiş ve bu değerlendirmelere dayanarak uygulamaya ve ileride gerçekleştirilecek olan araştırmalara ilişkin öneriler sunulmuştur.

6.1. Sonuçlar

Bu araştırmada hem nicel hem de nitel yöntemler kullanılmıştır. Burada önce nicel verilerden, sonrasında da nitel verilerden elde edilen sonuçlar bir bütünlük içinde aktarılmıştır.

Duygusal zekâ ile romantik ilişki doyumu ve eşlerin birbirlerinin romantik ilişki doyumlarına yönelik algıları arasındaki ilişkilerin incelendiği bu araştırmada duygusal zekânın romantik ilişki doyumunu yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişilerin ilişki doyumlarının da yüksek olduğu söylenebilir. Bu sonuç, araştırmanın nitel ve nicel bulguları tarafından desteklenmektedir. Duygusal zekâ ve romantik ilişki doyumu cinsiyet açısından da incelenmiştir. Bu amaçla yapılan analizler sonucunda, duygusal zekânın ve romantik ilişki doyumunun cinsiyete göre farklılık göstermediği saptanmıştır. Bu sonuç da araştırmanın nitel ve nicel bulguları tarafından desteklenmektedir. Duygusal zekâ ve romantik ilişki doyumu ile yaş arasında düşük düzeyde pozitif ve anlamlı ilişkiler olduğu bulunmuştur.

Duygusal zekâ, yaşamın çoğunun geçtiği yer açısından incelendiğinde, metropolde yaşayanların duygusal zekâ düzeyinin en yüksek, şehirde yaşayanların daha düşük, kasaba/köyde yaşayanların ise en düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Romantik ilişki doyumu ise yaşamın çoğunun geçirildiği yer açısından herhangi bir şekilde farklılık göstermemiştir.

Sevgilisi olanların duygusal zekâ düzeyi, sevgilisi olmayanlara kıyasla daha yüksek çıkmıştır.

Çiftlerin birliktelik süreleri, haftada geçirdikleri gün sayısı ve bir gün içinde beraber geçirdikleri süre, duygusal zekâ düzeylerine göre farklılık göstermemektedir. Yine aynı şekilde romantik ilişki doyumu da çiftlerin birliktelik sürelerine ve haftada

geçirilen gün sayısına göre farklılık göstermemektedir. Fakat romantik ilişki doyumu bir gün içinde beraber geçirilen süre açısından farklılık göstermektedir. Buna göre, eşleri ile günde beş-altı saat ya da yedi-on iki saat görüşen kişilerin romantik ilişki doyumu, günde bir ya da iki saat görüşen kişilerin romantik ilişki doyumundan anlamlı bir şekilde daha yüksektir.

Duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişilerin, duygusal zekâ düzeyi orta ve düşük olan kişilere kıyasla, eşlerinin duygularına yönelik tahminleri daha isabetlidir. Aynı zamanda eşinin duygularına yönelik tahminleri isabetli olan kişilerin eşlerinin ilişki doyumları, eşinin duygularını tahmin edemeyen kişilerin eşlerinin ilişki doyumlarına kıyasla daha yüksektir.

Görüşme yapılan kişiler eşleri ile ilgili en çok hoş duygular bazında *mutluluk,* nahoş duygular bazında ise tam olarak ayrımlaştırılamamış bir duygu ifadesi olarak *nahoş duygular* hissetmektedirler. Bu durum cinsiyete göre incelendiğinde de yine bu duyguların aynı şekilde başta olduğu ve bu duruma ek olarak, hoş duygu ifadelerinde sıralaması farklı olsa da ilk beş duygunun *(mutluluk, aşk, sevgi, güven ve hoş duygular)* kadın ve erkeklerde aynı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Görüşme yapılan kişiler eşlerinin kendileri ile ilgili hoş duygular bazında en çok *sevgi* ve *mutluluk* duygularını, nahoş duygular bazında ise en çok *kıskançlık* duygusunu hissettiğini düşünmektedirler. Kadınlar, kendileri ile ilgili olarak eşlerinin hoş duygular bazında en çok *sevgi*, nahoş duygular bazında ise *özlem* ve *korku* hissettiklerini; erkekler ise eşlerinin kendileri ile ilgili hoş duygular bazında *mutluluk*, nahoş duygular bazında *kıskançlık* hissettiklerini düşündüklerini belirtmişlerdir.

Görüşme yapılan on erkekten biri ve on kadından beşi, eşinin de kendisi için *tıpkı kendisi gibi hissettiğini* düşünmektedir.

Kişinin duygusal zekâ düzeyi yükseldikçe eşinin düşüncelerine yönelik tahminlerinin eşinin düşünceleri ile daha fazla paralellik gösterdiği fakat kişinin düşüncelere ilişkin tahminlerin isabetli olup olmamasının, eşinin ilişki doyum düzeyi üzerinde rol alan bir unsur olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak romantik ilişki doyumunun düşüncelerden çok duygularla ilintili bir durum olduğunu söyleyebiliriz.

Görüşme yapılan kişiler eşlerinin en çok, olumlu özellikler bazında *dürüst* olduğunu, olumsuz özellikler bazında ise *kıskanç* olduğunu düşünmektedirler. Kadınlar eşleri ile ilgili *kendilerine bağlı* ve *dürüst* olduğu düşüncelerine sahipken, erkekler eşlerinin *dürüst* ve *kıskanç* olduğunu düşünmektedirler.

Bu kişiler eşlerinin kendileri ile ilgili olumlu özellikler bazında *iyi bir insan*, olumsuz özellikler bazında da *kıskanç* ve *sinirli* ifadelerini kullanmış olabileceğini düşünmektedirler. Kadınlar, kendileri ile ilgili olarak eşlerinin *iyi bir insan* ve *kıskanç* olduklarını düşündüklerini; erkekler ise eşlerinin kendileri ile ilgili *iyi bir insan* olduklarını düşündüklerini vurgulamaktadırlar.

Kişinin duygusal zekâ düzeyinin, eşinin kendisi ile ilgili sevdiği özelliklerini algılaması üzerinde bir rolü olmadığını; aynı zamanda eşinin kendisi ile ilgili sevdiği özelliklerine yönelik tahminlerinin isabetli olup olmamasının, kişinin ilişki doyum düzeyi üzerinde rol alan bir unsur olmadığını söyleyebiliriz.

Görüşme yapılan kişilerin eşlerinde en çok sevdiği özellikler *dürüst olması*, *kendilerini sevmesi/sevdiğini söylemesi* ve *fiziksel özellikleridir.* Kadınlar eşlerinin en çok *kendilerini sevmesini/bunu ifade etmesini* ve *dürüst olmasını*, erkekler ise eşlerinin en çok *dürüst olmasını* sevmektedirler.

Bu kişiler eşlerinin kendilerinde en çok sevdiği özelliklerin *O'na değer veriyor olmam* ve *yardımsever olmam* olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Kadınlar eşlerinin kendilerinde *ağırbaşlı olma, fiziksel özellikler* ve *kendine özen gösterme* özelliklerini; erkekler ise eşlerinin kendilerinde *eşine değer verme, iyi biri* ve *yardımsever olma* özelliklerini sevdiklerini düşünmektedirler.

Kişinin duygusal zekâ düzeyinin, eşinin ilişki tanımını tahmin etmesi üzerinde rol oynamadığını; aynı zamanda eşi tarafından romantik ilişki tanımının tahmin edilip edilmemesinin kişinin ilişki doyumunu etkilemediği söylenebilir. Ayrıca çiftler arasında kadın ve erkeğin ilişki tanımının benzeşip benzeşmemesinin romantik ilişki doyumunu etkilemediği ortaya çıkmıştır.

Duygusal zekâsı yüksek olan kişilerin romantik ilişki doyumları da yüksek çıkmıştır. Sonuçlar, kişinin duygusal zekâ düzeyinin, kendi romantik ilişki doyumunun isabetli bir şekilde farkında olmasında rol oynadığını desteklemiştir. Duygusal zekâ düzeyi yüksek olan kişilerin, eşlerinin romantik ilişki doyumunu daha isabetli bir şekilde tahmin ettikleri ortaya çıkmıştır.

6.2. Öneriler

Araştırma sonuçları değerlendirilmiş ve gelecekteki uygulamalara ve araştırmalara yönelik öneriler sunulmuştur.

6.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

Romantik ilişkiler özellikle üniversite döneminde öğrencilerin hayatında önemli bir yer tutmaktadır. Duygusal zekâ ise kişinin hayatı boyunca önemli olan bir unsurdur.

İnsanların ortaya koymuş oldukları davranışların, söyledikleri sözlerin gerçekçi, doğru ve tutarlı bir şekilde algılanması, duygusal zekâ düzeyinin arttırılmasıyla daha da mümkün olacağından okulöncesi eğitimden başlanarak kişinin kendinin ve karşısındakinin duygularını fark etmeye ve anlamaya yönelik çalışmalar eğitime entegre edilmelidir.

İlköğretim ve ortaöğretim kademelerinde eğitim müfredatına duygusal zekâyı arttıracak çalışmaların eklenmesi, okul psikolojik danışmanlarının yaptıkları çalışmalarda duygusal zekâyı göz önünde bulundurmaları, buradan hareketle iletişime ve sosyal ilişkilere önem verilmesi öğrencilerin ileride, genç yetişkinlik dönemlerinde kuracakları romantik ilişkilerine sağlam bir zemin oluşturacaktır.

Genç yetişkinlik döneminde gelişim görevlerinden biri olan romantik ilişkileri başlatma ve sürdürme özelliklerinin geliştirilebilmesi için, üniversitelerde bu özelliği geliştirecek çalışmalara ve etkinliklere yer verilmelidir. Bunun için üniversitelerin psikolojik danışma birimlerinde duygusal zekâyı arttırıcı grup danışması çalışmaları yapılabilir.

Araştırma sürecinde fark edilen en önemli noktalardan bir tanesi insanların duygu dağarcığının dar olduğudur. Gerek eğitim ve öğretim çalışmalarında, gerekse bireysel ya da grupla psikolojik danışma çalışmalarında duyguları ve duygu çeşitliliğini kavramaya ilişkin çalışmalar yapılmalıdır. Romantik ilişkileri başlatma, sürdürme ve bundan doyum sağlayabilme becerilerini geliştirecek amaçlar doğrultusunda duygulara yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Duygusal zekâ, sadece romantik ilişkilerde değil, hayatın hemen her alanında etkin bir öğedir. Dolayısıyla, gerek okullara merkezi sınavlarla öğrenci seçiminde, gerekse iş yaşamında çalışan seçiminde sadece IQ üzerinden değil, işin içine duygusal zekâ boyutu da eklenerek seçim yapılması başarılı öğrenciler ve dolayısıyla başarılı bir topluma doğru adım atmayı sağlayabilir.

6.2.2. İleride Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

Duygusal zekâ ve romantik ilişkiler ile ilgili ileride yapılacak olan çalışmalarda, romantik ilişkiyi etkileyen psikolojik ve sosyolojik etmenler, duygusal zekâ ile ilişkisi açısından değerlendirilebilir.

Amacı, duygusal zekâ düzeyi ile romantik ilişki doyumu ve çiftlerin birbirinin ilişki doyumlarına yönelik algılarını ortaya çıkarmak olan bu araştırma, yapıldığı bölge ve ulaşılan kişiler açısından sınırlılıklar taşımakta olduğundan, bu konudaki araştırmaların daha geniş bölgelerde, daha büyük örneklem gruplarıyla yapılmasının geliştirici olacağı düşünülmektedir.

Duygusal zekânın romantik ilişkiye ve karşıdaki kişinin duygu ve düşüncelerini algılamaya nasıl bir etkisi olduğu deneysel olarak araştırılabilir.

Heteroseksüel çiftlerle yapılmış olan bu araştırma, farklı cinsel kimliğe sahip çiftler ile de yapılabilir. Ayrıca yeni evli çiftler, ilerlemiş evliliğe sahip çiftler, yaşlı çiftler, arasında yaş farkının fazla olduğu çiftler, zamanlarının çoğunu ayrı şehirlerde geçirmek zorunda olan çiftler ile de örneklem grupları oluşturulup duygusal zekâ ve romantik ilişki doyumunu konu alan araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

Acar, F. T. (2001). *Duygusal zekâ yeteneklerinin göreve yönelik ve insana yönelik liderlik davranışları ile ilişkisi: Banka şube müdürleri üzerine bir alan araştırması.* Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Adıyaman, B. (2010). *İlköğretim 2. kademe öğrencilerinin duygusal zekâ yeterliliklerini kullanma düzeyi ve çocukluk çağı depresyonu (İstanbul Avrupa Yakası Örneği)*. Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Akbaş, E. (2006). *İstanbul ili Fatih ilçesindeki ilköğretim okulu öğretmenlerinin duygusal zekâ düzeylerinin belirlenmesi.* Yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Akın, M. (2004). *İşletmelerde duygusal zekânın üst kademe yöneticiler ile astları arasındaki çatışmalar üzerindeki etkileri.* Doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.

Al-Onizat, S. H. (2012). The relationship between emotional intelligence and academic adaptation among gifted and non-gifted student. *International Journal of Human Sciences, 9(1),* 224-248.

Altuntaş, S., & Akyıl, R. (2011). Relationship between emotional intelligence and leadership behavior of Turkish male nursing students. *Health MED, 5(6),* 2097-2104.

Amitay, O. A., & Mongrain, M. (2007). From emotional intelligence to intelligent choice of partner. *The Journal of Social Psychology, 147(4),* 325–343.

Argyle, M. (2001). Social relations and work and unemployment. M. Argyle (Ed.), *The Psychology of Happiness, 14-31*, 32-63. New York: Methuen & Co. Company.

Assad, K. K., & Donnellan, M. B. (2007). Optimism: An enduring resource for romantic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology,* 93(2), 285-297.

Austin, E. J., Saklofske, D. H., Huang, S. H. S., & McKenney, D. (2004). Measurement of trait emotional intelligence: testing and cross-validating a modified

version of Schutte et al.'s (1998) measure. *Personality and Individual Differences, 36(3)*, 555-62.

Aydın, B. (2010). *Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ ve umut düzeyleri ile psikolojik sağlamlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi.* Yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.

Aydoğdu, İ. (2010). *Romantik ilişkilerin kişilik özellikleri açısından incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aysel, L. (2006). *Liderlik ve duygusal zekâ*. Yüksek lisans tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Babaoğlan, E. (2010). Okul yöneticilerinde duygusal zekâ. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,11(1),* 119-136.

Bahadır, Ş. (2006). *Romantik ilişkileri bağlanma stilleri, çatışma çözme startejileri ve olumsuz duygudurumunu düzenleme arasındaki ilişki.* Doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Barnes, S., Brown, K. W., Krusemark, E., Campbell, K. W., & Rogge, R. D. (2007). The role of mindfulness in romantic relationship satisfaction and responses to relationship stress. *Journal of Marital and Family Therapy, 33(4),* 482–500.

Bar-On, R., Brown, J. M., & Kirkcaldy, B. D. (2000). Thome EP. Emotional expression and implications for occupational stress; an application of the emotional quotient inventory. *Personality and Individual Differences, 28(6),* 1107-18.

Bar-On, R., Tranel, D., Denburg, N.L., & Bechara, A. (2003). Exploring the neurological substrate of emotional and social intelligence. *Brain, 126(8),* 1790-800.

Ben-Ari, A., & Lavee, Y. (2007). Dyadic closeness in marriage: From the inside story to a conceptual model. *Journal of Social and Personal Relationships, 24,* 627-644.

Bender, M. T. (2006). *Resim-iş eğitimi öğrencilerinde duygusal zekâ ve yaratıcılık ilişkileri.* Doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Beştav, G. F. (2007). *Romantik ilişki doyumu ile cinsiyet, bağlanma stilleri, rasyonel olmayan inançlar ve aşka ilişkin tutumlar arasındaki ilişkilerin*

incelenmesi. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Birknerová, Z. (2011). Social and emotional intelligence in school environment. *Asian Social Science*. *7(10),* 241-248.

Brackett, M. A., Rivers, S. E., & Salovey, P. (2011). Emotional intelligence: Implications for personal, social, academic, and workplace success. *Social and Personality Psychology Compass, 5(1)*, 88–103.

Brackett, M. A., Warner, R. M., & Bosco, J. S. (2005). Emotional intelligence and relationship quality among couples. *Personal Relationships, 12,* 197–212.

Bradbury, T. N., & Fincham, F. D. (1988). Individual difference variables in close relationships: A contextual model of marriage as an integrative framework. *Journal of Personality and Social Psychology, 54(4),* 713-21.

Braitwaite, S. R., Delevi, R., & Fincham, F. D. (2010). Romantic relationships and the physical and mental health of college students. *Personal Relationships, 17,* 1-12.

Butzer, B., & Kuıper, N. A. (2008). Humor use in romantic relationships: The effects of relationship satisfaction and pleasant versus conflict situations. *The Journal of Psychology, 142(3),* 245-260.

Carnelley, K. B., Pietromonaco, P. R., & Jaffe, K. (1994). Depression, working models of others, and relationship functioning. *Journal of Personality and Social Psychology, 66,* 127-140.

Christopher, F. S., & Cate, R. M. (1988). Premarital sexual involvement: A developmental investigation of relational correlater. *Adolescence, 23,* 793-803.

Ciarrochi J. V., Chan A. Y. C., & Caputi P. A (2000). Critical evaluation of the emotional intelligence construct. *Personality and Individual Differences, 28(3),* 539-61.

Cingisiz, N. (2010). *Ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin duygusal zekâları ile evlilik doyumları arasındaki ilişki.* Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Cobb, N. P., Larson, J. H., & Watson, W. L. (2003). Development of the attitudes about romance and mate selection scale. *Family Relations, 52,* 222-231.

Collins, N. L., & Read, S. J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating couples. *Journal of Personality and Social Psychology, 58,* 644-663.

Collins, W. A. (2003). More than myth: The developmental significance of romantic relationship during adolescence. *Journal of Reserach of Adolescence, 13,* 1-24.

Connolly, J. A., & Konarski, R. (1994). Peer self-concept in adolescence: Analysis of factor structure and of associations with peer experience. *Journal of Research on Adolescence, 4,* 385-403.

Connolly, J., Craig, W., Goldberg, A., & Pepler, D. (2004). Mixed-gender groups, dating and romantic relationships in early adolescence. *Journal of Research on Adolescence, 14(2),* 185-207.

Connolly, J., & McIsaac, C. (2009). Adolescents' explanations for romantic dissolutions: A developmental perspective. *Journal of Adolescence, 32,* 1209-1223.

Curun, F. (2001). *The Effects of sexism and sex role orientation on romantic relationship satisfaction.* Yüksek lisans tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Çakar, U., & Arbak, Y. (2003). Dönüşümcü liderlik duygusal zekâ gerektirir mi? Yöneticiler üzerinde örnek bir çalışma. *D.E.Ü.İ.İ.B.F.Dergisi, 18(2),* 83-98.

Davies, M. F. (2006). Irrational beliefs and unconditional self-acceptance. I. Correlational evidence linking two key features of REBT. *Journal of Rational-Emotive and Cognitive-Behavior Therapy, 24(2),* 113-124.

Demir, M. (2008). Sweetheart you really make me happy: Romantic relationship quality and personality as predictors of happiness among emerging adulthood. *Journal of Happiness Studies, 9,* 257-277.

Demirtaş, S. Ç. (2010). *The role of gender, relationship status, romantic relationship satisfaction and commitment to career choices in the components of subjective well-being among senior university students*. Yüksek lisans tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Deniz, M. (2012). Duygusal zekâ boyutları ile liderlik uygulamaları arasındaki ilişki: sağlık sektörü yöneticileri üzerine bir araştırma. *e-Journal of New World Sciences Academy NWSA-Social Sciences, 7(2),* 45-66.

Derksen, J., Kramer, I., & Katzko, M. (2002). Does a self report measure for emotional intelligence assess something different than general intelligence. *Personality and Individual Differences, 32(1),* 37-48.

Dicle, A. N. (2006). *Üniversite öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerinin duygusal zekâ düzeyleri ve bazı kişisel özelliklerine göre incelenmesi.* Yüksek lisans tezi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.

Dush, C. M. K., & Amato, P. R. (2005). Consequences of relationship status and quality for subjective well-being. *Journal of Social and Personal Relationships, 22,* 607-627.

Dutoğlu, G., & Tuncer, M. (2008). Aday öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimleri ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişki. A*bant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8(1),* 11-32.

Erikson, E. H. (1953). Growth and crisis of the "Healthy Personality". C. Kluckhohn., & H.A. Murray (Eds.), *Personality in nature, society, and culture*. New York: Alfred A. Knopf.

Erikson, E. H. (1965). *Childhood and society.* New York: W.W. Norton.

Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. New York: W.W. Norton.

Erkuş, A., & Günlü, E. (2008). Duygusal zekânın dönüşümcü liderlik üzerindeki etkileri. *İşletme Fakültesi Dergisi, 9(2),* 187-209.

Fletcher, G. J. O., & Simpson, J. A. (2000). Ideal standards in close relationships: Their structure and functions. *Current Directions in Psychological Science, 9,* 102-105.

Florsheim, P., & Moore, D. R. (2008). Observing differences between healthy and unhealthy adolescent romanticrelationships: Substanceabuseand interpersonal process. *Journal of Adolescence, 31,* 795-814.

Fromm, E. (2007). *Sevme Sanatı.* (Ö. S. Karadana, Çev.). İzmir: İlya Yayınevi.

Gardner, H. (1983). *Frames of mind. The theory of multiple intelligences.* New York: Basic Books.

Gardner, H., & Hatch, T. (1989). Multiple intelligences go to school. *Educational research*, *18*,8.

Girgin, G. (2009). Üniversite öğrencilerinde duygusal zekânın bazı değişkenler açısından İncelenmesi. *KKTC Milli Eğitim Dergisi, 3,* 1-12.

Goleman, D. (2007). *Duygusal zekâ neden IQ'dan daha önemlidir?* (B. S. Yüksel, Çev.). İstanbul: Varlık Yayınları.

Goleman, D. (2009). *Duygusal zekâ neden IQ'dan daha önemlidir?* (B. S. Yüksel, Çev.). İstanbul: Varlık Yayınları.

Gordon E. A., Heimberg, R. G., Montesi, J. L., & Fauber, R. L. (2012). Romantic Relationships: Do Socially Anxious Individuals Benefit? *Cognitive Behaviour Therapy, 41(2),* 140-151.

Göçet, E. (2006). *Üniversite öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile stresle başaçıkma tutumları arasındaki ilişki.* Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Görünmez, M. (2006). *Bağlanma stilleri ve duygusal zekâ yetenekleri.* Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.

Güngör, S. (2008). *Üniversite öğrencilerinde duygusal zekânın psikolojik sıkıntı belirtileri üzerindeki etkisi.* Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Hamamcı, Z., & Duy, B. (2007). Sosyal beceriler, fonksiyonel olmayan tutumlar, akılcı olmayan inançlar ve ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmaların yalnızlıkla ilişkisi. *Eğitim Araştırmaları, 26,* 121-130.

Hatfield, E. (1988). *Passionate and companionate love*. R. J. Sternberg., & M. L. Barnes (Eds.), *The pscyhology of love, 191*-213. New Haven and London: Yale University Press.

Hawkins, J. L. (1968). Associations between companionship, hostility, and marital satisfaction. *Journal of Marriage and the Family, 30,* 647-650.

Hazan, C., & Shaver, P. R. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology, 52,* 511-524.

Helvacı F. K. (2012). *Romantik ilişkilerde sorun çözme ve sosyal ilginin aşka ilişkin tutumlarla ilişkisi*. Yüksek lisans tezi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

Hemmati, T., Mills, J.F., & Kroner, D. G. (2004). The validity of the Bar-On emotional intelligence quotient in an offender population. *Personality and Individual Differences, 37(4),* 695-706.

Hendrick, C., Hendrick, S., & Dicke, A. (1998). The love attitudes scale: Short form. *Journal of Social and Personal Relationships*, 15, 147-159.

Hendrick, S., & Hendrick, C. (1989). Research on love: Does it measure up? *Journal of Personality and Social Psychology, 56*, 784-794.

Hendrick,S., & Hendrick, C. (1995). Gender differences and similarities in sex and love. *Personal Relationships, 2,* 55-65.

Hendrick, S. S. (1988a). A generic measure of reletionship satisfaction. *Journal of Marriage and Family, 50,* 93-98.

Hendrick, S. S. (1988b). The relationship assessment scale. *Journal of Social and Personal Relationships, 15(1),* 137-142.

Houser, A. G. (2009). *Evli bireylerin sahip oldukları iletişim çatışması türü, romantik kıskançlık ve duygusal zekâ düzeylerinin evlilik doyumları üzerine etkisi.* Doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Ivanova I. V., & Watson, J. C. (2010). The role of emotional expression and ambivalence over expression in romantic relationships baltic. *Journal of Psychology, 11(1, 2)*, 62-72.

İkiz, E., & Totan, T. (2012). Üniversite öğrencilerinde öz-duyarlık ve duygusal zekânın incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 14(1),* 51-71.

Karakuş, M. (2008). *İlköğretim okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin duygusal zekâ yeterliklerinin, öğretmenlerin duygusal adanmışlık, örgütsel vatandaşlık ve iş doyumu düzeylerine etkisi.* Doktora tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.

Knox, D. H. (1970). Conceptions of love at three developmental level. *The Family Coordinator, 19(2),* 151-157.

Knox, D. H., & Sporakowski, M. J. (1968). Attitudes of college students toward love. *Journal of Marriage and The Family, 30(4),* 638-642.

Köksal, A. (2003). *Ergenlerde duygusal zekâ ile karar verme stratejileri arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Küçükarslan, M. (2011). *Mersin Üniversitesi öğrencilerinin romantik ilişkilere yönelik inançlarının cinsiyet, sınıf düzeyi ve romantik ilişki yaşama durumu değişkenlerine göre incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

LeDoux, J. E. (2000). Emotion circuits in the brain. *Annu Rev Neurosci, 23,* 155-184.

Lee, J. A. (1973). *The colors of love: An exploration of the ways of loving.* Toronto: New Press.

Lee, J. A. (1988). Love-Styles. R. Sternberg & M. Barnes (Eds.), *The Psychology of Love, 38*-67. New Haven: Yale University Press.

Lizeretti, N. P., & Rodríguez, A. (2011). La inteligencia emocional en salud mental: Una revision. *Ansiedad y Estrés, 17(2-3),* 233-253.

Lopes, P.N., Côté, S., & Salovey, P. (2006). An ability model of emotional intelligence: Implications for assessment and training. V. U. Druskat, F. Sala, & G. Mount (Eds.), *Emotional intelligence and workplace performance, 53*-80. Mahway NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Malak, K. (2011). *Üniversite öğrencilerinin kendini toparlama gücü ile duygusal zekâ düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Maslow, A. H. (1962). *Towards a Psychology of Being*. Princeton: D. Van Nostrand Company.

Mayer, J. D., Caruso, D. R., & Salovey, P. (2000). Emotional intellingence meets traditional standarts for an intelligence. *Intelligence, 27(4),* 267-98.

Mayer, J. D., Caruso, D. R., & Salovey, P. (2004). Emotional Intelligence: Theory, Findings And Implications. *Psychological Inquiry, 15(3),* 197-215.

Meeks, B. S., Hendrick, S. S., & Hendrick, C. (1998). Communication, love and relationship satisfaction. *Journal of Social and Personal Relationships, 15,* 755-773.

Montgomery, M. J. (2005). Psychosocial intimacy and identity: From early adolescence to emerging adulthood. *Journal of Adolescent Researh, 20(3),* 346-374.

Moss, B.F., & Schwebel, A.I. (1993). Marriage and romantic relationships: defining intimacy in romantic relationships. *Family Relations, 42,* 7-31.

Neff, K. D., & Suizzo, M. A. (2006). Culture, power, authenticity and psychological wellbeing within romantic relationships: A comparison of European American and Mexican Americans. *Cognitive Development, 21,* 441-457.

Olderbak, S., & Figueredo, A. J. (2009). Predicting romantic relationship satisfaction from life history strategy. *Personality and Individual Differences,* 46, 604-610.

Overbeek, G., Ha, T., Scholte, R., Kemp, R., & Engels, R. (2007). Brief report: Intimacy, passion and commitment in romantic relationships. Validation of a triangular love scale for adolescents. *Journal of Adolescence, 30,* 523–528.

Öztekin, A. (2006). *Ortaöğretim kurumlarında görev yapan yöneticilerin duygusal zekâ becerilerini okul yönetiminde kullanma düzeylerinin değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

Öztürk, A. (2006). *Okul öncesi öğretmenlerinin duygusal zekâ yetenekleri, iş doyumları ve tükenmişlik düzeylerinin bazı değişkenler açısından karşılaştırılmalı olarak incelenmesi.* Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Pamukoğlu, E. (2004). *Duygusal zekânın yönetici etkinliğindeki rolünün kadın yöneticiler bağlamında incelenmesi ve bir araştırma.* Yüksek lisans tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

Pines, A. M. (2010). *Âşık olmak: Sevgililerimizi neye göre seçeriz?* (M. Y. Uluengin, Çev.). İstanbul: İletişim Yayınları.

Pinkus, R. T., Lockwood, P., Marshall, T. C., & Yoon, H. M. (2012). Responses to comparisons in romantic relationships: Empathy, shared fate, and contrast. *Personal Relationships, 19,* 182-201.

Raley, R. K., & Sullivan, M. K. (2010). Social-contextual influences on adolescent romantic involvement: The constarnints of being a numerical minority. *Sociological Spectrum, 30,* 65-89.

Riggio H. R., Weiser, D., Valenzuela, A., Lui, P., Montes, R., & Heuer, J. (2011). Initial validation of a measure of self-efficacy in romantic relationships. *Personality and Individual Differences, 51,* 601-606.

Roberts R. D., Zeidner, M., & Matthews, G. (2001). Does emotional intelligence meet traditional standards for an intelligence? *Some new data and conclusions. Emotion, 1(3),* 196-231.

Rubin, Z. (1973). *Liking and loving: An invitation to social psychology*. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc.

Rusbult, C. E. (1983). A longitudinal test of the investment model: The development (and deterioration) of satisfaction and commitment in heterosexual involvements. *Journal of Personality and Social Psychology, 45,* 101-117.

Sabatelli, R. M. (1988). Exploring relationship satisfaction: A social exchange perspective on the interdependence between theory, research, and practice. *Family Relations, 37,* 217-222.

Salovey, P., & Mayer, J. D. (1990). Emotional intelligence. İmagination. *Cognition and Personality, 9,* 185-211.

Sarı, T. (2008). *Üniversite öğrencilerinde romantik ilişkilerle ilgili akılcı olmayan inançlar, bağlanma stilleri ve ilişki doyumu arasındaki ilişkiler*. Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Schutte N S., Malouff J. M., Hall L. E., Haggerty D. J., Cooper J. T., Golden C. J., & Dornheim, L. (1998). Development and validation of a measure of emotional intelligence. *Personality and Individual Differences*, 25(2), 167-77.

Sprecher, S., Cate, R., & Levin, L. (1998). Parental divorce and young adults' beliefs about love. *Journal of Divorce and Remarriage, 28(3),* 107-120.

Sprecher, S., & Metts, S. (1999). Romantic beliefs: Their influence on relationships and patterns of change over time. *Journal of Social and Personal Relationships, 16,* 834-851.

Stackert, R. A., & Bursik, K. (2003). Why am I unsatisfied? Adult attachment style, gendered irrational relationship beliefs, and young adult romantic relationship satisfaction. *Personality and Individual Differences, 34,* 1419-1429.

Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. *Psychological Review, 93(2)*, 119-135.

Sümer, M. (2006). *Yetişkinlerin bağlanma stillerinin duygusal zekâ, ilişkiye bağlılık, ilişkide algılanan tatmin ve bazı değişkenlere göre incelenmesi.* Yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Şahinkaya, B. (2006). *Yöneticilik ve liderlikte duygusal zekâ.* Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.

Tatar, A., Tok, S., & Saltukoğlu, G. (2011). Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zekâ Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni, 21(4).*

Taylor, S. E., Peplau, L. A., & Sears, D. O. (2003). *Social Psychology*. New Jersey: Prentice-Hall.

Tıkır, N. (2005). *İlköğretim okulu müdürlerinin öğretimsel liderlik davranışlarıyla duygusal zekâları arasındaki ilişkinin incelenmesi,* Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Topuksal, D. (2011). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerinin ana baba tutumları açısından incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Tüfekçi, S. (2008). *Romantik ilişkilerde genç yetişkinlerin aşka ilişkin tutumları ve kişilik özellikleri: Transaksiyonel analiz ego durumları açısından bir değerlendirme.* Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Ural, A. (2001). Yöneticilerde duygusal zekânın üç boyutu. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 3(2),* 209-219

Üncü, S. (2007). *Duygusal zekâ ve evlilik doyumu ilişkisi.* Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yılmaz, T., & Kalkan, M. (2010). Evlilik öncesi ilişki geliştirme programının ilişki doyumuna etkisi. *Kuram ve Uygulamalarda Eğitim Bilimleri, 10(3),* 1893-1920.

Zafra, E. L., Retamero R. G., & Martos M. P. B. (2012). The relationship between transformational leadership and emotional intelligence from a gendered approach. *The Psychological Record, 62,* 97-114.

Zeidner, M., & Kaluda, I. (2008). Romantic love: What's emotional intelligence (EI) got to do with it? *Personality and Individual Differences, 44,* 1684-1695.

EK 1

Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeği

	Aşağıda çeşitli durumlara ilişkin ifadeler bulunmaktadır. Lütfen ifadeyi okuduktan sonra size uyma derecesini sağ taraftaki kutucuklardan birini işaretleyerek belirtiniz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	Kişisel sorunlarımı başkaları ile ne zaman paylaşacağımı bilirim.					
2	Bir sorunla karşılaştığım zaman benzer durumları hatırlar ve üstesinden gelebilirim.					
3	Genellikle yeni bir şey denerken başarısız olacağımı düşünürüm.					
4	Bir sorunu çözmeye çalışırken ruh halimden etkilenmem.					
5	Diğer insanlar bana kolaylıkla güvenirler.					
6	Diğer insanların beden dili, yüz ifadesi gibi sözel olmayan mesajlarını anlamakta zorlanırım.					
7	Yaşamımdaki bazı önemli olaylar neyin önemli neyin önemsiz olduğunu yeniden değerlendirmeme yol açtı.					
8	Bazen konuştuğum kimsenin ciddi mi olduğunu yoksa şaka mı yaptığını anlayamam.					
9	Ruh halim değiştiğinde yeni olasılıkları görürüm.					
10	Duygularımın yaşam kalitem üzerinde etkisi yoktur.					
11	Hissettiğim duyguların farkında olurum.					
12	Genellikle iyi şeyler olmasını beklemem.					
13	Bir sorunu çözmeye çalışırken mümkün olduğunca duygusallıktan kaçınırım.					
14	Duygularımı gizli tutmayı tercih ederim.					
15	Güzel duygular hissettiğimde bunu nasıl sonlandıracağımı bilirim.					
16	Başkalarının hoşlanabileceği etkinlikler düzenleyebilirim.					
17	Sosyal yaşamda neler olup bittiğini sıklıkla yanlış anlarım.					
18	Beni mutlu edecek uğraşılar bulmaya çalışırım.					
19	Başkalarına gönderdiğim beden dili, yüz ifadesi gibi sözsüz mesajların farkındayımdır.					
20	Başkaları üzerinde bıraktığım etkiyle pek ilgilenmem.					
21	Ruh halim iyiyken sorunların üstesinden gelmek benim için daha kolaydır.					
22	İnsanların yüz ifadelerini bazen doğru anlayamam.					
23	Yeni fikirler üretmem gerektiğinde duygularım işimi kolaylaştırmaz.					
24	Genellikle duygularımın ne için değiştiğini bilmem.					
25	Ruh halimin iyi olması yeni fikirler üretmeme yardımcı olmaz.					
26	Genellikle duygularımı kontrol etmekte zorlanırım.					
27	Hissettiğim duyguların farkındayımdır.					
28	İnsanlar bana, benimle konuşmanın zor olduğunu söylerler.					
29	Üstlendiğim görevlerden iyi sonuçlar alacağımı hayal ederek kendimi güdülerim.					
30	İyi bir şeyler yaptıklarında insanlara iltifat ederim.					
31	Diğer insanların gönderdiği sözel olmayan mesajların farkına varırım.					
32	Bir kişi bana hayatındaki önemli bir olaydan bahsettiğinde ben de aynısını yaşamış gibi olurum.					
33	Duygularımda ne zaman bir değişiklik olsa aklıma yeni fikirler gelir.					
34	Sorunları çözüş biçimim üzerinde duygularımın etkisi yoktur.					
35	Bir zorlukla karşılaştığım zaman umutsuzluğa kapılırım çünkü başarısız olacağıma inanırım.					
36	Diğer insanların kendilerini nasıl hissettiklerini sadece onlara bakarak anlayabilirim.					
37	İnsanlar üzgünken onlara yardım ederek daha iyi hissetmelerini sağlarım.					
38	İyimser olmak sorunlar ile baş etmeye devam edebilmem için bana yardımcı oluyor.					
39	Kişinin ses tonundan kendini nasıl hissettiğini anlamakta zorlanırım.					
40	İnsanların kendilerini neden iyi ya da kötü hissettiklerini anlamak benim için zordur.					
41	Yakın arkadaşlıklar kurmakta zorlanırım.					

EK 2

İLİŞKİ DOYUM ÖLÇEĞİ

1. Sevgiliniz ihtiyaçlarınızı ne kadar iyi karşılıyor?

Hiç Karşılamıyor						Tamamen Karşılıyor
1	2	3	4	5	6	7
○	○	○	○	○	○	○

2. Genel olarak ilişkinizden ne kadar memnunsunuz?

Hiç Memnun değilim						Tamamen Memnunum
1	2	3	4	5	6	7
○	○	○	○	○	○	○

3. Diğerleri ile karşılaştırıldığında ilişkiniz ne kadar iyi?

Çok daha Kötü						Çok Daha İyi
1	2	3	4	5	6	7
○	○	○	○	○	○	○

4. Ne sıklıkla ilişkinize hiç başlamamış olmayı istiyorsunuz?

Hiçbir Zaman						Her Zaman
1	2	3	4	5	6	7
○	○	○	○	○	○	○

5. İlişkiniz ne dereceye kadar sizin başlangıçtaki beklentilerinizi karşılıyor?

Hiç Karşılamıyor						Tamamen Karşılıyor
1	2	3	4	5	6	7
○	○	○	○	○	○	○

6. Sevgilinizi ne kadar seviyorsunuz?

Hiç Sevmiyorum						Çok Seviyorum
1	2	3	4	5	6	7
○	○	○	○	○	○	○

7. İlişkinizde ne kadar problem var?

Hiç Yok						Çok fazla Problem var
1	2	3	4	5	6	7
○	○	○	○	○	○	○

EK 3

DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz:

Kadın *Erkek*

2. Yaşınız: . . . . . .

3. Sınıf Düzeyiniz:

1 2 3 4

4. Yaşamınızın çoğunu geçirdiğiniz yer:

Metropol Şehir Kasaba, Köy

5. Sevgiliniz var mı?

Var *Yok*

6. Sevgiliniz varsa ne kadar süredir birliktesiniz? (yıl ve ay olarak)__ . . . . . .

7. Sevgilimle günün ……. saatini/ haftanın ……. gününü birlikte geçiriyorum.

EK 4

GÖRÜŞME SORULARI

1. Sevgilinizle ilgili neler hissediyorsunuz?
2. Sevgiliniz sizinle ilgili neler hissediyor olabilir?
3. Sevgilinizle ilgili düşünceleriniz nelerdir?
4. Sevgilinizin sizinle ilgili düşünceleri neler olabilir?
5. Sevgilinizin hangi özelliklerini seviyorsunuz?
6. Sevgiliniz sizin hangi özelliklerinizi seviyor olabilir?
7. İlişkinizi nasıl tanımlarsınız?
8. Sevgiliniz ilişkinizi nasıl tanımlar?
9. İlişkinizin özelliklerini genel olarak düşündüğünüzde romantik ilişki doyumu ile ilgili neler söylersiniz?
10. İlişkinizin özelliklerini genel olarak düşündüğünde sevgiliniz romantik ilişki doyumu ile ilgili neler söyler?

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Seyda Özbiçer

Doğum Yeri ve Yılı: Adana, 1987

Medeni Durumu: Evli

e-mail: seydamavruk@gmail.com

ÖĞRENİM DURUMU

2011 – 2013 Yüksek Lisans - Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimle Enstitüsü, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalı, Adana

2005 – 2009 Lisans – Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalı, Adana

2001 - 2005 Lise – İncirlik Lisesi YDA, Adana

İŞ DURUMU

2009 Aralık – Halen	Güneş İlköğretim Okulu, Psikolojik Danışman, Mersin
2009 Haziran – 2009 Aralık	Fidanlar Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi, Psikolojik Danışman, Adana